1439. Hicrî Yılbaşımız Mübârek Olsun, Âşûrâ Günümüz İslâm Ümmetinin Kurtuluşuna Vesîle Olsun. Âmîn!

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 5 Sayı: 55 - Zülhicce 1438 - Muharrem 1439 - EYLÜL 2017 Fiyatı: 13TL

YAVUZ SELİM HÂN'IN, İBNİ KEMÂL HAZRETLERİ'NİN ATININ AYAĞINDAN ÜZERİNE ÇAMUR SIÇRAYAN VE VASİYETİ ÜZERİNE KABRİNİN ÜSTÜNE KONULAN KAFTANI

EDİTÖRDEN

15 Temmuz'da hain emellerine ulaşamayan karanlık odaklar, o günden beri kaos çıkarmak ve güzel ülkemizi yangın yerine çevirmek için bıkmadan usanmadan provokasyonlara devam ediyorlar.

Önce Suriyeli mülteciler üzerinden kaos çıkarmak istediler. Sonra şortlu kadın dövmeler, durup dururken sokaklara dökülüp **"kıyafetime dokunma"** yürüyüşleri, ardından da Atatürk heykellerine saldıran sarıklı sakallı kişiler…

Birtakım gizli eller, çirkin senaryolar ve provokatif eylemlerle toplumun sinir uçlarıyla oynuyor. Halkı kutuplaştırıp laik anti-laik çatışması çıkartarak ülkeyi kaosa sürüklemek için bin bir türlü kirli oyunlar tezgâhlıyor. Onun için çok dikkatli olmalı, karanlık odalarda yazılan senaryolara figüran olmamalıdır.

Özellikle "sakal, cübbe, çarşaf" gibi İslami kisve giyen kardeşlerimiz çok daha dikkatli hareket etmelidir. Zira bu kardeşlerimizin yapacağı kişisel hataları İslam'a mal edip tüm Müslümanlara ağız dolusu söverek nefret pompalayacak olan bir takım medya organları ve adminleri dışarıda olan bir takım sosyal medya sayfaları görev başındalar.

Hiç kimse; "benim yanlışımdan ne olacak?" demesin. Zira bunlar zerreyi kürre, habbeyi kubbe yaparak, akıl almaz iftiralar ve korkunç manşetlerle ülkeyi kaosa sürüklemek için ellerinden geleni yaparlar. Nitekim 28 Şubatta medya marifetiyle "Fadime Şahin-Müslüm Gündüz" tiyatrosunun ardından, postmodern bir darbeyle hükümetin yıkıldığını unutmayalım.

Dolayısıyla bu hainlerin ekmeğine yağ sürmemek için, bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da taşıdığımız kisveye uygun, bağlı olduğumuz davaya yakışır bir şekilde hareket etmeye gayret edelim.

Oyun çok büyük

Türkiye'nin güçlenmesinden ve bölgede söz sahibi olmasından rahatsız olan iç ve dış güçler, tekerimize çomak sokup dengeleri değiştirmek için ellerinden geleni yapıyorlar.

Bizi şortla, heykelle meşgul ederlerken, Güneyimizde PKK'ya devlet kurdurup başımıza bela etmek üzere ABD; tank ve helikopter dahil olmak üzere terör örgütü PYD / PKK'ya yüzlerce tır silah yolluyor.

Sınırımızdaki Suriye zaten kan gölü, Irak paramparça, Mısır ise malum... Son zamanlarda da Katar'ı hedefe koydular. Pakistan'da ise FETÖ benzeri yargı darbesi yapıldı.

Yani Türkiye'nin yanında yer alan ülkeler çeşitli ayak oyunlarıyla tek tek eksiltilip, etrafımız ateş çemberiyle kuşatılmak isteniyor. Oyun büyük… Rabbim fırsat vermesin, hainlerin kurdukları bu oyun, kendi sonları olsun inşaAllah

Sünnetullah'ı Sünnet-i Nebevî diye sunmak

Ülkemizde İslam'ın kutsallarına yönelik de bir saldırı söz konusu. Özellikle Sünnet-i seniyye'ye, dolaylı olarak da Peygamber Efendimiz'e…

Hadisleri tartışılır hale getirip sonra hepsini toptan inkâr edecekler. Ve sıra Kur'an'a gelecek. Sonraki adım ise, Kur'an'ı da tartışılır hale getirmek…

Ama Allah-u Teala bunların foyasını bir bir ortaya çıkarıyor. Kendi ifadeleriyle onları cümle aleme nasıl da ifşa ediyor. Dün **"Ademin babası var, bunu Kur'an söylüyor"** diyerek Kur'an'a iftira eden Mustafa İslamoğlu, bu gün de kalktı:

"Resûlüllah hacâmat yaptırmış olabilir. O **yaptırdı diye hacâmat olan arkadaş**... O **yetimdi, ananı öldürsene. Niye bu sünneti işlemiyorsun?.. Yetim olmak sünnet. Ananı kaybet, babanı kaybet.."** diyebildi. Bu nasıl bir söz?.. Buna cehâlet mi diyelim, yoksa hıyânet mi?.. Ana-babasını öldüren Resûlüllah mıydı ki, buna sünnet diyorsun?

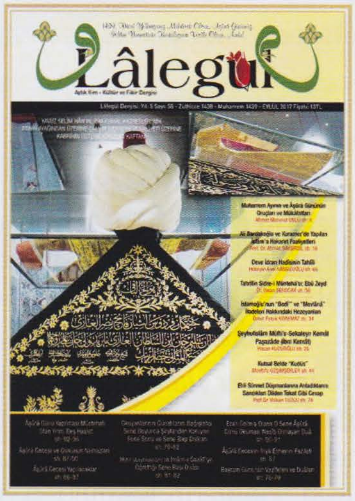
Yetimlik, Sünneti Nebevî değil Sünnetüllah'tır!..

Ne acıdır ki, Sünnetullah ile Sünneti Nebevî'yi dahi ayırt edemeyenlerin peşinden giden bir kitle var maalesef. Allah-u Teala o kardeşlerimize tez zamanda hakikati göstersin, bizleri de Ehli Sünnet âlimlerinin yolundan ayırmasın. Amin!..

Bu vesileyle tüm okurlarımızın gerek Kurban Bayramı'nı gerekse Hicri Yılbaşı'nı tebrik eder; hem bizim vatanımız hem de tüm İslam vatanları hakkında hayırlara vesile olmasını Rabbimden niyâz ederim.

Fi emanillah!

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matsis Matbaa Hizmetleri
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No:51
Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11
www.matbaasistemleri.com

YURTİÇİ ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
150 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
180 Euro

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ
Gürsel YILDIZ

VAKIF KATILIM TL HESABI
İBAN: TR51 0021 0000 0006 5865 8000 01

VAKIF KATILIM EURO HESABI
İBAN: TR40 0021 0000 0006 5865 8001 02

VAKIF KATILIM DOLAR HESABI
İBAN: TR67 0021 0000 0006 5865 8001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
Gürsel YILDIZ
105 907 20

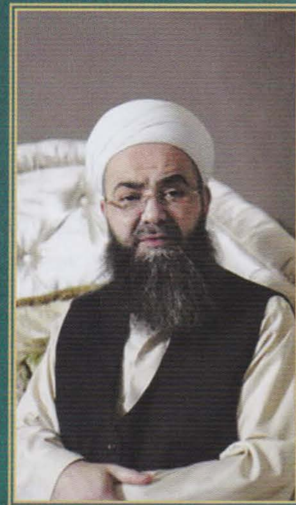
ABONE DAĞITIM
Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ
0212 435 10 58

ADRES
Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

İÇİNDEKİLER

• DUALAR, ZİKİRLER ve FAZÎLETLİ AMELLER •

LALEGÜL DERGİSİ ABONELİK

LALEGÜL DERGİSİNE ABONE OLAN HERKESE GEÇMİŞ SAYILARDAN 12 ADET LALEGÜL DERGİSİ

YURTİÇİ ABONELİK 150 TL
YUTDIŞI ABONELİK 180 EURO
0212 912 10 06
www.herseybusepette.com

Cübbeli Hoca Efendi'nin hat koleksiyonundan

"Âdeme işlediğinden gayrı yok, Leyse li'l-insâni illâ mâ se'â (İnsan için kendi gayretinden başkası yoktur)."

Hattatı: Hasan Rızâ Efendi (1265/1338-1849/1920) Târihi: 1298/1881

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

MUHARREM AYININ VE ÂŞÛRÂ GÜNÜNÜN ORUÇLARI VE MÜKÂFATLARI

Nâmütenâhî (sonsuz) hamdler:

﴿إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِى كِتَابِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَا اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ اَنْفُسَكُمْ﴾

"Şüphesiz Allâh katında ayların sayısı, Allâh'ın gökleri ve yeri yarat(maya başla)**dığı gündeki** (kesin karar bildiren) **yazısında ay olarak** (hiçbir fazlalık bulunmaksızın tamı tamına) **on ikidir ki, haram olan dört de onlardandır.**

İşte sana! Bu (şekilde senenin on iki ay olup, içlerinden dördünün haram kılınmasına dâir hüküm)**,** (İbrâhîm ve İsmâîl *(Aleyhimesselâm)*dan kalma) **dosdoğru dînin ta kendisidir.** (Ayların haramlığını geciktirmeyle alâkalı olarak müşriklerin yaptığı uygulama yanlış bir hesap olup) **sadece bu,** (Müslümanların oruç, hac ve bayram gibi, dinleriyle alâkalı konularda gözetmeleri gereken) **dosdoğru bir hesaptır.**

Artık (hiçbir ayda, özellikle de) **bunlar** (gibi hürmetli ve yasaklı kılınan haram aylar)**da** (günah işlemek ve ibâdetleri terk etmek sûretiyle canınızı cehenneme atarak) **nefislerinize zulmetmeyin."** *(Tevbe Sûresi:36'dan)* buyuran **Allâh-u Te'âlâ**'ya mahsustur.

Bîhad (sınırsız) salât-ü selâmlar da **"Ramazan** (ayının orucun)**dan sonra en üstün oruc, Muharrem ayı**(nda tutulan) **oruçtur"** *(Müslim, es-Sıyâm:38, no:2812, 3/169; et-Tirmizî, es-Salât:324, no:438, 2/301)* buyuran **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in üzerine olsun. Âmîn!

Kıymetli okurlarım! Mâlumunuz olduğu vechile; birkaç aydır Hindistan'da ziyâret ettiğimiz meşâyihımız hakkında yazılar kaleme almaktaydım. Ama bu içerisinde bulunduğumuz, haram aylardan olan Muharrem ayının ve onda tutulan nâfile orucun, Ramazan ayından sonraki en fazîletli oruç olması hasebiyle bu konudaki mâlûmâtı sizlere arz etmeyi münâsip gördüm.

Allâh-u Te'âlâ cümlemizi; ömr-ü kalîlini, âmâl-i sâliha ile ihyâ eden kulların zümresine ilhâk eylesin. Âmîn!

HARAM AY ORUCU

(Bu sene haram aylar 24 Temmuz (1 Zülka'de) Pazartesi günü başlayıp 20 Ekim (30 Muharrem) Cumâ günü bitmektedir.)

Sene içersinde haram ay dört tânedir. Bunlar da Zülka'de, Zülhicce, Muharrem ve Receb-i Şerif'tir. Üçü peş peşe, Receb-i Şerîf ise tektir. Bu sene Zülka'de, Zülhicce ve Muharrem ayları 24 Temmuz Pazartesi günü başlayıp 20 Ekim Cuma günü bitecektir. Haram ayların en üstünü, bir rivâyet Muharrem-i Şerîf ayı, diğer bir rivâyette ise Receb-i Şerîf'tir. Bu mübârek ayların oruçlarının fazîleti hakkında birçok hadîs-i şerîf ve rivâyet mevcuttur.

Nitekim **Ebû Mucîbe el-Bâhilî**'nin, babasından *(Radıyallâhu Anhümâ)* rivâyet ettiğine göre hangi ayları oruçlu geçirmesini tavsiye buyurduğunu sorması üzerine **Rasûlüllâh** *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* ona:

عَنْ أَبِي مُجِيبَةَ الْبَاهِلِيِّ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «...وَصُمْ أَشْهُرَ الْحُرُمِ.»

"Haram ayları oruçlu geçir." buyurmuştur. *(İbnü Mâce, es-Sıyâm:43, no:1741, 1/554)*

Enes ibni Mâlik *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ حَرَامٍ؛ اَلْخَمِيسَ وَالْجُمُعَةَ وَالسَّبْتَ كُتِبَ لَهُ عِبَادَةُ سَنَتَيْنِ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «سَبْعِ مِائَةِ سَنَةٍ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «تِسْعِمِائَةِ سَنَةٍ.»

"Her kim, herhangi bir haram aydan perşembe, cuma ve cumartesi olmak üzere üç günü oruçlu geçirirse, kendisine (tuttuğu her güne karşılık) **iki sene,** (başka bir rivâyette) **yedi yüz sene,** (diğer bir rivâyette ise) **dokuz yüz sene ibâdet** (sevâbı) **yazılır."** *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, no:1810, 2/468; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, no:14, sh:71; Ebû Temmâm, el-Fevâid, no:1009, 2/17-18; İbnü 'Asâkir, Tarîhu Medîneti Dimeşk, 19/116; ed-Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:5696, 4/66; 'Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/325; es-Süyûtî, ed-Dürru'l-mensûr 4/185; el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281; ez-Zebîdî, el-İthâf, 4/256; 'Alî el-Müttakî, Kenzü'l-'ummâl, no:24173, 8/561; el-Heysemî, Mecma'u'z-Zevâid, 3/19)*

Enes *(Radıyallâhu Anh)*ın bu hadîs-i şerîf hakkında: "Ben bunu **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den işitmemişsem, kulaklarım sağır olsun." dediği rivâyet edilmiştir. *(Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:10)*

İnsanlar içinde bu faziletleri en iyi bilenler, hiç şüphesiz ki sahabe-i kirâm ve tâbi'în-i izâm oldukları için **İbni Ömer,**

Üsâme ibni Zeyd, Hasen-i Basrî, Ebû İshâk es-Sebî'î *(Radıyallâhu Anhüm)* gibi zatlar, haram ayların tümünü oruçlu geçirirlerdi.

Süfyân-ı Sevrî *(Radıyallâhu Anh)*: "Oruç tutmak için bana en sevgili vakit, haram aylardır." derdi. *(İbnü Receb el-Hanbelî, Letâifü'l-me'ârif, sh:229)*

MUHARREM AYI ORUÇLARI

21 Eylül Perşembe - 20 Ekim Cumâ

Muharrem ayının orucunun fazîleti hakkında birçok hadîs-i şerîf vârid olmuştur. Nitekim **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **şöyle buyurmuştur:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللهِ الْمُحَرَّمُ.»

"Ramazan (ayının orucun)**dan sonra en üstün oruç, Allâh'ın Muharrem ayı**(nda tutulan)**dır."** *(Müslim, es-Sıyâm:38, no:2812, 3/169; et-Tirmizî, es-Salât:324, no:438, 2/301)*

Ali *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyete göre **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* kendisine nâfile oruç hakkında soru soran bir kişiye şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيٍّ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنْ كُنْتَ صَائِمًا بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ فَصُمِ الْمُحَرَّمَ فَإِنَّهُ شَهْرُ اللهِ.»

"Eğer Ramazan ayından sonra (başka bir ayda) **oruç tutacaksan, Muharrem'i tut. Çünkü O, Allâh'ın ayıdır."** *(et-Tirmizî, es-Savm:40, no:741, 3/117; İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, no:9314, 3/41)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنَ الْمُحَرَّمِ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثُونَ يَوْمًا.»

"Her kim Muharrem'den bir gün oruç tutarsa, o kişiye (oruç tuttuğu) **her güne karşılık otuz gün** (oruç sevâbı) **vardır."** *(et-Taberanî, es-Sağîr, no:963, 2/164; el-Mu'cemü'l-kebîr, no:11082, 11/72; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fezâilü şehri Receb, no:5, 15, sh.52, 73; el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281)*

İlk Cuma (22 Eylül) Günü Orucu

Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edildiğine göre:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ الْجُمُعَةِ مِنَ الْمُحَرَّمِ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.»

"Her kim Muharrem'in ilk cumâsını oruçlu geçirirse, geçmiş günahları kendisi için bağışlanır." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-Mecâlis, 1/156)*

İlk On Gün (21 Eylül Perşembe - 30 Eylül Cumartesi Günü) Oruçları

Âişe *(Radıyallâhu Anhâ)*dan rivâyet edildiğine göre:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ أَيَّامَ الْعَشْرِ إِلٰى عَاشُورَاءَ، أُورِثَ الْفِرْدَوْسَ الْأَعْلٰى.»

"Her kim Muharrem'in ilk onunu Âşûrâ gününe kadar oruçlu geçirirse, Firdevs-i Âlâ'ya vâris kılınır." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-Mecâlis, 1/156)*

ÂŞÛRÂ GÜNÜNÜN FAZÎLETLERİ - 30 Eylül Cumartesi 2017

"Şir'atü'l-İslâm"da zikredildiğine göre; İslâm'ın sünnetlerinden biri de, Âşûrâ gününe saygı göstermektir.

Bugün, Muharrem ayının onuncu günüdür. Dokuzuncu veyâ on birinci günü diyenler olduysa da sahih olan onuncu günü olmasıdır. Hamele-i Arş (Arş'ı taşıyan melekler) bugüne hürmet ederler. Çünkü peygamberlerin *(Salavâtullâhi Alâ Nebiyyinâ ve Aleyhim Ecma'în)* kurtuldukları gündür. **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **şöyle buyurmuştur:**

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أَعْطَاهُ اللّٰهُ تَعَالٰى ثَوَابَ عَشَرَةِ اٰلَافِ مَلَكٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أُعْطِيَ ثَوَابَ عَشَرَةِ اٰلَافِ حَاجٍّ وَمُعْتَمِرٍ وَعَشَرَةِ اٰلَافِ شَهِيدٍ، وَمَنْ مَسَحَ يَدَهُ عَلٰى رَأْسِ يَتِيمٍ يَوْمَ عَاشُورَاءَ رَفَعَ اللّٰهُ تَعَالٰى لَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ دَرَجَةً، وَمَنْ فَطَّرَ مُؤْمِنًا لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا أَفْطَرَ عِنْدَهُ جَمِيعُ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَشْبَعَ بُطُونَهُمْ»، قَالُوا: «يَا رَسُولَ اللّٰهِ! لَقَدْ فَضَّلَ اللّٰهُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ عَلٰى سَائِرِ الْأَيَّامِ؟»، قَالَ: «نَعَمْ، خَلَقَ اللّٰهُ تَعَالَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرَضِينَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ الْجِبَالَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ النُّجُومَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ اللَّوْحَ وَالْقَلَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ اٰدَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ حَوَّاءَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ الْجَنَّةَ وَأَدْخَلَهُمُ الْجَنَّةَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَوُلِدَ إِبْرَاهِيمُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَنَجَّاهُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَقَدْ أَمَرَ بِالذَّبْحِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَفَدٰى وَلَدَهُ مِنَ الذَّبْحِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَأَغْرَقَ فِرْعَوْنَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَرَفَعَ إِدْرِيسَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَكَشَفَ الْبَلَاءَ عَنْ أَيُّوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَتَابَ اللّٰهُ عَلٰى اٰدَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَغَفَرَ ذَنْبَ دَاوُدَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَرَدَّ مُلْكَ سُلَيْمَانَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَوُلِدَ عِيسٰى يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَرَفَعَ اللّٰهُ عِيسٰى يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَوْمُ الْقِيَامَةِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ.»

"Her kim Muharrem'den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ o kişiye on bin melek sevâbı verir. Her kim Muharrem'den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, o kişiye on bin hac ve umre yapan kadar sevap verilir, ayrıca on bin tane de şehit sevâbı verilir.

Her kim Âşûrâ gününde eliyle bir yetimin başını okşarsa, Allâh-u Te'âlâ bu yaptığı iş vesîlesiyle (o yetimin başındaki) **her bir saç tânesine karşılık, o kişiye** (cennette) **bir derece verir.**

Her kim Âşûrâ gecesinde bir mümini iftar ettirirse, sanki onun yanında bütün Ümmet-i Muhammed iftar etmiş ve o kişi onların hepsinin karnını doyurmuş gibi (sevâba nâil) **olur."**

(Bu müjdeleri işiten sahâbe-i kirâm:) "Yâ **Rasûlellâh**! **Allâh-u Te'âlâ** Âşûrâ gününü elbette ki diğer günlerden daha üstün kılmıştır (değil mi?)" dediler.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de *şöyle buyurdu*: **"Evet,** (bugünü, diğer günlerden daha üstün kılmıştır. Nitekim) **Allâh-u Te'âlâ gökleri ve yerleri Âşûrâ gününde yaratmıştır. Dağları Âşûrâ gününde yaratmıştır. Yıldızları Âşûrâ gününde yaratmıştır. Levh-i** (Mahfûz'u) **ve Kalem'i Âşûrâ gününde yaratmıştır. Âdem** *(Aleyhisselâm)***ı Âşûrâ gününde yaratmıştır ve yine onları Âşûrâ gününde cennete koymuştur. İbrâhîm** *(Aleyhisselâm)* **Âşûrâ gününde doğmuştur. Allâh-u Te'âlâ onu** (Nemrut'un içine attığı) **ateşten Âşûrâ gününde kurtarmıştır.** (İbrâhîm *(Aleyhisselâm)*a oğlunu) **kurban kesmesini Âşûrâ gününde emretmiş ve oğlunu kesilmekten kurtaracak fidyesini** (kurbanı) **Âşûrâ günü göndermiştir.**

Allâh-u Te'âlâ Firavun'u Âşûrâ günü (Kızıldeniz'de) **boğmuştur, İdrîs** *(Aleyhisselâm)***ı Âşûrâ gününde** (cennete) **yükseltmiştir, Eyyûb** *(Aleyhisselâm)***dan** (amansız hastalığın sebep olduğu) **belayı Âşûrâ günü kaldırmıştır.**

Âdem *(Aleyhisselâm)***ın tevbesini Âşûrâ gününde kabûl etmiştir, Dâvûd** *(Aleyhisselâm)***ın zellesini Âşûrâ gününde affetmiştir, Süleyman** *(Aleyhisselâm)***a** (elinden çıkan saltanat ve) **mülkünü Âşûrâ gününde iâde etmiştir.**

İsâ *(Aleyhisselâm)* **Âşûrâ gününde doğmuştur. Allâh-u Te'âlâ Âşûrâ gününde onu** (2. kat semâya) **kaldırmıştır. Kıyamet günü de Âşûrâ gününde vâki olacaktır."** *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:331-332; 'Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan gelen diğer bir hadîs-i şerîfin lafzında şu ilaveler bulunmaktadır;

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «خَلَقَ الْعَرْشَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَالْكُرْسِيَّ كَمِثْلِهِ، ... وَخَلَقَ جِبْرِيلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَالْمَلَائِكَةُ كَمِثْلِهِ، ... وَاسْتَوَى الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَى الْعَرْشِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ، ... وَأَوَّلُ مَطَرٍ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَأَوَّلُ رَحْمَةٍ نَزَلَتْ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ.»

"Allâh-u Te'âlâ Arş'ı Âşûrâ günü yarattı, Kürsî de böylecedir.

Allâh-u Te'âlâ Cibrîl'i Âşûrâ günü yarattı, diğer melekler de böylecedir.

Rabb Tebârake ve Te'âlâ (yaratıklarına benzemekten münezzeh olarak) **Arş üzerine Âşûrâ günü istivâ buyurdu. Gökten ilk yağmur Âşûrâ günü indi. İlk rahmet de Âşûrâ günü nâzil oldu."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)*

Seyyid Ali Zâde *(Rahimehullâh)*ın nakline göre; âşûrâ günü **Cebrâîl, Mîkâîl, İsrâfîl** *(Aleyhimüsselâm)*ın, Arş ve Kürsî'nin yaratıldığı gündür. Kalem, gökler, yer ve cennet Âşûrâ günü yaratılmıştır. Tûbâ ağacı o gün dikilmiştir. Kıyâmet de Âşûrâ günü kopacaktır. Kıyâmetin kopması hayırlı görünmüyorsa da, kemâl erbâbı kendilerine vaad edilen mertebeye o gün ulaşmış olacakları için hayırlı bir gün olduğu açıktır.

"Ravzatü'l-ulemâ" isimli eserde zikredildiğine göre; Âşûrâ gününe bu ismin verilmesi, **Allâh-u Te'âlâ**'nın on peygamber *(Salavâtullâhi Alâ Nebiyyinâ ve Aleyhim Ecma'în)*e ikrâm ettiği hasletten dolayıdır. Bu ikrâmlar da şunlardır:

1) Âdem *(Aleyhisselâm)*ın tevbesi o gün kabûl edilmiştir.

2) Nûh *(Aleyhisselâm)*ın gemisi 150 gün kadar su üzerinde bekledikten sonra Cûdî Dağı'na o günde oturmuştur.

Naklolunduğuna göre; Nûh tûfânında 40 gün, 40 gece gökten yerden su boşalmış, gözelerin suyu sarı ve soğuk, semânın suyu ise kırmızı ve sıcak olmuştur. **Allâh-u Te'âlâ** gemiyi dile getirmiş ve o:

«لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ إِلٰهُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ، أَنَا السَّفِينَةُ الَّتِي مَنْ رَكِبَنِي نَجَا، وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنِّي غَرِقَ وَلَا يَدْخُلُنِي إِلَّا أَهْلُ الْإِخْلَاصِ.»

"Öncekilerin ve sonrakilerin ilâhı olan **Allâh**'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben öyle bir gemiyim ki bana binen kurtulur, benden geri kalan ise boğulur. Bana ancak ihlâs ehli binebilir." dedi.

Bunun üzerine **Nûh** *(Aleyhisselâm)* evinin çatısına çıkarak:

«أَيَّتُهَا الْوُحُوشُ الرَّاعِيَةُ وَالسِّبَاعُ الضَّارِيَةُ وَالطُّيُورُ الطَّائِرَةُ، هَلُمُّوا لِلسَّفِينَةِ الْمُنْجِيَةِ.»

"Ey otlayan yabânîler, parçalayan yırtıcılar ve uçan kuşlar. Haydi kurtaran gemiye gelin." diye seslendi. *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156)*

Mukātil *(Rahimehullâh)*ın beyânına göre; geminin uzunluğu bin arşın idi. Su onun sekiz yüz arşınlık kısmını kapladı. **Nûh** *(Aleyhisselâm)* gemiye Receb'in on ikisinde, bir kavle göre ise başında, çarşamba günü bindi. **Ma'mer** *(Radıyallâhu Anh)*ın nakline göre ise Receb'in son on gününde bindi, Âşûrâ gününde ise gemiden indi. *('Ubeyd ez-Zarîr, Nüzhetü'n-nâzirîn, sh:97)*

Hemedânî *(Rahimehullâh)*ın nakline göre **Nûh** *(Aleyhisselâm)* gemiyi 124.000 tahta parçasından yapmak ve herbirinin üzerine bir nebinin ismini yazmakla emrolununca: "Ben bütün peygamberlerin ismini bilemem." dedi. O zaman **Mevlâ Te'âlâ**:

«يَا نُوحُ! نَحْتُ أَلْوَاحٍ مِنْكَ،
وَإِظْهَارُ أَسْمَاءِ الْأَنْبِيَاءِ مِنِّي.»

"Ey Nûh! Levhaları yontmak senden, enbiyânın isimlerini yazmak Benden." buyurdu. İlk levhada **Âdem** *(Aleyhisselâm)*ın, ikincisinde **Şîs** *(Aleyhisselâm)*ın, üçüncüsünde **İdrîs** *(Aleyhisselâm)*, dördüncüsünde **Nûh** *(Aleyhisselâm)*ın ve böylece her bir tahtanın üzerinde bir peygamberin ismi belirdi. Son levhanın üzerinde ise **Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ismi zuhûr etti.

O zaman **Cebrâîl** *(Aleyhisselâm)* gelerek: "Ey **Nûh**! Peygamberlerin mührü, seçkinlerin süsü ve velîlerin kandili **Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ismi belirdiğine göre artık senin gemin tamâma erdi." buyurdu. Sonra **Allâh-u Te'âlâ** gemideki levhalar sayısınca çiviler yapıp herbiri bir peygamberin adına olmak üzere tahta parçalarını birbiriyle çivilemesini **Nûh** *(Aleyhisselâm)*a emretti.

Haberde vârid olduğuna göre; gemi tamamlanınca dört levhaya ihtiyaç kaldı, o zaman **Cebrâîl** *(Aleyhisselâm)*:

«يَا نُوحُ! يَقُولُ اللّٰهُ تَعَالٰى: اِنْحِتْ أَرْبَعَةَ أَلْوَاحٍ، كُلُّ لَوْحٍ بِاسْمِ صَاحِبٍ مِنْ أَصْحَابِ حَبِيبِي وَصَفِيِّي وَخِيرَتِي مِنْ خَلْقِي؛ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، لِأَنَّ مَنْزِلَةَ أَصْحَابِهِ عِنْدِي كَمَنْزِلَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.»

"Ey **Nûh**! **Allâh-u Te'âlâ**: 'Dört levha daha yontup her birine sevgilisi **Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ashâbından birinin adını yazmanı emrediyor ve: 'Benim nezdimde onun sahâbesi, peygamberler menzilesindedir.' buyuruyor." dedi.

Nûh *(Aleyhisselâm)* onları da bulup yerleştirince her levhanın üzerinde dört halifeden birinin ismi belirdi ki, böylece "**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ve halîfelerinin isimlerinin zuhûr etmesiyle gemi boğulmaktan kurtulduğu gibi, muvahhidlerin kalplerinde **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ve ashâbının sevgisinin zuhûr etmesiyle de âhirette onların cehennemden kurtulacakları." gerçeği ortaya çıkmış oldu.

(Ebû Mansûr Muhammed ibni Abdirrahmân el-Hemedânî, es-Seb'ıyyât fî mevâ'ızi'l- beriyyât, sh:5-6; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156-157)

3) Kırk gün süreyle mührünü kaybedip cinlere ve şeytanlara karşı hükümranlığını yitiren **Süleymân** *(Aleyhisselâm)*a mülkü o günde iâde edilmiştir.

4) Yûnus *(Aleyhisselâm)* o gün balığın karnından çıkmıştır.

5) Yûsuf *(Aleyhisselâm)* kırk sene ayrılıktan sonra o gün babasına kavuşmuştur.

6) İdrîs *(Aleyhisselâm)* o gün (cennete) yükseltilmiştir.

7) İbrâhîm *(Aleyhisselâm)* o gün **Nemrud**'un ateşinden kurtulmuştur.

8) Mûsâ *(Aleyhisselâm)* o gün **Firavun**'dan kurtulmuştur.

9) Eyyûb *(Aleyhisselâm)* o gün hastalığından kurtulmuştur.

10) Îsâ *(Aleyhisselâm)* o gün (2. kat) semâya kaldırılmıştır.

(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:215-216)

Diğer bâzı rivâyetlere göre **Zekeriyyâ** *(Aleyhisselâm)* evlat istediğinde **Allâh-u Te'âlâ** onun duâsını kabûl ederek kendisine **Yahyâ** *(Aleyhisselâm)*ı Âşûrâ günü bağışlamıştır. **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)*ın sihirbazlara gâlip geldiği zînet günü de o gündür.

İbni Battâl'ın **İbni Habîb** *(Rahimehumellâh)*dan nakline göre, evvelce Ka'be-i Muazzama'nın örtüsü her sene Âşûrâ günü değiştirilirdi. *('Ubeyd ez-Zarîr, Nüzhetü'n-nâzirîn, sh:97)*

Abdülkādir el-Geylânî *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; ekserî ulemâ bugüne bu ismin verilme sebebi olarak Muharrem'in onuncu günü olmasını zikretmişlerdir. Bâzı ulemâ ise bunun sebebi olarak bugünün **Allâh-u Te'âlâ**'nın bu ümmete ikrâm ettiği on kerâmatin onuncusu olduğunu açıklamışlardır ki bunlar şunlardır:

Birincisi Recep ayıdır ki o, kulların günahların duymadığı için **Allâh-u Te'âlâ**'nın sağır ayıdır. **Allâh-u Te'âlâ** bu ayı bu ümmet için bir ikrâm yapmış ve bu ümmeti diğer ümmetlerden üstün kıldığı kadar Recep ayını da diğer aylardan fazîletli yapmıştır.

İkincisi Şa'bân ayıdır ki, **Allâh-u Te'âlâ Nebî** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*i diğer peygamberlerden üstün kıldığı nispette bu ayı da diğer aylardan fazîletli yapmıştır.

Üçüncüsü Ramazan ayıdır ki onun diğer aylardan üstünlüğü **Allâh-u Te'âlâ**'nın diğer yaratıklarından üstünlüğü gibidir.

Dördüncüsü Kadir Gecesi'dir ki o, bin aydan daha hayırlıdır.

Beşincisi Fıtır (Ramazan) Bayramı günüdür ki o, en bol mükâfatların alınacağı gündür.

Altıncısı Zülhicce'nin ilk on günüdür ki onlar **Allâh-u Te'âlâ**'yı zikretme günleridir.

Yedincisi Arefe günüdür ki onun orucu (geçmiş ve gelecek) iki senelik günaha keffârettir.

Sekizincisi Nahr günüdür ki o, kurban kesilerek **Allâh-u Te'âlâ**'ya yaklaşma günüdür.

Dokuzuncusu cumâ günüdür ki o, günlerin efendisidir.

Onuncusu Âşûrâ günüdür ki, onun orucu bir senelik günaha kefârettir. *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/90-91; Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:333)*

ÂŞÛRÂ GECESİNİN VE GÜNÜNÜN AMELLERİ

ÂŞÛRÂ GÜNÜ ORUCU -

30 Eylül Cumartesi 2017

Âşûrâ gününün orucu çok fazîletlidir. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bugünü sürekli oruçlu geçirmiş, sahâbesine de böylece emretmiştir. Nitekim **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: «لَمَّا قَدِمَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ وَالْيَهُودُ تَصُومُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، فَسَأَلَهُمْ، فَقَالُوا: هٰذَا الْيَوْمُ الَّذِي ظَهَرَ فِيهِ مُوسَى عَلَى فِرْعَوْنَ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: نَحْنُ أَوْلَى بِمُوسَى مِنْهُمْ فَصُومُوهُ.»

"**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Medîne'ye geldiğinde Yahûdîler Âşûrâ gününde oruç tutuyorlardı. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* onlara (bunun hik-

metinden) sorunca: ‘Bugün **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)*ın **Firavun**’a karşı gâlip geldiği gündür. (Biz de bugünü kutlamak için oruç tutuyoruz).’ dediler. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: **‘Biz Mûsâ’ya** (hürmet etmeye) **onlardan daha layığız. Öyleyse siz de o gün oruç tutun.’** buyurdu.” *(el-Buhârî, et-Tefsîr:229, no:4460, 4/1764)*

Yine bu konu hakkında **Rubeyyi‘ binti Mu‘avviz ibni Afrâ** *(Radıyallâhu Anhâ) şöyle anlatmıştır:*

عَنِ الرُّبَيِّعِ بِنْتِ مُعَوِّذِ بْنِ عَفْرَاءَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا قَالَتْ: «أَرْسَلَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَدَاةَ عَاشُورَاءَ إِلٰى قُرَى الْأَنْصَارِ الَّتِي حَوْلَ الْمَدِينَةِ: مَنْ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلْيُتِمَّ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ، وَمَنْ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلْيَصُمْ، قَالَتْ: فَكُنَّا نَصُومُهُ بَعْدُ وَنُصَوِّمُ صِبْيَانَنَا وَنَجْعَلُ لَهُمُ اللُّعْبَةَ مِنَ الْعِهْنِ، فَإِذَا بَكٰى أَحَدُهُمْ عَلَى الطَّعَامِ، أَعْطَيْنَاهُ ذَاكَ حَتّٰى يَكُونَ عِنْدَ الْإِفْطَارِ.»

“**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Âşûrâ sabahı Medîne’nin etrâfında bulunan ensar köylerine: **‘Her kim sabahladığında bir şey yemediyse gününün kalan kısmını** (oruca niyet edip yemeyerek) **tamamlasın. Her kim oruca niyet ederek sabahladıysa** (gün boyu) **oruç tutsun.’** diye haber yolladı.

Artık biz o günü oruç tutar olduk, çocuklarmıza da tutturuyorduk. Biz onlara renkli pamuktan oyun malzemesi yapıyorduk. Onlardan biri yemek için ağladığı zaman iftar oluncaya kadar eline o oyuncağı veriyor (böylece onu oyalıyor) duk.” *(el-Buhârî, es-Savm:46, no:1859, 2/692)*

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَوْمُ عَاشُورَاءَ يَوْمٌ كَانَتْ تَصُومُهُ الْأَنْبِيَاءُ فَصُومُوهُ أَنْتُمْ.»

“Âşûrâ günü peygamberlerin kendisinde oruç tuttuğu bir gündür. Öyleyse siz de o gün oruç tutun.” *(İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, no:9446, 3/55)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَيْسَ لِيَوْمٍ فَضْلٌ عَلٰى يَوْمٍ فِي الصِّيَامِ إِلَّا شَهْرَ رَمَضَانَ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ.»

“Oruç husûsunda hiçbir gün için (diğer güne karşı) **üstünlük yoktur ancak Ramazan ayı ve Âşûrâ günü** (bu husustan) **müstesnâdır** (onlarda tutulan oruç senenin diğer günlerine göre fazîlet bakımından çok daha ayrıcalıklıdır)**.”** *(et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-kebîr, no:11253, 11/127; el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, no:3780, 3/362)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أَعْطَاهُ اللهُ تَعَالٰى ثَوَابَ عَشَرَةِ اٰلَافِ مَلَكٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أُعْطِيَ ثَوَابَ عَشَرَةِ اٰلَافِ حَاجٍّ وَمُعْتَمِرٍ وَعَشَرَةِ اٰلَافِ شَهِيدٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ كَتَبَ اللهُ لَهُ أَجْرَ أَهْلِ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ.»

“Her kim Muharrem’den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te‘âlâ o

kişiye on bin melek sevâbı verir. Her kim Muharrem'den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, o kişiye on bin hac ve umre yapan kadar sevap verilir, ayrıca on bin tâne de şehit sevâbı verilir." *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:331; 'Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87-88)*

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا صَامَ الدَّهْرَ كُلَّهُ».

"Kim Âşûrâ günü oruç tutarsa sanki bütün zamanlarda oruç tutmuş gibidir." *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:49)*

Yine böylece **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ كَتَبَ اللهُ لَهُ أَلْفَ حَجَّةٍ وَأَلْفَ عُمْرَةٍ، وَأُعْطِيَ ثَوَابَ أَلْفِ شَهِيدٍ، وَكُتِبَ لَهُ أَجْرُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، وَكَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَلْفَ نَسَمَةٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ، وَيُكْتَبُ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ قَصْرٍ فِي الْجَنَّةِ، وَحَرَّمَ اللهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ».

"Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ onun için bin hac ve bin umre sevâbı yazar.

Ayrıca ona bin şehit sevâbı verilir. Kendisine doğu ile batı arasındakilerin (sâlih amellerinin) **ecri yazılır.**

Bu kişi İsmâ'îl *(Aleyhisselâm)***ın çocuklarından** (Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* in atalarından) **bin köle âzâd etmiş gibi olur. Kendisi adına cennette yetmiş bin köşk kaydedilir.**

Allâh-u Te'âlâ onun canını cehenneme haram kılar." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156)*

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in bugünde tutulan oruç hakkında şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «اِلْتَمِسُوا فَضْلَهُ فَإِنَّهُ يَوْمٌ مُبَارَكٌ، اِخْتَارَهُ اللهُ تَعَالٰى مِنَ الْأَيَّامِ، مَنْ صَامَ ذٰلِكَ الْيَوْمَ جَعَلَ اللهُ لَهُ نَصِيبًا مِنْ عِبَادَةِ جَمِيعِ مَنْ عِنْدَهُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَالْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ».

"Âşûrâ gününün fazîletine kavuşmaya bakınız.

Çünkü o gün Allâh-u Te'âlâ'nın günler arasında özellikle seçtiği mübârek bir gündür.

Bugün oruç tutan kimseye, Allâh-u Te'âlâ Kendi nezdinde (değerli) **olan tüm meleklerin, nebîlerin, rasüllerin, şehitlerin ve sâlihlerin ibâdetlerinden büyük bir nasip ayırır. -Aleyhimü's-salâtü ve's-selâm-."** *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:216-217)*

Bâzı büyüklerden rivâyet edildiğine göre; Ashâb-ı Kehf bir yanından öbür yanına dâima Âşûrâ gününde döndürülmektedir.

Yine büyüklerden biri her gün karıncalara ekmek ufaladığını, Âşûrâ günü olduğunda yemediklerini rivâyet etmiştir. *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156)*

"Şerhu Şir'ati'l-İslâm"da zikredildiğine göre; Âşûrâ günü oruç tutmak sünnettir. Selef-i sâlihîn çocuklarına Âşûrâ günü yemek yedirmezlerdi.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in de o gün çocukları dahi yedirtmediği rivâyet edilmiştir.

Nitekim **Rezîne** *(Radıyallâhu Anhâ)*dan rivâyete göre **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Âşûrâ gününe o kadar tâzim ederdi ki kızı **Fâtıma** *(Radıyallâhu Anhâ)*nın emzikteki çocuklarını çağırtıp ağızlarına mübârek tükürüğünü bırakır ve annelerine:

«لَا تُرْضِعُوهُمْ إِلَى اللَّيْلِ.»

"Geceye kadar bunları emzirmeyin." buyururdu. *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, no:704, 24/277; el-Mu'cemü'l-evsat, no:2568, 3/84)*

"Zühretü'r-riyâz" kitabında nakledildiğine göre; **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Âşûrâ günü tuzağa düşmüş bir geyiğe rastladı.

Geyik **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den gidip yavrularını emzirip akşamdan sonra dönmesi için avcının ona izin vermesi hususunda şefâat etmesin istedi. Avcı **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in geyiğe gündüz, akşam olmadan dönmesini söylemesini istedi. Geyik:

«هٰذَا يَوْمُ عَاشُورَاءَ فَلَا نُرْضِعُ أَوْلَادَنَا فِيهِ لِحُرْمَتِهِ.»

"Bugün Âşûrâ günüdür. Bugüne hürmeten yavrularımızı gündüz emzirmeyiz." dedi. Avcı: "Yâ **Rasûlellâh**! Bu geyiği sana hîbe ettim." dedi. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de o geyiği salıverdi. *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:216)*

Kays ibni Ubâd *(Radıyallâhu Anh)*: "Vahşi hayvanlar dahî Âşûrâ günü oruç tutar." demiştir. *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)*

Ebû Cebele *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَبِي جَبَلَةَ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: «كُنْتُ مَعَ ابْنِ شِهَابٍ فِي سَفَرٍ فَصَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، فَقِيلَ لَهُ: تَصُومُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فِي السَّفَرِ وَأَنْتَ تُفْطِرُ فِي رَمَضَانَ؟ قَالَ: إِنَّ رَمَضَانَ لَهُ عِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَإِنَّ عَاشُورَاءَ تَفُوتُ.»

"Ben bir yolculuk esnâsında (tâbi'înden olan) **İbni Şihâb**'la birlikteydim ki (o seferdeyken) Âşûrâ gününde oruç tuttu.

Ona: 'Sen seferdeyken Âşûrâ gününde oruç tutuyorsun, hâlbuki (seferdeyken) Ramazan'da oruç tutmuyorsun. (Bunun hikmeti nedir?)' denildiğinde, o: 'Elbette Ramazan için diğer birtakım sayılı günler vardır (ki, şimdi o günlerde kazâsı yapılabilir), ama Âşûrâ günü kaçar (onun orucunun sevâbını alamazsam başka günlerde kazâ ederek bu fazîlete eremem).' dedi." *(el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:3798, 3/367)*

Selefin bâzısından nakledildiğine göre: "Zînet günü olarak bilinen Âşûrâ gününü oruçlu geçiren kişi (sene içinde) kaçırdığı bütün (nâfile) oruçları telâfi etmiş sayılır." *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)*

ÂŞÛRÂ GÜNÜNDE ORUÇ TUTMANIN HÜKMÜ

30 Eylül Cumartesi 2017

İbni Ömer *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: «إِنَّ أَهْلَ الْجَاهِلِيَّةِ كَانُوا يَصُومُونَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَإِنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَامَهُ وَالْمُسْلِمُونَ قَبْلَ أَنْ يُفْتَرَضَ رَمَضَانُ، فَلَمَّا افْتُرِضَ رَمَضَانُ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَاشُورَاءُ يَوْمٌ مِنْ أَيَّامِ اللّٰهِ، فَمَنْ شَاءَ صَامَهُ وَمَنْ شَاءَ تَرَكَهُ.»

"Cahiliye ehli Âşûrâ gününde oruç tutuyorlardı. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ve Müslümanlar da Ramazan farz olmadan önce Âşûrâ günü oruç tutuyorlardı. Ramazan farz kılındığında

ise **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **'Âşûrâ günü Allâh-u Te'âlâ'nın günlerinden bir gündür. Dileyen o günde oruç tutar, dileyen terk edebilir.'** buyurdu." *(Müslim, es-Sıyâm:19, no:2698, 3/147)*

Yahûdîlere muhâlefet olması için Âşûrâ günü ile birlikte Muharrem'in dokuzuncu veyâ on birinci günlerinde de oruç tutulmalıdır. Nitekim **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا يَقُولُ: «حِينَ صَامَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّهُ يَوْمٌ تُعَظِّمُهُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَإِذَا كَانَ الْعَامُ الْمُقْبِلُ إِنْ شَاءَ اللهُ، صُمْنَا الْيَوْمَ التَّاسِعَ، فَلَمْ يَأْتِ الْعَامُ الْمُقْبِلُ حَتَّى تُوُفِّيَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ».

"**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Âşûrâ günü oruç tuttuğunda (bize de) o günde oruç tutmayı emretti.

(Sahâbe-i kiram:) 'Yâ **Rasûlellâh**! Ama o öyle bir gündür ki, Yahûdîler ve Hıristiyanlar da o güne tâzim ediyor (ve o gün oruç tutuyor)lar.' dediler.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

'İnşâallâh önümüzdeki sene olduğunda (Âşûrâ gününe onlardan daha çok tâzim ettiğimizi göstermek ve onlara benzememek için Muharrem'in Âşûrâ gününden bir önceki gün olan) dokuzuncu günde de oruç tutalım.' buyurdu.

(Ama ne yazık ki) önümüzdeki sene gelmeden **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* vefât etti." *(Müslim, es-Sıyâm:20, no:2722, 3/151; Ebû Dâvûd, es-Savm:66, no:2447, 2/302)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen diğer bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «صُومُوا يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَخَالِفُوا فِيهِ الْيَهُودَ، صُومُوا قَبْلَهُ يَوْمًا أَوْ بَعْدَهُ يَوْمًا».

"Âşûrâ gününde oruç tutun ve o günde(ki orucunuzda) **Yahûdîlere muhalefet edin.** (Yâni) **öncesinde veyâ sonrasında da bir gün oruç tutun."** *(Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, no:2154, 4/52; el-Beyhakî, es-Sünenü'l-kübrâ, no:8667, 4/287)*

Bu bapta ve daha önceki baplarda zikredilen hadîs-i şerîf ve rivâyetlerden, şu birkaç husus ortaya çıkmıştır:

a) Âşûrâ günü orucu İsrâîloğullarına tek gün olarak farz edilmişti.

b) Câhiliyet ehli de eski dinden bakiyye olarak o gün oruç tutuyolardı.

c) Ramazan farz edilmeden önce **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ve Müslümanlar o gün oruç tutmuşlardı.

d) Ramazan'ın farziyetinden sonra Âşûrâ günü orucunun farz ve vâcib olma gibi bir hükmü kalmadıysa da **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in kuvvetli bir sünneti olarak bu ümmete intikāl etti.

e) Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* vefâtından evvel Yahûdîlere muhalefet oldun diye Âşûrâ gününü tek tutmamayı, ya bir gün önceki 9. günü, ya da bir gün sonraki 11. günü tutmayı emir buyurdu.

ALİ BARDAKOĞLU VE KURAMER

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

1952 yılında Kastamonu'nun Tosya ilçesinde doğan Ali Bardakoğlu, 1970 yılında İstanbul İmam-Hatip Okulu'nu, 1974 yılında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nü, 1975 yılında da İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Bir süre öğretmenlik ve stajyer hâkimlik yaptıktan sonra, 1977 yılında Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'nde fıkıh asistanı oldu. 1982 yılında İslam Hukuku Anabilim dalında doktor oldu ve Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde İslam Hukuku yardımcı doçentliğine atandı. 1986 yılında doçent oldu. 1993 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne geçti. 1994 yılında, İslam Hukuku Ana Bilim Dalında profesör oldu. 28 Mayıs 2003 tarihinde zamanın Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından Diyanet İşleri Başkanlığı görevine atandı.

Yedi buçuk yıl Diyanet İşleri Başkanlığı görevini sürdüren Ali Bardakoğlu'nun görevinden alınışı (11 Kasım 2010) nedense pek çok kesimin özellikle de Ak Parti karşıtlarının tepkisi ile karşılanmıştı. Neden?

Bardakoğlu görevden ayrılmadan önceki son röportajını Cumhuriyet Gazetesi'ne vermiş ve tartışmalara da sebep olmuştu. Bu röportajı yapan gazeteci Fırat Kozok, Bardakoğlu gidince onun tartışma doğuran mülakat başlıklarını şöyle özetlemişti:

"Başörtüsü Müslümanlığın ön şartı değildir. Başörtüsü sorununu siyasiler çözsün, biz sadece dinî yorumunu yaparız. Yasal düzenlemelerde Diyanet'e görüş sormak laikliğe aykırıdır.

Nüfus cüzdanlarından din hanesi kaldırılmalıdır. Ve 100 bin personelin devletten maaş aldığı bir kurumun bağımsız olduğunu anlatamayız. Diyanet kendi kaynaklarına sahip bir kurum olmalıdır, görüşlerini dile getirmişti bize."

Yine o günlerde Bardakoğlu'nun ayrılışına nedense en büyük üzüntü sol kesimden gelmişti. Bunlar:

"Ülkemizin aydınlık yüzlerinden birisi daha tası tarağı toplayıp, kendi iç dünyasına çekildi. Artık meydan onların!" diyerek büyük keder içerisinde kalmışlardı. Alınmasının gerekçeleri olarak gösterdikleri maddeler de dini anlayışlarını ortaya koyuyordu. Onlara göre Bardakoğlu'nun şu ifadeleri alınma gerekçesiydi.

"Türbanla ilgili Diyanet İşleri Başkanlığına soru sormak, Laiklik ilkesine aykırıdır!

Bir kadının başörtüsü (Türban) takması Müslümanlığın ön şartı değildir!

El sıkmama konusunda dini bir kural yok! Elini uzatan bir hanımefendi'nin elini sıkmamak nezaket kurallarına da aykırıdır!

Başını örter, içki içmezsen Müslümansın, tersini yaparsan Müslüman değilsin gibi bir ayrım olmaz diyerek, Müslümanlık, dindarlık kisvesi altında her türlü yolsuzluğu yapanlara gönderme yapıyor.

Nüfus cüzdanlarının Din hanesine din ve mezhep yazılmasına karşı çıkıyor.

Evrim kanunlarının eğitim alanında ders olarak verilmesi gerektiğini söylüyor.

Kurban Bayramı öncesinde öldürülen hayvancılığa vurgu yaparak, herkesin kurban kesmesi gerekmez çıkışı yapıyor."

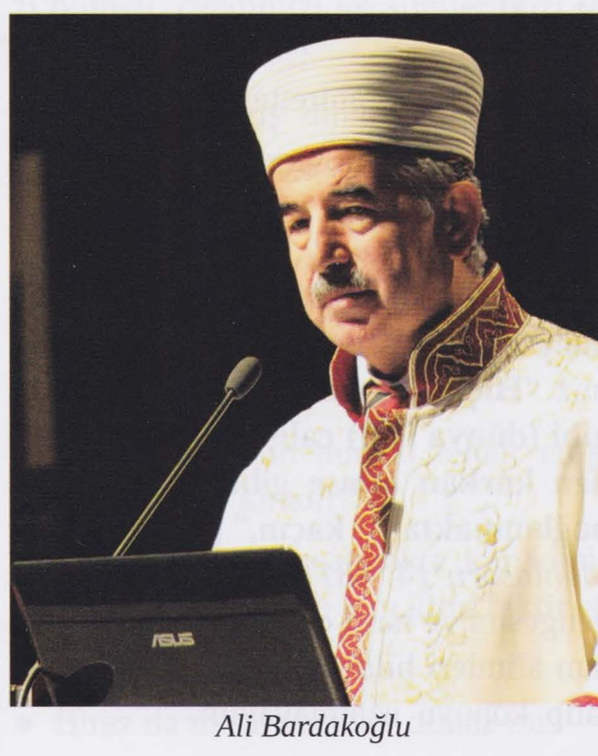
Bu arada Kutlu Doğum Haftası etkinliklerine ve oradaki söylemlerine de bol bol atıfta bulunuluyordu. Demek ki Bardakoğlu bu mihrakların pek aradığı bir isimmiş. Türkiye'nin aydınlık bir yüzü kendi iç dünyasına çekilmişmiş!

Gerçekten öyle miydi acaba!

Elbette ki hayır. Birincisi Bardakoğlu giderken yerine sekiz yıldır yardımcılığını yürüten Mehmet Görmez getirilmişti. Dolayısıyla Diyanet'te hiçbir işleyiş değişmemişti. Hatta Bardakoğlu gölge başkan vazifesine gelmiş gibiydi. Diyanet'in bütün faaliyetleri sanki ondan soruluyordu.

Nitekim geçtiğimiz Nisan ayında Kutlu Doğum Haftası tartışmaları başladığında nedense ortaya birdenbire yine Ali Bardakoğlu çıktı. Hürriyet gazetesine tam sayfa röportaj verdi. TV'lerde konuşmalar yaptı. Görmez'le yan yana açıklamalarda bulundu.

Ardından Hürriyet Gazetesine verdiği röportajdan önemli bölümler sosyal medyada bütün guruplarda paylaşılmaya başlandı.

Ali Bardakoğlu

Aslında yıllarca Diyanet'in başında bulunan ve hala da en etkili kişilerden biri olan Ali Bardakoğlu'nun temel düşüncelerini herkesin bilmesi lazım geldiği kanaatindeyim.

Zira Bardakoğlu, fikirlerini serdederken birtakım doğru ve parlak cümlelerin içine öyle yıkıcı ifadeler yerleştiriyor ki son derece dikkat etmek gerekmektedir. Yazı okunduğunda ve bilhassa sonuç kısmı değerlendirildiğinde mevzu açıkça anlaşılacaktır.

Bardakoğlu'nun sözleri ve cevaplar

İşte Diyanet İşleri eski başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'nun söyledikleri ve özet olarak değerlendirmelerim.

1. İslam dini dünyada yaşansın diye gönderildi, ahirette değil. Yani dünyayı terk et, hiçbir şey yapma, ahirette kazanırsın mesajını vermiyor. Müslümanlar dünya-ahiret dengesini yitirdiler.

Şimdi bu ifadeler üzerinde düşünelim.

- İslam Dinini ahirette yaşayacağız diyen kim?
- Cevabı var mı?

Ancak unutmamak lazım ki ahiret de dünyada kazanılıyor. Peygamber efendimiz "**Hiç ölmeyeceğini zanneden kişi gibi (dünya için) çalış, yarın öleceğinden korkan kimse gibi de (dünyaya bağlanmaktan) kaçın,**" *(Kütüb-i Sitte Muhtasarı, 14, 481)* buyurdular. Bunun dengesini ve nasıl davranılacağını da İslam alimleri bildirdiler. Onu burada anlatıp konuyu uzatmayayım.

Aslında bu noktayı anlayıp anlatmak kendisine düşerdi! Fakat Hadis-i şerifi de reddediyorsa ona bir şey diyemem.

2. Biz Müslümanlığı sadece inanma ve namaz, oruç, hac gibi belli ritüelleri yerine getirme olarak algıladığımız sürece bu mahcup edici durum devam edecektir.

Burada "Namaz, Oruç, Hac gibi belli ritüeller" diyerek hafif gördüğü hususlar, dikkat edilmelidir ki İslam'ın şartlarıdır. Mutlak yapılması gereken hususlardır. Ahmed Kuddusi Efendi, Peygamber efendimizin "Namaz dinin direğidir" hadis-i şerifine atıfla şöyle demektedir:

Dedi Şah-ı enbiya dinin imadıdır ona

Şüphesiz dimdik tutar dini imanı namaz

- Namazı terk ettiğinde dinin yıkılıyor haberin var mı?
- Yoksa Hürriyet'e demeç verince böyle mi konuşmanız gerekiyor?
- Ankebut suresi 45. Ayetinde Cenab-ı Hak mealen "Sana Kitap'tan vahyedileni oku ve namazı dosdoğru kıl. Gerçekten namaz, hayasızlıktan (fahşa) ve kötülüklerden alıkoyar", buyurmaktadır.
- Siz bu ayetten haberdar değil misiniz?
- Yoksa kötü ahlaktan uzaklaştırmak için namaz yerine başka bir şey mi koyacaksınız?
- Söyler misiniz?

3. Ortadoğu toplumları barut fıçısı gibi. Birbirlerine duydukları öfkeyi mezhep, din duyarlılığı veya öteki üzerinden dile getiriyor, onlar üzerinden

kimlikler şekilleniyor. Toplum olarak ayrıştığımız, artık birbirimize öfke duyduğumuz doğrudur. Bunlar sosyal birlik beraberliğimiz açısından alarm noktalarıdır.

Dikkat edilirse Bardakoğlu neredeyse Ortadoğu'da olanları bütün olarak Müslümanlara fatura etmektedir.

- Bardakoğlu siyaseti hiç mi takip etmiyor acaba?
- Ortadoğu'yu Osmanlı'dan günümüze barut fıçısı haline getiren emperyalist batılı devletler değil midir?
- Bugün DAEŞ ve benzeri eli kanlı örgütler onların eseri değil midir?
- Ehlisünnet inancını bozarak radikal ve ılımlı İslam projeleri ile Müslümanları parça parça eden onlar değil midir?
- Bugün de çok etkili eski bir Diyanet başkanının asıl olarak bunlara dikkat çekmesi ve bu oyunlara gelinmemesini istemesi gerekmez miydi?

Peygamber efendimiz dini tamamlamadı mı?

4. Serbest pazar mantığıyla fetva arayan, müşteri memnuniyetine göre fetva verenler kapladı ortalığı. İslam âlimlerinin içinde yaşadığı hayatla ve gerçekliklerle bağı koptu. Üçüncü, beşinci asırda yazılan kitaplardaki bilgileri tekrar ederek insanlara dini anlattığımızı düşünemeyiz. 50 küsur İslam ülkesi var, paramparçayız.

"Üçüncü beşinci asırda yazılan kitapları tekrar ederek dini anlattığımızı düşünemeyiz", sözleri üzerinde en çok durulması gereken noktadır.

- Din tekrar değil midir?
- Peygamber efendimiz dini itmam etmedi mi?
- Dinde her gün yeni bir şeyler mi söyleyeceğiz?
- Yine "üçüncü, beşinci asırda yazılan kitaplardaki bilgileri tekrar ederek" ifadesiyle bir anlamda bütün İslam âlimleri silinip atılmıyor mu?
- Hal böyle olunca Kur'an-ı kerimi kimin anlayışı ve sözüyle takip edeceğiz?

Bakınız Fetö de 40 yıldır Kur'an, Kur'an diyordu. Hatta bir gün camide "bunu uygulamayacaksak ne yapalım", deyip Kur'an-ı kerimi yerlere attığı da vakidir.

Aslında Bardakoğlu ile Fetö'nün söylemleri arasında bu noktada zerrece fark yoktur.

Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular ve Osmanlılar hep Ehlisünnete, dört mezhebe bağlı kalarak büyüdüler, yüceldiler, dünya medeniyetleri kurdular.

Batı, son üç asırdır işte bu inancımızı yıkmaya çalışıyor. Bardakoğlu tarihimizi bilmeli, ceddimizi ve alimlerimizi tanımalı tanıtmalıdır!

5. İslam barış dinidir diyoruz ama kimseyi inandıramıyoruz, çünkü birçok yerde Müslümanlar birbirinin boğazını sıkıyor. Birbirinin Müslümanlığını beğenmez oldular, birbirini itham ve tekfir ederek sürekli camdan aşağı atmakla meşguller.

- Bardakoğlu'nun burada tenkit ettiği Müslümanlar kimdir?
- Kim kimi camdan atmakta, kim kimin boğazını sıkmakta ve kim kimi tekfir etmektedir?
- Biraz da misal verseler olmaz mı?

Bütün Müslümanları böyle göstermekle asıl kendisi Müslümanları aşağılamakta kötülemekte işlemediği fillerle iftirada bulunmaktadır. Yok yine DAEŞ, EL KAİDE, TALİBAN, ŞEBAB, gibi Batı'nın kurduğu örgütlerle Müslümanları bir tutuyorsa ve bunun için bu suçlamaları yapıyorsa kendisine Allah akıl fikir versin demenin ötesinde çok sözümüz olur.

Öncelikle kime hizmet ettiğini sorgulamak gerekecektir!

6. Her şeyin altüst olduğu, fırsat eşitliğinin olmadığı, işgaller altında umutların tükendiği, siyasal katılımın olmadığı toplumda sadece din anlatarak insanları mutlu edemeyiz. İslam dünyası acilen bilgi, çalışma, üretme, temizlik, sosyal barış, sosyal adalet, insan hakları, kadın hakları, çevre, özgürlükler, ötekinin hakkı gibi temel konularda zihnini durultmak ve bu konularda mesafe almak zorunda. İslamiyette **ibadet sadece kıldığımız namaz değildir. İnsanlığa, dünyanın imarına, sulha, barışa hizmet eden her davranış ibadettir.**

Buyurun Fetö'nün yıllarca su taşıdığı küresel değerlere iman meselesini Bardakoğlu'nun söyleminde de aynen görmekteyiz. Yine Din'e çatılmakta yine Namaz söz konusu edilmekte ve sadece bunlarla olmaz denilip barıştan dem vurulmaktadır.

- Bir ilahiyat profesörüne ve eski bir Diyanet İşleri Başkanı'na dini ben mi anlatacağım?
- "Vessulhü hayrün" ayeti kerimesini ben mi göstereceğim?
- Kur'an-ı kerim ve dinimiz sadece namaz mı demektedir?
- Kimseyi incitmemek, bedenleri ve ruhları imar etmek dinimizde yok mudur?

7. Gönlüm isterdi ki, evrensel İlâhî din olan İslam'ın günümüz uleması dünyada kanıksadığımız bunca eşitsizlik, sömürü, adaletsizlik, güçlü ve egemenin oldu bittileri karşısında hakkın sesi olsun, her türlü ayırımcılığa karşı çıksın, bizlere hepimizin Âdem'in çocukları kardeşler olduğumuzu, insan olarak eşit ve değerli olduğumuzu, insanca bir hayatın hepimizin temel hakkı olduğunu hatırlatsın. Ama öyle olmadı ve olmuyor. Olup bitene eleştirel baktığımızda bunu açıkça görüyoruz.

Açıkçası eski Diyanet İşleri başkanı çelişkiler içerisindedir.

- Müslüman eşitsizliği, adaletsizliği, sömürüyü onun tabiriyle ne zaman kanıksadı?
- Gücünün yetmemesi sesinin çıkmaması çıksa da duyuramaması kanıksamak mıdır?
- Hepimiz Adem'in çocukları kardeşler olduğumuzu" derken "Mü'minler ancak kardeşdirler" (Hucurat suresi:10) ayetini nereye koymaktadır?
- Yoksa bu ayete inanmamakta mıdır?

İslamiyet, söylediği bütün doğru ahlakın yanında, sömürü ve adaletsizliğin karşısındadır. Oysa Adem'in çocukları olduğu reddedilmez bir gerçek olan bir kısım küresel güçler (Yahudi ve Hıristiyan devletler) İslam'ı ve Müslümanları yok etmek için her tür silahlarıyla bütün cephelerden saldırmaktadır.

- Bardakoğlu'na göre Müslümanlar daha ne yapmalıdır?

• Barış için dinlerinden vaz mı geçsinler?

• Ağzındaki baklayı çıkarsa da biz de net öğrensek!

Ticaret yapmak haram mı oldu?

8. Bugün birçok dini cemaat birer ekonomik sektöre dönüştü. Unutmamalı, Türkiye'de dini gruplar kamusal alana sirayet etmeye başladığı, kapalı ve kayıtdışı olup kendilerine göre dini eğitim vermeye başlarsa sorun büyür, FETÖ'deki gibi. Ülke benzeri oluşumlara gebe demektir.

Eski bir Diyanet İşleri Başkanı olarak Fetö'ye 30 yıldır tek bir söz etmemiş fakat bugün bütün cemaatleri Fetö ile özdeşleştiriyor. Bütün dedim, zira isim vermemiş. Dolayısıyla hepsi zan altındadır.

• Sebep ne, ticaret mi?

• Ticaret yapmak haram mı oldu?

• Dikkat ederseniz Fetö'nün dini söylemlerine Ehlisünnet dışı fikirlerine hiç değinilmiyor. Sinsilik burada değil mi?

9. Dini cemaat ve tarikatlar siyaset, kamusal alan, yaygın din eğitimi ve ticaretten elini çekip kendi asli ve sivil hizmet alanlarına çekilmezse, kayıtdışılıktan çıkıp şeffaf ve denetlenebilir olmazsa yeni maceralar yaşamamız kaçınılmaz görünüyor.

Cemaatler ticaret yapamazlar diye dinen bir yasak olmadığı gibi kanunen de bir hüküm yok. Kimseyi aldatmadan kanunlar çerçevesinde herkes gibi onlar da ticaret yapabilir. Kanuna uygunsuz iş yaparlarsa müdahale devlete aittir. Dine uymayan bir yönleri varsa onları da her kim yaparsa umumen suçlamadan uyarı vazifenizi yaparsınız.

• Hal böyle iken kayıt dışı ve sair sözleri insanları veya topyekûn cemaatleri suçlamak bir din adamına yakışıyor mu?

• Asıl ayırımcılık ve bölücülük bu değil midir?

• Öte yandan cemaatlerin asli ve sivil yönleri derken peki bu noktada herkesin yaptığına katılıyor muydunuz?

Ali Bardakoğlu

• Mesela Fetö'nün bu noktada 30 yıldır hangi yanlışlarını belirttiniz?

• Abant toplantılarında, Kutlu Doğum haftalarında ve Türkçe Olimpiyatlarında din dışı hareketler vuku bulurken siz hiç onları tenkit ettiniz mi?

• Hala ediyor musunuz?

• Cemaatleri ve bizatihi İslam'ı "Hürriyet" ağzıyla ve mantığıyla tenkit ederken asıl yanlışların üzeri tekrar kapatılmak mı isteniyor?

10. Din artık melankoli ve gözyaşı olarak sunuluyor ve algılanıyor. Böyle bir din anlayışı sizi dünya sahnesinde yukarı çeker mi? Hazreti Muhammed'in hayatını öyle bir anlatıyorlar ki, öyle bir hayatın örnek alınması ve yaşanması mümkün değil. Bugün İslam dinini gizemli, esrarengiz bir din olarak sunanlar, asılsız kutsallıklar üretenler aslında kendi din ticaretleri için müşteri artırımı peşindeler.

Yine kimin yaptığı ve ne olduğu belli olmayan askıda ifadeler. Hangi din anlayışından bahsediyor belli değil!

• Mesela bugün yaşanması mümkün değilse anlatmak da yanlış mı oluyor?

"Din, acı, gözyaşı, melankoli ve menkıbedir" dedik. Ya geçmişe özlemle ya da bir kurtarıcı bekleyerek vakit geçiriyoruz. Bireyi ve birey bilincini, birey sorumluluğunu yok ettik. Başımıza geleni de hep "ya Allah'ın gazabı ya da ötekinin kötülüğü" diye anlattık. Sen sadece dua et, hatta en etkili ve gizemli duayı ve zamanı bul yeter, bunlardan kurtulursun" diyerek piyangocu bir anlayışı besledik. Halkı böyle besleyince onlar da buna uygun hoca tipi istemeye başladı.

Aynı ifadeler fakat müsebbibi yok.

• Dini acı, gözyaşı, melankoli ve menkıbedir diye tarif eden kimdir?

• Peki menkıbeyi melankoli ile beraber anmak doğru mudur?

Menkıbe bir insanın hayatıdır. Hayatındaki anekdotlardır.

• Peygamber efendimizin mucizelerini, evliyaların kerametlerini, sultanların gazalarını anlatırken duygulanmak, gözyaşı dökmek, hislenmek dinimizde yok mudur?

• Kurtarıcı bekleyerek vakit geçiren kimdir acaba?

• Bu şekilde konuşmak yerine, kendini kurtarıcı yerine koyan Fetö'ye hatta "İsa aleyhisselamın ruhu onda hulul etti" diyen Prof. Dr. Suat Yıldırım'a Diyanet İşleri Başkanı iken bir sözünüz oldu mu?

Açıkçası bilmek isterim…

Diğer taraftan bireyi ve benliği öne çıkarmak ise başka bir tartışma konusudur. Batı, birey vurgusu ile insanı yalnızlaştırmaktadır ve bu vaziyet çağımızın en büyük problemi olma yolunda hızla ilerlemektedir. Müslümanları suçlamak yerine Batı'nın içimize saçtığı fitne mihrakları ve fesat tohumlarını inceleyip ilgilenseniz çok daha iyi olacaktır.

Elbette su vermez ipsize kuyu!

11. Böyle bir dini anlayışın, çocuklarımız, torunlarımız tarafından nasıl karşılanacağından emin değilim. Artık yavaş yavaş yol ayrımına geliyoruz. Çocuklarımız, torunlarımız sorguluyor, görüyor, biliyor. Bireyin olmadığı,

kadın hakkı, insan hakkı, çevre bilinci, bilgi üretimi, sosyal adalet, hukuk, özgürlük, düşünce gibi temel değerlerin yeterince gelişmediği, sadece melankoli, sadece menkıbe, gözyaşı, ötekileştirme ve öfkenin yer aldığı bir din anlatımı İslamofobi›yi **mahallemize indirecektir. Bizim çocuklarımız, torunlarımız da büyük sorular soracaktır.**

Çok üzücü ifadeler. Bardakoğlu yukarıdaki onca söylemlerden sonra açıkça "küresel değerlere iman etmezsek yok olacağız" mesajını net bir biçimde vermektedir.

12. Bizim din anlayışımız sığlaştı. Dindarlığı dar bir alana hapsettik. Müslümanlar şeklen dindarlaştıkça, dünyevileşmesi de artıyor. İslam, seccadeni ser ibadetle ömrünü geçir demiyor. Düşünce, bilgi, yararlı iş, temizlik, haklının ve mağdurun yanında olma, iyiliği destekleyip kötülüğü önleme, insanı insan olduğu için sevme hepsi ibadettir. Sadaka ve iane kültürüyle ya da retorikle bunları sağlayamayız.

Yine aynı noktalar. Dini ve dindarları suçlamak. Hatta yeri geldikçe Müslümanların en güzel hasletlerini aşağılamak! Sadaka ve iane kültürü diye aşağıladığı husus bu milletin sosyal sorumluluğunun en güzel hasletidir. Sosyal patlamaların önünü kesen en önemli ilaçtır. Bir taraftan kardeşlik diyeceksin diğer taraftan "sadaka ve iane kültürü" diyerek en güzel kardeşlik uygulamalarını küçümseyeceksin. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu.

- Öte yandan Müslümanlar yararlı işlerin, temizlik ve güzel hasletlerin hangisine karşı ki?

13. Kuran'ı Kerim ile aramız açıldı. Kuran'ı Kerim'in bize verdiği öğütlere kulak tıkadık ve kendi yanlışlarımıza kendimiz fetva vermeye başladık.

Aslında Bardakoğlu'nun birinci maddeden itibaren Müslümanları suçlamasının şifresi işte bu söylemle ortaya çıkmaktadır. Ona göre Müslümanlarda gösterdiği hastalıkların sebebi Kur'anla arasının açılmış olmasıdır.

Bakınız ben ona Kur'a-ı kerimle aramız nasıl yakınlaşır anlatayım.

Ehlisünnet ulema ve âlimlerle aramızı sıkı tutarsak Peygamber Efendimize yakın oluruz.

Peygamber Efendimize yakın olunca Kur'an-ı kerim ile aramız açılmaz.

Zira hiçbir yola sondan başlanmaz. İstanbul'dan Bağdat'a gidecekler yola Bağdat'tan değil İstanbul'dan başlayarak yakınlaşacaklar. Ben Bağdat'tan yola çıkacağım diyenler hep uzak kalacaktır.

"Elbette su vermez ipsize kuyu"

Kur'an Araştırmaları Merkezi (Kuramer)

Evet Ali Bardakoğlu Diyanet'in başından ayrıldıktan sonra köşesine çekilmedi dedim. Peki nerede ve neler yaptı. Ona da bakalım.

Bardakoğlu Diyanet'in başından ayrıldıktan sonra Yönetimi Diyanet tarafından oluşturulan Türkiye Diyanet Vakfı'na bağlı 29 Mayıs Üniversitesi bünyesinde kurulan Kur'an Araştırmalar Merkezi (Kuramer)'nin başına geçti. Kuramer'in maksadı anlatırken Müslümanların geri kalmışlığından ve Kur'an'ı anlamakta geciktiğinden bahisle,

batıda bu konuda yapılan çalışmaları alkışlayıp bunları anlamak gerektiği ifade edilmektedir. Kur'an-ı kerimi batılı müsteşriklerin yorumu ile okumak teşvik olunmakla, İslam'ı ve Müslümanları nereye götürmek istemektedirler? Şimdi Bardakoğlu'nun Kuramer'in başında iken

Bakınız bugün Bardakoğlu'nun başında olduğu Kuramer neler yapıyor. İncelendiği zaman görülecek olan şudur. Nerede İslam itikadına uygun olmayan kitaplar var Kuramer onu yayımlıyor. Bakınız bunlardan birisi 2016'da yayınlanan, W. Montgomery WATT'a ait, "Hz. Muhammed Mekke'de" adlı kitaptır.

Bu kitap aynen Ebu Zeyd'in fikirlerini bir başka söylemlerle dile getirmektedir. Şöyle ki:

"Hz. Muhammed'in, beşerden bir öğretmeninin olabileceği.. (s.199), Kur'an'daki kıssaları aşina olduğu birinden almış olabileceği (s.199), o günkü duruma uyması için kıssaların Hz. Peygamber'e sezgi yoluyla da verilebileceği (s.201)," şeklindeki ifadeleri Kur'an-ı kerimin Allah kelamı olduğunu inkâr etmekten başka nedir?

Nitekim Kur'an'ı, "Hz. Peygamber'in büyük bir deha eseri (s.198)" olarak da tanıtması da bunun açık tezahürüdür. Peygamber efendimiz hakkındaki şu sözlerine de dikkat kesilelim.

"Hz. Peygamber'in, davasında başarı için putlara tapma eğiliminde olduğu (s.143), müşriklerden elde ettiği dünyevi menfaatler karşılığında onların ilahlarını bir bakıma tanıdığı (s.139), Lat ve Menat'ın semavi varlıklar olduğu ve bunun İslamiyet'e aykırı olmadığı (s.139), tevhidi bildiren Zariyat Suresi'nin 51. ayetinin sonradan eklendiği (s.169), Kur'an'ın genel olarak hadislerdeki tarihi malzemeden çıkartılan resmi doğrular gibi olduğu (s.169) " vs…

Bu saçmalık ve dinsizlikleri kitapta fazlasıyla yer bulurken, ne yazık ki mütercim veya yayıncı tarafından hiçbir tenkide tabi tutulmamıştır.

Görüldüğü üzere Kuramer'in terceme ettirdiği bu paçavra eserde Kur'an-ı kerimin Allah kelamı olduğu açıkça reddedilmekte ve hiçbir tenkide tabi tutulmamaktadır.

Şimdi de 2000 yılına dönüp Bardakoğlu'nun bu konudaki fikriyatına ışık tutacak bir konferansı değerlendirelim.

Diyanet'in tertiplediği daha sonra kitap olarak da basılan ("Uluslararası Avrupa Birliği Şûrası Tebliğ ve Müzakereleri (3-7 Mayıs 2000) Ankara 2000, I") bir konferansta Hamid Ebu Zeyd isimli Mısır'lı bir teolog şöyle konuşmuştu:

"İlahiyata ve felsefeye başvurarak Kur'an'a, Sünnet'e ve İslâmî düşünceye eleştirel bir şekilde yaklaşmayı düşünmemiz gerekir. Bence sahip olduğumuz Kur'an düşüncesi, Kur'an'ın Allah'ın sözleri olduğudur. Ancak bu yeniden mercek altına alınmalıdır. Biliyoruz ki, bu okunabilir bir metindir. Geometrik işaretler, bilmediğimiz işaretler barındırmaz. Yani yeniden gözden geçirilebilecek bir metindir. Kur'an bir sözlü iletim döneminden geçti. Tarih boyunca şimdi okuduğumuz Kur'an gelişti. Hicret'e kadar Kur'an'ın yazılı ve sözlü halini kısıtlamaya çalıştılar. Okuduklarımızın Kur'an geleneğine dayandığını söylediler. Yine de okunmasına izin verildi. Daha sonra savunmasını yaparken, sonsuz Kur'an denen kavramı buldular.

Bunlara artık bir son verilmeli. Peygamberin kim olduğu, sadece Kur'an'ı alan ve ifşâ eden bir amil mi olduğu sorusu. Ya Peygamber de değildiyse? Gerçekten burada yazan sözlerin Allah'ın sözleri, tarihi anlatan sözler mi olduğu sorusu. Arapça ve Arap kültürüne hitaben. Farzedin ki Peygamber Hintliydi, o zaman Hindistan kültürünün yansımalarını beklerdik çünkü Allah insanla kültürü yoluyla iletişim kurar. Bu sorular derin değil, tam aksine basit sorulardır... (c.1, s. 441-442)"

Görüldüğü üzere Ebu Zeyd'e göre Kur'an'ın Allah kelamı olduğu tartışmalıdır. Her devirde içerisine bir şeyler katılarak bu günkü şeklinin oluştuğu, Arap kültürüyle dolu bir kitap olduğu ve Peygamber Efendimizin peygamberliğinin de şüpheli olduğu açıkça belirtilmektedir. Buradan anlaşılacağına göre "Şüphesiz Kur'an'ı biz indirdik, onu mutlaka biz koruyacağız" ayeti ona göre Kur'an'a dışardan sokulmuş olmalıdır. İnanmış olsa bu sözleri söylemesi imkansız olurdu.

Evet Hamid Ebu Zeyd işte bu düşüncede bir teolog idi. Konuşması sırasında orada bulunan bir kısım ilim adamları Ebu Zeyd'i tenkit ettiklerinde Prof. Dr. Ali Bardakoğlu kürsüye çıktı. Şimdi de eski Diyanet Başkanı'nın Ebu Zeyd'in tebliğinin müzakeresi bağlamında neler söylediğine dikkat edelim:

"Muhterem bilim adamları, elbette ki, Sayın Ebu Zeyd başta olmak üzere, tebliğ sunan arkadaşlara teşekkürlerimi ifade ediyorum. Bilhassa Ebu Zeyd fikirlerini açıkça ifade ettiler, kendisini tebrik ederim, çok mutlu oldum. Biz, bu ortamlarda fikirlerimizi tartışmayacaksak, konuşmayacaksak başka hangi ortamlarda konuşabiliriz; ona imkan yok. Hoşgörüden çok bahsediyoruz ama fazla da hoşgörülü olmadığımızı hemen ilk anda ele veriyoruz. Ben, şahsen Ebu Zeyd'in yaklaşımlarından çok istifade ettim. Kendisini de yakinen takip ediyoruz. İslam düşünce dünyasında ciddi problemlerin olduğu aşikar, bunları gözardı ederek, İslam dünyasında hiçbir problem yoktur, büyük medeniyetler kurduk falan diyerek... Yani; biz, kendi konularımızı dindar olarak değil, bir akademisyen olarak bir ilahiyatçı olarak ele almak zorundayız (Adı geçen eser, c. 1, s. 517-518).

Şimdi bu çarpıcı ve bir o kadar da korkunç ifadeler sonrasında Bardakoğlu'nun fikriyatını bir kez daha değerlendirelim!

Görülüyor ki Bardakoğlu'nun hoşgörüsü, Peygamber Efendimize saldırana, Kur'an-ı kerime Allah kelamı değildir diyenleredir. Bardakoğlu onlardan etkilenmekte ve istifade etmektedir.

- Peki asıl bu fikir sahipleri İslam'ı ve Müslümanları parça parça etmez mi?
- Bardakoğlu, Kur'an-ı kerim ve Peygamberimize olan inancı yıkıp Müslümanları nerede birleştirecektir?
- Bunun cevabını verebilir mi?
- Bardakoğlu ve onun gibi düşünenlerin Fetö'yü neden tenkit etmedikleri anlaşılmıyor mu?

İşte devamlı olarak Müslümanları tenkit etmek ve küresel değerleri öne sürmenin mantığı ve anlamı budur!

Artık Bardakoğlu'nun Kuramer'de yaptığı çalışmalar daha bir dikkatle incelenmeye muhtaçtır.

- Hadislerin ayıklanmasından sonra sırada Kur'an-ı kerim mi vardı?

Kuramer de devam ettirilmekte olan Kur'an-ı kerim çalışmaları sakın yarınlarda Kur'an-ı yıkmakla neticelenmesin!

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN ONUNCU VE EN ÇOK ESER YAZAN ŞEYHULİSLÂMI

MÜFTÎ'S-SEKALEYN KEMÂL PAŞAZÂDE (İBNİ KEMÂL)

(Rahimehullâh) -2-

- Târihçe-i Hayât-ı Necîbesi -

Vilâdet târihi: h.873 / m.1468 - Vefât târihi: h.940 / m.1534

Şeyhulislâmlık târihi: 932 - 2 Şevvâl 940 / 1525 - 16 Nisan 1534

Şeyhulislâmlık müddeti: 8 yıl - Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 10.Şeyhulislâm

Meşîhat makāmındaki sırası: 10 - Meşîhatı dönemindeki pâdişâh-ı âlem: 1.Süleymân (Kānûnî)

Bu yazının ilk bölümü geçtiğimiz ay yayınlanmıştı.

Askerî vazîfesinden ayrılıp ilim yolunu tercih eden **İbni Kemâl** (Rahimehullâh) önce Edirne'de **Molla Lütfî**'nin derslerine devâm etti, ardından **Kestelî Muslihuddîn Mustafa, Hatibzâde Muhyiddîn Efendi, Muarrifzâde Sinâneddin Yûsuf, Müeyyedzâde Abdurrahmân Efendi** gibi âlimlerden ders alarak tahsilini tamamladı. (Bkz:Resim-1)

İlk olarak Anadolu Kazaskeri **Müeyyedzâde Abdurrahmân**'ın desteğiyle 30 akçe yevmiyeli Edirne'deki Ali Bey (Taşlık) Medresesi müderrisliğine tâyin edildi. (Bkz:Resim-2) Bu arada kendisine 30.000 akçe ihsân edilip Türkçe bir Osmanlı (*"Tevârîh-i Âl-i Osmân"*) târihi yazmakla görevlendirildi.

Resim 1: İbni Kemâl Hazretleri'ni gösteren bir minyatür

Resim 2: Edirne'de Taşlık (Ali Bey) Medresesi'nden geriye bir eser kalmazken yakınındaki Medrese Ali Bey Câmii adıyla mâruf câmiden geriye kalanlar

Ders okutmak ve yoğun şekilde telifle meşgul olduğundan dolayı vücûdu yorgun düşen **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)*ın hava değişimi ve istirahati düşünülerek

Resim 3: Üsküp İshak Paşa Câmii (yıkılan medreseden bir eser kalmamıştır)

40 akçe ile Üsküp'teki İshak Paşa Medresesi'ne gönderildi. *(Bkz:Resim-3)*

Bir yıl sonra 911 (1505) târihinde Edirne'ye dönüp Halebiye ve Üç Şerefeli medreselerinde çalıştı. *(Bkz:Resim-4 ve 5)*

914 (1508) yılında İstanbul'da Sahn-ı Semân'da ders veren **Kemalpaşazâde** *(Rahimehullâh)* tekrar Edirne'ye döndü ve 917 (1511) yılında buradaki Sultân Bâyezîd Medresesi müderrisliğine tâyin edildi. *(Bkz:Resim-6)*

Yavuz Sultân Selim Hân zamânında Osmanlı kamuoyunu Safevîler'e karşı hazırlamak amacıyla yazdığı risâlede **Şah İsmâîl**'i ve akîdesini eleştirerek Şî'îlerle yapılacak savaşın cihad sayılacağını belirtmesiyle şöhreti artan **Kemalpaşazâde** *(Rahimehullâh)* 921 (1515) yılında Edirne kadılığına, 14 Şa'bân 922'de (12 Eylül 1516'da) Anadolu kazaskerliğine getirildi.

Bu görevde iken katıldığı Mısır seferinde pâdişahtan büyük îtibâr gördü ve beylerbeyi olarak tâyin edilen Hayır Bey'e yardımcı sıfatıyla Mısır'ın tahrîrinde görev aldı. Bu sefer dönüşünde atının ayağından sıçrayan çamurun pâdişâhın kaftanını kirletmesi üzerine **Yavuz Sultan Selim Hân**'ın, "Ulemâ ayağından sıçrayan çamurların medâr-ı zînet ve bâis-i mefharet" olacağını söyleyerek kaftanının ölümünden sonra sandukası üzerine örtülmesi vasiyetinde bulunduğu rivâyet edilir ki bu kaftan şu anda dahî **Yavuz Sultan Selim Hân**'ın türbesinin üzerinde muhâfaza edilmektedir. *(Bkz:Resim-7)*

Bu arada 21 Rebîülevvel 923'te (13 Nisan 1517'de) azledildiyse de 5 Rebîülâhir 923'te (28 Nisan 1517'de) tekrar vazîfesine iâde edildi.

Resim 4: Halebiyye Câmisi'nin yıkılmadan önceki hâl-i pür melâli

Resim 5: 2.Murâd Hân tarafından inşâ edilen Edirne Üç Şerefeli Câmii'nin bitişiğindeki Üç Şerefeli (Saatli) Medresesi

924 (1518) yılında Karaman'ın tahririyle görevlendirilen **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)* ertesi yıl kazaskerlikten alındı ve 926 (1520) yılı başlarında 100 akçe yevmiye ile önce Edirne Dârü'l-Hadî-si'ne, *(Bkz:Resim-8)* 928 (1522) târihinde de buradaki Sultân Bâyezîd Medresesi'ne müderris tâyin edildi. 930 (1524) yılında İstanbul'a gelerek Sahn-ı Semân (Fâtih) Medresesi'nde görevini sürdürdü.

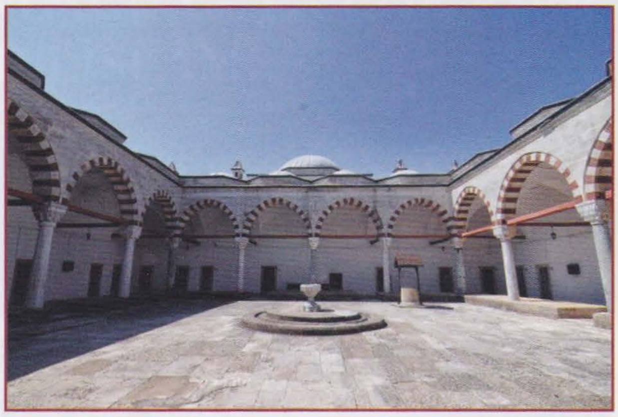
Nihâyet **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* ın yerine Şa'bân 932'de (Mayıs 1526'da) şeyhulislâmlığa getirildi. *(Bkz:Resim-9 ve 10)*

İbni Kemâl *(Rahimehullâh)*ın **İbrâhîm Çelebî** isimli bir oğlu ve Müeyyedzâde'nin oğlu Abdülvehhâb Efendi ile evlendirdiği Safiye Hâtun isimli bir kızı vardı.

- İlmî Dirâyeti -

Dönemlerinde yaşadığı üç pâdişâhın sevgi ve saygısını kazanan **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)* hadis, tefsir, fıkıh gibi dînî ilimler başta olmak üzere târih, edebiyat, felsefe, dil ve tıp alanlarında eser vermiş çok yönlü bir âlimdir. Birçok ilme olan vukûfu ve bu alanlarda verdiği eserlerle 16. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı ilim ve kültürünün en büyük temsilcilerinden biri olarak görülmektedir.

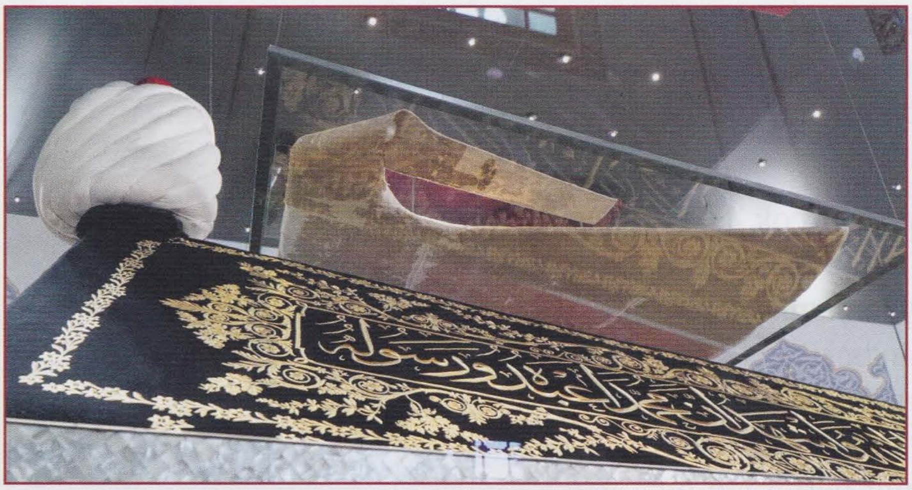
Sadr-ı âzam **Pîrî Mehmed Paşa**'nın oğlu **Muhyiddîn Mehmed**, kendisinden sonra şeyhuislâm olan **Sa'dî Sâdullâh Çelebî Efendi, Muslihuddîn Mustafa, Celâlzâde Sâlih Çelebî**, Şeyhulislâm **Ebu's-Su'ûd Efendi, Aşcızâde Hasen Çelebî**, Müderris **Mevlânâ Hidâyetullâh, Vizeli Mevlânâ Abdülkerîm,** Bağdat kadılığı yapmış olan **Mehmed ibni Muhyiddîn Hasen, Bostan Efendi, Mehmed ibni Abdülvehhâb** ve **Kazasker Abdüllatîf Efendi** onun yetiştirdiği âlimlerden bâzılarıdır.

Resim 6: 2.Bâyezîd Hân'ın Edirne'deki külliyesinin bir bölümü olan 2.Bâyezîd Medresesi

Taşköprizâde, **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)*ın kendisinden önceki âlimleri unutturduğunu ve ilmin kāidesini çöktükten sonra yeniden ihyâ ettiğini söyler. **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)* daha genç yaşında **Sa'deddîn et-Teftâzânî** ve **Seyyid Şerîf el-Cürcânî** *(Rahimehumellâh)* gibi âlimlerle mukâyese edilmiş, Osmanlı ulemâsı arasında ilmî kudretinden dolayı "el-Muallimü'l-Evvel" ünvânıyla anılmıştır. Talebesi **Ebu's-Su'ûd Efendi** de "el-Muallimü's-Sânî" kabûl edilmiştir.

Takıyyüddin et-Temîmî onu, telifâtının çokluğu ve çeşitli ilimlere olan vukûfunun genişliği bakımından **Celâleddîn es-Süyûtî**'ye benzetmekle birlikte meseleleri kavrayışı, muhâkeme ve cedeldeki mahâreti açısından **Süyûtî**'den üstün görür.

Resim 7: Yavuz Selim Hân'ın, İbni Kemâl Hazretleri'nin atının ayağından üzerine çamur sıçrayan ve vasiyeti üzerine kabrinin üstüne konulan kaftanı

Mısır'ın alınmasından sonra şöhretini duyan Mısır ulemâsı kendisini denemek istemişse de sonunda onun ilmî kudretini kabûl etmek zorunda kalmıştır. Bizzat kendisi de bu kābiliyetinin farkında olarak Farsça hakkında yazdığı risâlesinde kendini, Arapça'ya dâir kitabını Harem-i Şerîf'te eline alıp Araplar'a "Gelin, atanızın dilini benden öğrenin." diyen **Zemahşerî**'ye benzetir.

İbni Kemâl *(Rahimehullâh)* ilmiye mesleğine intisâb ettikten sonra müderrislik, kadılık, kazaskerlik ve şeyhulislâmlık makamlarını elde etmiş, çok kısa süren bir mâzuliyet dönemi dışında devlet kademelerinde devamlı bir yükseliş göstermiştir.

İlmî ihâtası, muhâkeme ve münâzara kudreti, şerî meseleleri çözme ve fetvâ verme konusundaki kābiliyetinden dolayı da "Müfti's-sakaleyn (insanların ve cinlerin müftüsü)" lakābıyla anılmıştır.

Eser verdiği hemen her ilim dalında karmaşık konuları cesâretle tartışan **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)* en muktedir âlimleri ehliyetle tenkit ederdi.

Resim 8: Edirne Dâru'l-Hadîs Câmii'nin yanlarında bulunan medrese binâlarının yıkıntılarını gösteren bir fotoğraf

İbni Kemâl *(Rahimehullâh)* verdiği fetvâ ile Îrân'a yapılan seferin dînî ve hukûkî gerekçelerini hazırlayarak bu savaşa rızâ göstermeyip çekimser kalan devlet adamlarına karşı pâdişâhı güçlendirmiştir.

Kānûnî Sultân Süleymân Hân zamânında da hükümdârı Safevîler'e karşı mücâdeleye teşvik etmiş, pâdişâhın **Şah Tahmasb**'a gönderdiği mektupları bizzat kaleme almıştır.

Felsefeciler yanında kelâmcıların da görüşlerini yakından bilen ve felsefî düşünce alanında **Fahreddîn er-Râzî** ekolünü tâkip eden **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)* tasavvufa karşı olmamakla birlikte şerîatın belirlediği çerçevenin dışına çıkan fikir ve uygulamalara karşı mücâdele etmiştir.

Muhyiddîn İbnü'l-Arabî *(Kuddise Sirruhû)* hakkında verdiği olumlu fetvâ **Yavuz Sultân Selim Hân** üzerinde etkili olmuş, bu sebeple olsa gerek pâdişah Mısır dönüşünde dört ay kadar kaldığı

Şam'da **Muhyiddîn İbnü'l-Arabî** *(Kuddise Sirruhû)*nun kabri üzerinde bir türbe ve yanında bir câmi ile imâret yaptırmıştır. *(Bkz:Resim-11)*

İbni Kemâl *(Rahimehullâh)* birçok İslâm âlimi gibi tasavvufun asıl istikāmetinden sapmasını hoş karşılamamış, toplumun düzenini ve devletin bekāsını tehdit edecek hareket ve davranışların ortaya çıkmasını engellemeye çalışmıştır. Vasiyetnâmesinde cenâzesinin dervişâne bir şekilde kaldırılmasını ve kabri üzerine türbe yapılmayıp sâdece bir taş dikilmesini istemesi de onun sâde bir dînî yaşayışı tercih ettiğini göstermektedir.

İbni Kemâl *(Rahimehullâh)*ın târih alanındaki başlıca eseri **2.Bâyezîd Hân**'ın arzusuyla kaleme aldığı ***"Tevârîh-i Âl-i Osmân"***dır. **2.Bâyezîd**, **İdrîs-i Bitlisî**'ye Farsça bir Osmanlı târihi yazma görevini verirken **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)*tan da herkesin anlayabileceği Türkçe bir târih yazmasını istemiş ve kendisine 30.000 akçe ihsân etmiştir.

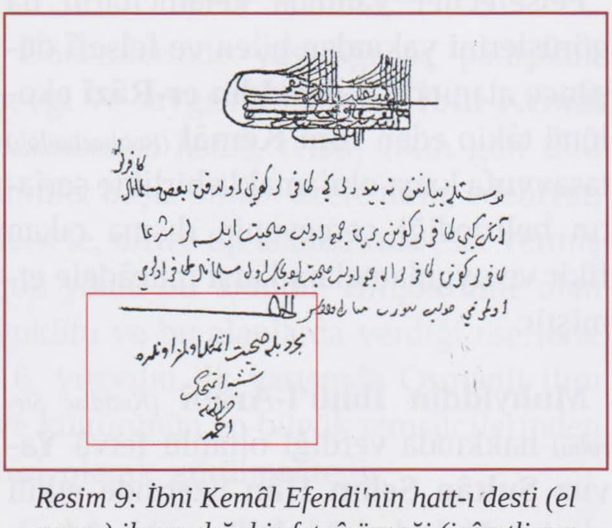
- Ahvâl-i Âliyeleri -

İbni Kemâl *(Rahimehullâh)* zamânının tamâmını ilme ayıran insanlardandı. Gece gündüz ilimle meşgul olur, kalemi hiç durmak bilmezdi. Güzel ahlâk sâhibi, edepli, akıllı ve anlatım gücü yüksek bir âlimdi. Yazdıkları çok büyük kabûl görürdü. Bunun sebebi, maksadını çok özlü bir şekilde anlatabilen bir dile şâhip olmasıydı.

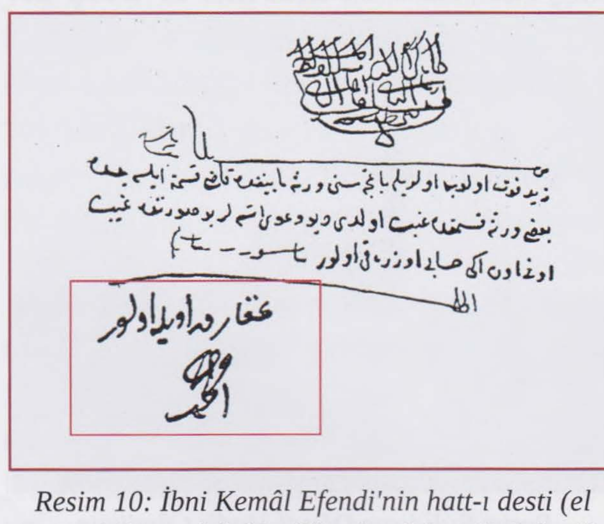
Bu zeki, müttaki, kinsiz ve garezsiz, meseleleri ferâsetle değerlendiren, münâzara ve münâkaşadan hoşlanan, hoşsohbet ve nüktedan âlim, tıpkı vasiyetnâmesinde cenâzesinin dervişâne kaldırılmasını ve türbe yapılmayıp başına sâdece bir taş dikilmesini isteyen yalın şahsiyeti gibi edebiyatta da tasannûdan uzak durmuş ve halkın daha iyi anlayabileceği bir üslupla eser vermeyi tercih etmiştir.

Tefsir, hadis, fıkıh, tasavvuf, felsefe, târih, dil ve tıp gibi pek çok alanda eser vererek yalnızca devrinin değil bütün bir Osmanlı medeniyetinin en seçkin âlimleri arasında yer almış, bu eserlerde dil yönünden de başarılı olmuştur.

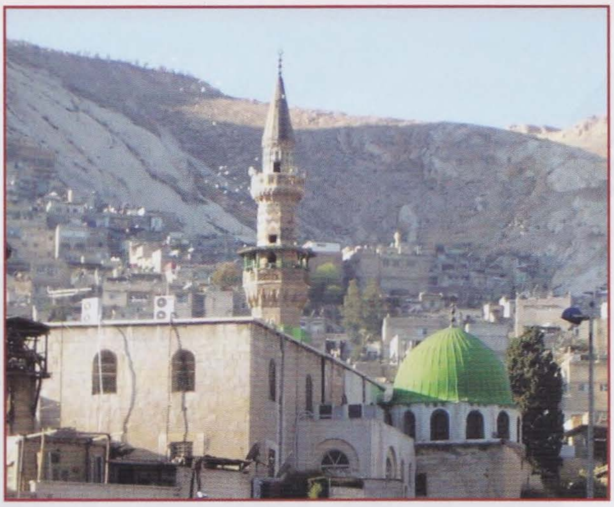
Yavuz Sultân Selim Hân'ın ölümü üzerine yazdığı mersiyesi, yıllarca dilden dile dolaştı. Bu mersiyesinden meşhur bir bölümü şöyle arzedebiliriz:

Resim 9: İbni Kemâl Efendi'nin hatt-ı desti (el yazısı) ile yazdığı bir fetvâ örneği (işâretli yer kendi yazısıdır)

Resim 10: İbni Kemâl Efendi'nin hatt-ı desti (el yazısı) ile yazdığı bir diğer fetvâ örneği (işâretli yer kendi yazısıdır)

Resim 11: Yavuz Sultan Selim Hân'ın, Şam'da Muhyiddin ibni Arabî Hazretleri için yaptırdığı türbe ve yanındaki câmii

"Az müddette çoğ iş itmişdi,
Sâyesi olmuş idi âlemgîr.

Şems-i asr idi asırda şemsin,
Zılli memdûd olur zamânı kasîr.

Tâc u taht ile fahr eder beyler,
Fahr anınla ederdi anunla tâc u serîr.

*Hayf **Sultân Selim**'e hayf ü diriğ,*
Hem kalem ağlasun ana hem tîğ."

Mânâsı:

"Az zamanda çok işler başarmıştı, Onun gölgesi bütün cihânı kaplamıştı.

Sultân Selim devrinin güneşi idi, ama ikindi vaktinde güneşin Gölgesi uzundur ama ömrü kısadır.

Bâzı hükümdarlar, tahta çıkmak ve taç giymekte övünürlerdi, Hâlbuki onun tahtı ve tâcı, böyle bir hükümdâra âit oldukları için övündüler.

Öldü **Sultân Selim**, eyvâh göçüp gitti, Artık ona hem kılıç, hem de kalem ağlasın."

Ayrıca **İbni Kemâl** *(Rahimehullâh)*ın darb-ı mesel hâlini almış kıta ve beyitleri de vardır ki bunlardan şu ikisi meşhurdur:

"Kısmetindir gezdiren yer yer seni,
Arşa çıksan âkıbet yer, yer seni.

Ânın içün, ânın adı yer oldu,
Önce besler, sonra kendi yer seni."

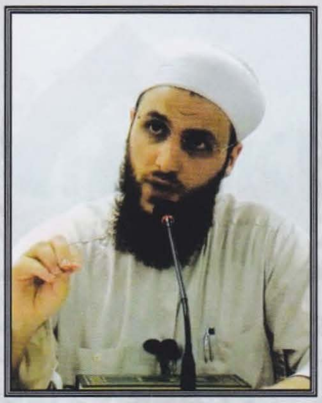
"Nâ ehil olur muârız-ı ehl,
Her Ahmed'e bulunur Ebû Cehl."

Devâm edecek inşâallâh…

Kaynaklar:

(İsam, İslam Ansiklopedisi, 25/238-240, 245-247; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/112; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Büyük Osmanlı Tarihi, 2/668-671; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları, sh:11; Cahid Baltacı, 15-16. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, 2/529-530; Hoca Se'âdeddîn Efendi, Tâcü't-tevârîh, 2/615; Taşköprîzâde, eş-Şekāiku'n-nu'mâniyye fî ulemâi'd-devleti'l-'Osmâniyye, sh:121, 226-228; Mecdî, Hedâikü's-Şekāik, sh:215, 381-385; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 1/197; Bursalı Mehmet Tâhir, Osmanlı Müellifleri, 1/223-224; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş, sh:299-304, 689-695; Müstakimzâde Süleymân Se'âdeddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:16-18; Aynı Mlf. Mecelletü'n-nisâb, Süleymâniye Kütüphânesi, Hâlet Efendi Kısmı, kayıt no:626, verak:47b; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhülislâmları, sh:17-20; M.Orhan Bayrek, İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar, sh:65; Hasan Basri Erk, Meşhur Türk Hukukçuları, sh:91-107; Serhat Başar, Osmanlı Şeyhülislamları, sh:47-51; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'i-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/321-329; Hüseyin Ayvansarâyî, Hadîkatü'l-cevâmi', 1/180-181; Şemseddîn Sâmî, Kāmûsu'l-a'lâm, 5/3885-3886; 'Ömer Rızâ Kehhâle, Mu'cemü'l-müellifîn, 1/238; Necmüddîn el-Ğazzî, el-Kevâkibü's-sâira bi a'yâni'l-mieti'l-'âşira, 1/261-262; İbnü'l-'ımâd, Şezerâtü'z-zeheb fî ahbâri men zeheb, 8/235-236; Takiyyüdîn et-Temîmî, et-Tabakātü's-seniyye fî terâcimi'l-Hanefiyye, 1/106-107; Ahmed Bâdî Efendi, Riyâz-ı Belde-i Edirne, 1/1, sh:104-105; Ekrem Hakkı Ayverdi, Osmanlı Mimarisinde Fatih Devri, 2/557-563, 3/434-435; Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi, 1/606-609)

İletişim adresi: hasan.kuduoglu@outlook.com

ÖMER FARUK KORKMAZ

İSLAMOĞLU'NUN "BEDÎ'" VE "MEVLÂNÂ" İFADELERİNİN KULLANIMIYLA İLGİLİ HEZEYANLARINA DAİR

Hakikatin karşısında bir köpük mesabesinde olan batıl, karşıtına mukavemeti olmayan çürük bir nesne misali yıkılıverir her zaman. Batılın yıkılıp yok oluvermesi teşbih edildiği nesne misali sureten mahv olmasıyla değil hakkın tebellürü esnasında kusurlarının meydana çıkmasıyla olur. Hak geldiğinde batılın zâhik/ yıkılıp gidici olacağı şeklindeki Kur'anî hakikat asırlardır tezâhür edegelmiştir. Hakkın peçe vurulamaz yüzü hiç bir zaman örtülememiş ve hak adına konuştuğu îmâsını vererek hakikatte batılın sözcülüğünü yapan düzmecilerin gerçek yüzü her zaman ortaya çıkmıştır. Hak sözü batıl iddiaya mesnet kılma ameliyesinin en tehlikeli sureti de Kur'an-ı Kerimle olanıdır kuşkusuz. Zamanımızda da müzmin bir sorun halini alan bu durum, Kur'an-ı Kerim'e karşı çok hassas olan fakat Kur'an'ı doğru anlama usûlünden bî haber müslümanların bu bid'î fikirlerin bünyelerine sızmasında zafiyet noktasını teşkil ediyor.

Bu zafiyetin son derece farkında olanlar ise her koşul ve fırsatta bu kapıdan işgal etmeye yelteniyorlar kaleyi. Bağlamından koparak okudukları ayetleri "Allah böyle söylüyor, biz değil"sloganlarıyla teyit ediyor ve parçacı mantıkla cımbızladıkları ayetlerden istinbat ettikleri asılsız hükümleri "buna karşı gelmek Allah'a isyan etmektir"söylemiyle süsleyerek muhkem (!) hale getiriyorlar. Böylelikle de en doğru sözü en yanlış biçimde anlamanın niteliğini ortaya koyan "ahir zamanda çıkacağı vadedilen" bir topluluğun mümessilliğini icra ediyorlar.

Kendisini hakikatin izcisi olmak vasfı ve sloganıyla muhataplarına arz eden İslamoğlu'nun da batılın bu vasfıyla özdeşleşmiş bir hali var. Neredeyse, söylediği her kelime ve savunduğu her tezden sonra bir açığının ortaya çıkması kaçınılmaz bir hal aldı artık. Devamlı vurguladığımız bu husus, İslamoğlu'yla ilgili karaladığımız ne kadar satır varsa bunların girizgahında ifade edilmesi kaçınılmaz bir nokta olmaya da dönüşüverdi zamanla.

Bu yazıda da bir başka vartası üzerinde duracağız İslamoğlu'nun. Bulduğu her fırsatta İslam'ın kendisi demek olan ehl-i sünnet inancına, ulemaya, müktesebâtımıza ve hususiyle tasavvufî esaslara sebbetmeyi düstur edinen İslamoğlu, bir televizyon programında bir kısım İslam büyükleri için kullanılan "mevlânâ ve bedî'" gibi ifadeleri yerden yere vuruyor kendince. Öyle ki; bu ifadelerin kullanımının yanlış olacağını söylemekten öte bunları kullanmanın "şirk" olacağını da îmâ ederek yapıyor bunu.

Diyeceksiniz ki "Bunu neye göre söylüyor?" İslamoğlu'na yabancı biri değilseniz bu soruyu sormanız bile abes karşılanır muhataplarınızca. Zira, İslamoğlu bir şeyi söylüyorsa mutlaka Kur'an'dan söylüyordur. Hatta o hakikati (!) bulabilmek için yıllarını harcamış ve böylesine bir neticeye varabilmek için uzun zaman beyin kanatmıştır. Savunduğu şeyin kendi tespiti olduğunu mu sandınız yoksa? "Kur'an söylüyor onları Kur'an." Hatta işi biraz daha pratiğe taşıyacak olursak bu zihniyete göre "söylemek mecburiyetinde bunları Kur'an."

Sözü daha fazla uzatmadan İslamoğlu'nun tenkit edeceğimiz konu bağlamında söylediklerine geçelim biz. Mevlânâ ve Bedî' gibi ifadelerin bir kula kullanımının "şirk"e varacağını îmâ eden İslamoğlu şöyle diyor ilgili konuşmasında:

İslamoğlu: "Bi kere şunu söyleyeyim: Esmâ dersinde açıkça söyledim. Yani Allah'ın bir ismi de "Bedî'" dir Kur'anda geçer. Bedî'u's-semâvâti ve'l-arz. Bedî' olan Allah'ın ismi bir insana verilmemeli. Mevlâ da Allah'ın ismidir. Ente mevlânâ fensurna ale'l-kavmi'l-kâfirîn diye âyet okuyacaksın. Allah'tan korkmadan gideceksin Allah'ın yarattığı bir kula "Mevlânâ" diyeceksin. Yani "Edep yâ hû" demek lazım edep yâ hû! "Bu ne tevazu" derler adama "bu ne tevâzu?" Bi de bu ismi kendilerine koyana dönmek lazım. "Bu ne tevazu, hani tevazu?" Hani öyle "mahviyet" falan ayakları nereye gitti?"[1]

Cevap: Hak bir sözü batıla mesnet kılması ve hakikatle batılı murat etmesiyle meşhur olan İslamoğlu'nun burada da yaptığı şey farklı değil. Zira bahsini yaptığı "Bedî'" ismi gerçekten de Kur'an-ı Kerim'de geçmektedir. Nitekim Cenab-ı Hak: *"(O), göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısıdır. (Bedî'). Bir şeyi dilediğinde ona sadece "Ol!" der, o da hemen oluverir."*[2], *"O, göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısıdır. O'nun eşi olmadığı halde nasıl çocuğu olabilir! Her şeyi O yaratmıştır ve her şeyi hakkıyla bilen O'dur"*[3] gibi ayetlerde "Bedî" ismini kendisi için kullanmaktadır.

Bedî' kelimesi lügavî kökeni itibarıyla "Öncesinde geçen hiç bir misal ve örnek olmaksızın bir şeyi yaratmak, icat etmek" anlamına gelen "بَدْعًا - بَدَعَ - يَبْدَعُ" kökünden gelmektedir. Bu itibarla bu kelime de lügavî anlamı açısından "Bir şeyi numunesi olmaksızın inşâ eden" anlamına gelir.[4] Ehterî' nin orijinal ifadesiyle "Emr-i acîb ve yeni nesne îcâd edici" demektir.[5] Bedî', Cenab-ı Hakk'ın isimlerinden olup "eşyayı her hangi bir numune ve misal olmaksızın ihdas edip meydana getiren" manasındadır.[6] Kur'an-ı Kerim'de Cenab-ı Hak için kullanılan bu kelime de aynen bu anlamı taşımaktadır.[7] Bu bağlamda yine Allah ﷻ için kullanılan "Fâtır" ism-i şerifinin de "bir şeyi ilk kez yaratma, yokken var etme" anlamında olduğunu belirtelim.[8]

Mevlâ kelimesi ise *"Oysa sizin mevlânız Allah'tır ve O, yardımcıların en hayırlısıdır"*[9], *"Bu, Allah'ın, inananların (mevlâsı) yardımcısı olmasından dolayıdır. Kâfirlere gelince, onların yardımcıları (mevlâsı) yoktur"*[10] *"Sen bizim mevlâmızsın. Artık kâfirler olan kavim üzerine bizlere nusret ver"*[11] gibi ayet-i kerimelerde Cenab-ı Hak için kullanılmaktadır.

Bu kelime de arap lügatında ""İdare etmek, düzenlemek, bir başkasının işini üzerine almak, yardım etmek" anlamlarına gelen "وَلِيَ-يَلِى-وِلاَيَة"kökünden gelmektedir.[12] Ne varki bu kelime kullanıldığı mevzilere göre "Malik, köle, âzad eden, âzâd edilen, sahip, yakın" gibi muhtelif ve zıt manalara gelen "ezdâd" bir kelimedir.[13] Cenâb-ı Hak için kullanıldığı ayetlerde ise "Rab, işleri üstlenen, idâre eden, yardım eden" gibi anlamlara gelmektedir.[14]

Buraya kadar aktardıklarımız, "Bedî' ve Mevlâ" ifadelerinin arap lügatındaki hakiki manalarına dair kısa bir ma'lumattan ibaret. Lakin arap edebiyatına, belağat ilmine vakıf olanlar kelimelerin kullanıldıkları şahıs ve bağlam farklılıklarına göre muhtelif anlamlara gelebileceğini bilirler.

Beyan ilminde "Hakikat-i Lugaviyye-Mecâz-ı lugavî, Hakikat-i Şer'iyye, Mecâz-ı şer'î, Hakikat-i Örf-i âmm, Mecâz-i örf-i âmm, Hakikat-i örf-i hâs, Mecâz-i örf-i hâs gibi sistematik bir tasnifle ifade edilen bu durum, kelimelerden maksut manayı saptayabilmemiz açısından hayâtî bir önemi haizdir. Bu konunun burada tafsil edilmesi makalenin boyutu ve maksadıyla bağdaşmayacağı için merakı olanları ilgili ilimleri tahsile yönlendiriyoruz.[15]

Belağat ilminden yoksun olduğu bir çok yönünden belli olan İslamoğlu'nun bu tarz yanlış tespitleri de ilgili ilimleri tahsil etmeyişinden kaynaklanıyor elbette. Zira, bu noktada başka hiçbir konuşmasına vakıf olmasak dahi sırf şu konudaki sığ hezeyanları dahi kelimelerin isti'mali ve bu isti'male göre değişkenlik gösteren anlam farklılıklarından bi haber olduğunu gösteriyor. Bu durum da bize, bir şahsın, Me'ânî-Beyan, Bedî' gibi arap edebiyatı alanıyla taalluk eden ilimleri okumaksızın dînî ilimlerde konuşma hakkının olmadığını beyan eden ulemamızın ne kadar da haklı olduğunu gösteriyor bir kez daha.

Konuyu biraz daha netleştirmek adına basit bir misal vermekte fayda var: Mesela hayvan kelimesi arapçada "ruh taşıyan her canlı" anlamına gelmektedir.[16] Kelimenin lügavi anlamına bakacak olursak hayvan kelimesinin anlamı budur. Nitekim mantık ilminde insanın tarifi yapılırken cins-i karib olarak kullanılan "hayvanun natık" terkibindeki hayvan lafzı da aynı anlamı taşır. Yani, "düşünen canlı."

Ne var ki aynı hayvan kelimesini örf-i âmm' a taşıdığımızda lügavi manasıyla ayniyet arz ettiğini göremeyiz. Zira, insanlar genel olarak bu kelimeyi lügattaki manasından daha hususi bir manaya: sadece dört ayaklı olan[17] ruh sahiplerine kullanmaktadırlar. Bu da hayvan kelimesinin hakikat-i örf-i âmmının "dört ayaklı" olduğunu ve tüm ruh sahipleri manasının örf-i âmma nispetle "mecaz" olduğunu göstermektedir. Veya başka bir deyişle hayvan kelimesine "tüm ruh sahipleri" manasını vermek hakikat-i lügaviye olup aynı itibarla "dört ayaklı" manasını vermek de "mecâz-ı lügavî"olur.

Kimi belağat eserlerinde "فِى اصْطِلاحٍ بِه التَّخَاطُبِ" kaydıyla kimilerinde ise "haysiyet" kaydıyla ifade edilen bu durum, kelimenin maksut manasını anlamamız açısından bir hayli önem taşır.[18] Şu halde her kelimeye, her zaman, her yerde aynı anlamı yüklemeniz cehaletten neş'et eden bir durum olur ve kimi zaman da komik neticeleri tahsil eder. Bu, meselenin bir veçhesi.

Diğer açıdan mevzumuza bakacak olursak, İslamoğlu'nun müşahhas biçimde değindiği üzere bir kelimenin Kur'an-ı Kerim'de bir mesele veya zatla ilgili kullanılması her yerde aynı anlama gelmesini iktiza etmez. Bu, Kur'an-ı kerim ayetleri arasında da geçerli bir husustur. Nitekim usulcüler, farklı ayetlerde farklı manalara gelen aynı kelimelere "vücûh" derler. Bahsini yaptığımız aynı kelimenin Cenab-ı Hak için kullanılmasında da durum değişmeyecektir. Yeterki aynı kelime aynı bağlam ve şekliyle başka bir zat için kullanılmamış olsun.

Meselemizi biraz daha anlaşılır kılma adına İslamoğlu'nun itiraz ettiği "mevlâ" kelimesini ele alacak olursak, bu kelimenin lügavi anlamını ve Cenab-ı Hak için kullanıldığını belirtmiştik geride. Aynı şekilde bu kelimenin Allah ﷻ için kullanıldığında manaları içerisinden hangi anlamlara geldiğini de zikrettik.

Buraya kadar İslamoğlu'nun da bir itirazı yoktur elbette. Belki onun savunduğu şeyin ta kendisi bu. Peki, meselenin bundan sonraki aşamasında bu kelimenin Cenab-ı Hak için kullanıldığı mananın aynısıyla bir başka zat ve şahıs- şahıslar için kullanılması caiz değildir diyebilir miyiz?

İslamoğlu'nun meselenin burasında düştüğü cehalet ve hata bunun "şirk"e kadar gideceğini ima etmesiye tezahür ediyor.[19] Halbuki, "mevlâ" kelimesinin Cenab-ı Hak'ta kullanıldığı manadan farklı bir manada bir başka kul için kullanılmasında bir beis yoktur. Şunu da hemen belirtelim ki, burada "başka bir mana" ile kastımız lügavi yöndeki başka bir mana olmaktan ziyade seviye noktasındaki eşitliktir.

Yani, biz Cenab-ı Hak için "mevla" kelimesini kullanıp bu kelimenin de "yardımcı" manasında olduğunu varsaysak aynı kelimeyi yine "yardımcı" anlamında bir kul için kullanabiliriz. Ancak bu iki yardımcılık arasında seviye anlamında bir farklılık vardır elbette.

Zira Cenab-ı Hak, kimsenin izni ve müsaadesine bağlı olmaksızın "mutlak anlamda bir yardımcı" iken diğer mevlâ dediğimiz kul ise "Allah ﷻ'ın izni olması kaydıyla" yardımcıdır. İslamoğlu'nun imada bulunduğu "şirk" bu seviyenin de eşitlenmesiye tahakkuk eder. Ki, bir takım İslam büyükleri için "mevlânâ" gibi ifadeleri kullanan ulemamız ve mü'minler de böyle bir cürümden beridirler.

Bu yüzden olmalıdır ki alimlerimiz, bu seviyeyi karıştırmama adına Cenab-ı Hakk'ın isimlerinin "nekre" olarak kullarda kullanılmasını tecviz etmişlerdir.[20]

İslamoğlu'nun itiraz ettiği "Bedî'" isminin kullanımı da böyledir. "Bedî'-i mutlak" Cenab-ı Hak'tır. Bu anlamda bu ism-i şerifin her hangi bir mahluk için kullanılması asla caiz olmaz. Zira bir şeyi yokken misali olmaksızın var etmek sadece Allah'a mahsustur.

Ancak, peygamberlik, velayet veya ilim konusunda kendisinden önce veya yaşadığı asırda hiç kimsenin ulaşamadığı bir dereceye ulaşan, kendisinden önce kimsenin sahip olmadığı bir hususiyete sahip olan bir şahsa bu itibarla "Bedî" denebilir.[21] İzafîlikle caiz olan bu genelgeçer duruma aklı başında hiç kimse itiraz etmemiştir.

Yukarıdan beri izah etmeye çalıştığımız bu durum, Kur'an-ı Kerim'deki kullanımlardan hareketle tespit edilmiştir. İslamoğlu'nun, bu konu bağlamında aktardıklarımıza mu'teriz olması durumunda şu sorulara muhatap olması söz konusu olur:

1. Varsayım olarak iddia ettiğiniz gibi "Mevlâ" kelimesinin hiç bir suret ve koşulda başka bir kulda kullanılamayacağını kabul ettiğimizde *"O gün, hiçbir mevlânın hiç bir mevlâya bir faydası olmaz, kendilerine yardım da edilmez"*[22] ayet-i kerimesinde kullar için kullanılan bu kelime için ne diyeceksiniz? Cenab-ı Hak başka ayet-i kerimelerde kendi zatı için kullandığı ve hatta *"O sizin mevlânızdır"*[23] buyurarak kendisine tahsis ettiği "mevla" ifadesini bu ayette kulları için "yardımcı" anlamında kullanmaktadır. *"Allah, şu iki kişiyi de misal verir: Onlardan biri dilsizdir, hiçbir şey beceremez ve mevlâsının üstüne bir yüktür. Onu nereye gönderse bir hayır getiremez. Şimdi, bu adamla, doğru yolda yürüyerek adaleti emreden kimse eşit olur mu?*[24] şeklindeki diğer bir ayette de Cenab-ı Allah, aynı kelimeyi "kölenin efendisi" anlamında bir kul için kullanmaktadır. Benzerleriyle çoğaltılması mümkün olan bu misallerde bizatihi Allah ﷻ tarafından kullar için "mevlâ" ifadesinin kullanılmasını nasıl izah edeceksiniz? Bu ayetler karşısında da "Mevlâ da Allah'ın ismidir. Ente mevlânâ fensurna ale'l-kavmi'l-kâfirîn diye âyet okuyacaksın. Allah'tan korkmadan gideceksin Allah'ın yarattığı bir kula "Mevlânâ" diyeceksin" diyebilecek misin? Diyebileceksen senle konuşabileceğimiz bir şey yok. Zira Allah ﷻ'a kafa tutanla ne konuşulabilir? Diyemeyeceksen Kur'an'daki bu durumun aynısını uygulayarak bir takım ulema ve tasavvuf büyüklerine "efendimiz" anlamında "mevlânâ" denmesine karşı bu efelenmeniz neden? Yoksa sizin üzümden ziyade bağcıyla bir derdiniz mi var?

2. Bedî' ism-i şerifinin kullanımıyla ilgili olarak bu kelimenin iştikak ortaklığı olduğu her hangi bir kelimenin de Allah ﷻ'tan başkası için kullanılamayacağını söylerseniz *"Ve bir ruhbaniyet ihdas ettiler ki, onu biz onlar üzerine yazmadık. Fakat kendileri Allah rızasını kazanmak için yaptılar. Ama buna da gereği gibi uymadılar."*[25] âyet-i kerimesinde Cenab-ı Hak nasrâniler için ruhbanlığı ihdas ettiler anlamında "اِبْتَدَعُوهَا" ifadesini kullanmaktadır. Bu kelime bahsini yaptığımız "bedî" kelimesiyle aynı kökten gelmekte ve aynı anlamı ifade etmektedir: ihdas etmek, öncesinde olmayan bir şeyi numunesiz bir şekilde ortaya çıkartmak." Şu farkla ki, Cenab-ı Hak için kullanıldığında mutlak anlamda bir yaratma kastedilmekte, kullar için kullanıldığında ise "Allah ﷻ'ın izniyle bir şeyi icat etme" anlamına gelmektedir. Bu kelimeyi Kur'an'ın kullar için kullanmasına ve onları ihdas ettikleri ruhbanlığın "bedî'" leri saymasına bir itirazınız var mı? Varsa sizle konuşabileceğimiz bir şey yok. Zira Kur'an'a itiraz eden bir zihniyeti müslü-

man olarak muhatap alıp konuşamayız. Yoksa, ulemanın tıpkı Kur'an'daki bu isti'mal gibi mukayyed anlamda bir takım büyüklere "bedi'" denmesinden duyduğunuz bu rahatsızlık neyin nesi?

3. Bu mevzu sadece "Bedi'" ve "mevlâ" kelimesiyle sınırlı değil elbette. Cenab-ı Hakk'ın diğer isimleri için de benzer durumlar söz konusudur. Nitekim, Allah ﷻ, *"Ve şüphe yok ki Allah, tamamıyla işiticidir, görücüdür"*[26] , *"Muhakkak ki, Allah tamamen işiticidir, görücüdür"*[27] gibi bir takım ayetlerde kendisi için Semî' ve Basîr isimlerini kullanmakta ve hatta bir diğer ayette *"Şüphe yok ki bihakkın işiten, gören ancak Allah'tır"*[28] buyurarak Semî' ve Basîr'in sadece kendi olduğunu bildirmektedir. Bununla birlikte yine Cenab-ı Hak, İnsan süresinde insandan bahsederken *"Şüphe yok ki, Biz insanı karışık bir damla sudan yarattık, onu imtihan ediyoruz. İmdi onu işitici, görücü kıldık"* [29] buyurarak Semî' ve Basîr isimlerini insan için de kullanmaktadır. Bu durumda, Cenab-ı Hak için kullanılan bu isimlerle insan için kullanılan bu vasıfların –sırf isim aynılığından hareketle- aynı olduğunu söyleyebilir miyiz? Elbette ki hayır. Yukarıda yaptığımız ayrımı burada da yaparak anlayacağız bu noktayı değil mi? Öyleyse, İslamoğlu, "bedî" ve "mevlâ" ifadeleri için söylediğin aynı şeyleri Semî ve Basîr ifadeleri için de söyleyebilecek misin?

4. Bir misal de "Raûf" ve "Rahîm" isimleri üzerinden getirerek sonlandıralım makalemizi: Allah ﷻ bu isimleri *"Allah insanlara karşı şefkatli ve merhametlidir (Raûf ve Rahîm'dir)"*[30], *"Şüphesiz Rabbiniz çok şefkatli, pek merhametlidir"*[31] gibi ayet-i kerimelerde zatına nispet etmekte ve kendisinin "Raûf ve Rahîm" olduğunu beyan etmektedir. Tevbe süresindeki bir diğer ayet-i kerimede ise aynı iki ismi Hz. Peygamber ﷺ'e nispet ederek şöyle buyurmaktadır: *"Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir (Raûf ve Rahîmdir) ."*[32] Ne diyeceksiniz şimdi? "Yani Allah'ın bir ismi de "Raûf" tur, Kur'anda geçer. Vallâhu Raûfun bi'l-İbâd. Raûf olan Allah'ın ismi bir insana verilmemeli. Rahim de Allah'ın ismidir. İnne Rabbekum le Raûfun Rahîm diye âyet okuyacaksın. Allah'tan korkmadan gideceksin Allah'ın yarattığı bir kula "Rahîm" diyeceksin" diyebilecek misin? Evetse Allah imansızların hakkından gelmeye kâfidir. Hayırsa, Bedî' ve mevlâ ifadeleriyle ilgili bu dendenenin sebebi ne ola? Zannederim ki bu işkâlden kurtarma adına aynı yolun yolcuları olduğunuz zındık Edip Yüksel gibi bu ayetin Kur'an'dan bir ayet olmadığını iddia etmezsin. Zira, Adem عليه السلام'e baba bulacak derecede cinnet mübtelası olmuş bir şahıstan böyle bir herzenin sudūru şaşırtmaz bizleri.

Sonuç Yerine

İslam ve müslümanlara ait ne varsa, dinin rüknunu teşkil eden ne kadar kavram ve mefhum varsa bunlara kara çalmayı adeta vazife belleyen İslamoğlu'nun, aklı ve idrakıyla yanlarına dahi yaklaşamayağı İslam ulemasının meseleleri bütüncül tahkik ettiğinden kuşkusu olmasın zerrece. Tevâzuyu her dem gerdanlığı yapmış İslam büyüklerine "Bedî'" ve "Mevlânâ" gibi vasıfları kendilerine isim olarak koydukları şeklinde çirkef bir iftirada bulunan İslamoğlu'nun yalan ve iftiraya alışmış dili bu meselede de uçuruma sürüklemiş kendisini.

İslamoğlu! Büyüğün büyüklüğünü takdir etmek Allah ﷻ'ın indirdiği ve Hz. Peygamber ﷺ'in tebliğ ve tebyin ettiği biricik dinimizin esâsâtındandır. Bu bağlamda sonraki nesillerin tevkir ve tazim için İslam büyüklerine "Mevlânâ" demesi mü'minleri rahatsız etmiyor, etmez de. Bilakis onlar, bu tarz tazim ifadelerini seleflerini hayırla yâd etme adına bir vazife bilirler. Siz, dillerini eğip bükenler misali Allah ﷻ'ın kitabına saçma sapan gerekçelerle yamamaya çalıştığınız ve içyüzünde İslam büyüklerini tahkir ve tezyif yatan"Mevlânâ" karşıtlığını kendinize saklayın. Kur'an'ın ifadesiyle beyyine ile dirilen dirilsin ve dirilmeyen de gayzıyla gebersin.

Bırakın artık ne olur mukaddesatımızla oynamayı ve terk edin artık bu sonu felaket olan bocalamayı...

Dipnot

1 https://www.youtube.com/watch?v=zmBchPietKY

2 Bakara, 117

3 En'âm, 101

4 Bkz. İbn Manzur, Lisânu'l-Arab, Daru Sader, Beyrut, Baskı: I, VIII/6, Zemahşerî, Esâsu'l-Belâğa, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1998, Baskı:I, s. 50 el-Cevheri, İsmail b. Hammâd el-Cevherî, es-Sıhâh, III/319, el-Mu'cemu'l-Vesît, Mektebetu'ş-Şurûki'd-Devliyye, 2004, Baskı: IV, s. 43

5 Ehteri –i Kebîr, Matbaa-i Âmire, İstanbul, 1310, s. 92

6 Muhammed b. Muhammed Abdürrezzak el-Hüseyni, Tâcu'l-Arûs, Daru'l-Hidâye, XX/308

7 Râğib el-İsfehânî, el-Müfredât fî Ğarîbi'l-Kur'ân, (Thk: Muhammed Seyyid Geylânî), s. 38-39, Ebu Hayyan el-Endelûsî, el-Bahru'l-Muhît, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1993, Baskı: I, I/534, Nizamuddin en-Nîsâbûrî, Ğarâibu'l-Kur'ân ve Reğâibu'l-Furkân, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1996, Baskı: I, I/377, Şihâbuddin el-Âlûsî, Ruhu'l-Me'ânî, Daru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, Beyrut-Lübnan, I/367 vd.

8 Celâleddin es-Suyûtî, el-İtkân fî Ulûmi'l-Kur'ân, el-Hey'etu'l-Mısriyye, 1974, II/4

9 Âl-i İmrân, 150

10 Muhammed, 11

11 Bakara, 286

12 er-Râzî, Muhammed b. Ebubekir, Muhtâru's-Sıhâh, Mektebetu Lübnan, Beyrut, s. 740

13 Muhammed b. Yakub el-Fîrûzâbâdî, el-Kâmûsu'l-Muhît, s. 1732

14 el-İsfehânî, a.g.e., s. 533 vd.

15 Konunun tafsili için Bkz. Hatib el-Kazvînî, Telhîsu'l-Miftâh, Daru'l-Fikri'l-Arabî, s. 292, el-Îzâh fî Ulûmi'l-Belâğa, Daru'l-Kütubi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, s. 272, Sa'düddin et-Teftâzânî, Muhtasaru'l-Me'ânî, s. 317, el-Mutavvel, Dersaadet, s. 348, Şurûhu't-Telhîs, Daru'l-Hâdî, Beyrut-Lübnan, 1992, Baskı: IV, IV/2

16 Ehteri-i Kebir, s. 262

17 Buradaki dört ayaklıdan maksat da ayak sayısı değil, yaygın anlayışa bakarak düşünce kabiliyeti olmayan malum hayvan cinsini anlatması içindir.

18 Bkz. ed-Düsûkî, Muhammed b. Muhammed, Haşiyetu'd-Düsûkî alâ Muhtasari's-Sa'd, II/321 vd.

19 Esasında bu mevzu Cenab-ı Hakk'ın isimlerinin kullarda kullanılmasının caiz olup olmamasıyla da taalluk eden bir konudur. Neyse ki biz şimdilik meselenin o boyutuna değinmeyeceğiz.

20 el-Kurtubi, Şemsuddin Ebu Abdillah Muhammed b. Ahmed el-Ensârî, el-Esnâ fî Şerhi Esmâillâhi'l-Hüsnâ ve Sıfâtih, el-Mektebetu'l-Asriyye, Beyrut, 2005, Baskı: I, s.321

21 el-Gazzâli, Ebu Hamid, el-Maksidu'l-Esnâ fî Şerhi Esmâillahi'l-Hüsnâ, Mektebetu'l-Kur'ân, Kahire, s. 233

22 Dühân, 41

23 Hacc, 78

24 Nahl, 76

25 Hadîd, 27

26 Hacc, 61

27 Hacc, 75

28 Ğâfir, 20

29 İnsân, 2

30 Âl-i İmrân, 143

31 Nahl, 7

32 Tevbe, 128

Hadîs-i Şerîfler

Ebû Hüreyre *(Radıyallahü anh)*'dan rivayet edildiği üzere, Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Müslümanlarla Yahudiler savaşmadıkça kıyâmet kopmayacaktır. O savaşta Müslümanlar (gâlip gelerek) **Yahudileri öldürecekler. Öyle ki, Yahudi taşın ve ağacın arkasına saklanacak da, taş veya ağaç; 'Ey Müslüman, Ey Allah'ın kulu! Şu arkamdaki Yahudi'dir, gel de onu öldür!' diye haber verecektir. Sadece Garkad ağacı müstesna, çünkü o, Yahudilerin ağaçlarındandır."** *(Müslim, Fiten, 82)*

Abdullah b. Ömer *(Radıyallahu anhüma)*'nın rivâyet ettiği bir hadis-i şerifte belirtildiğine göre; Süleyman *(Aleyhisselam)* Mescid'i Aksâ'nın inşaasını bitirince Allah Teâlâ'dan üç dilekte bulunmuştur:

1- Kendisinden sonra kimselere nasip olmayacak bir mülk ve saltanat.

2- Allah'ın hükmüne uygun hüküm verme gücü ve kabiliyeti.

3- Sadece namaz kılmak niyetiyle Mescid-i Aksâ'ya gelenlerin bağışlanması.

Hadisin devamında Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'in şu açıklaması yer almaktadır:

"Cenâb-ı Hak, Süleyman *(Aleyhisselam)*'**a bunlardan ilk ikisini vermiştir. Üçüncü dileğinin de kabul edilmiş olmasını umarım."** *(Nesâî, Mesâcid 6; İbn Mâce, İkâme 196; Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 176)*

Ebu Musa *(Radıyallahü anh)* anlatıyor:

"Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdular ki:

- Şu ümmetim rahmete mazhar olmuş bir ümmettir. Ahirette azaba maruz kalmayacaktır. Onun azabı dünyadadır; fitneler, zelzeleler ve katl." *(Ebu Davud, Fiten, (4277)*

Ebu Hureyre *(Radıyallahu anh)*'dan rivâyet edilen bir hadisi şerifte, Rasûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"İmkânı olup da kurban kesmeyen kimse, bizim namazgâhımıza yaklaşmasın!" *(İbni Mace 3123, Hakim 2/389)*

Amir ibni Sa'd *(Radıyallahu anhüma)* babasından naklen şöyle anlatıyor:

"Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* Beni Muaviye Mescidine girdi. Orada iki rek'at namaz kıldı, biz de Onunla beraber kıldık. Sonra Rabbine uzun uzun dua etti ve yanımıza döndü. Buyurdu ki:

- Rabbimden üç şey talep ettim. İkisini verdi, birini geri cevirdi.

Rabbimden "ümmetimi umûmi bir kıtlıkla helak etmemesini" talep ettim, bunu Bana verdi. "Ümmetimi suda boğulma suretiyle helak etmemesini" diledim, Bana bunu da verdi. "Ümmetimin kendi aralarında savaşmamalarını" talep etmiştim, lakin bu geri çevrildi." *(Müslim, Fiten 20, (2890)*

Enes *(Radıyallâhu anh)* anlatıyor:

"Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* ölmek üzere olan bir gencin yanına girmişti, ona sordu:

- Kendini nasıl buluyorsun?

- Ey Allah'ın Resûlü! Allah'tan ümidim var, ancak günahlarımdan da korkuyorum, diye cevap verdi. Bunun üzerine Resûlüllah şöyle buyurdu:

- Bu durumda olan bir kulun kalbinde (ümit ve korku) **birleşti mi, Allah o kulun ümid ettiği şeyi mutlaka verir ve korktuğu şeyden de onu emin kılar."** *(Tirmizî, Cenâiz 11, (983); İbnu Mâce, Zühd 31, (4261).*

Güldeste
Mustafa Özşimşekler

KUTSAL BELDE "KUDÜS"

İslâm'da özel bir yere ve fazilete sahip olup tüm semâvî dinlerde kutsal kabul edilen, aynı zamanda birçok peygambere de vatan olmuş bir şehirdir Kudüs... Zaten ismi de oranın kudsiyetine işaret etmektedir.

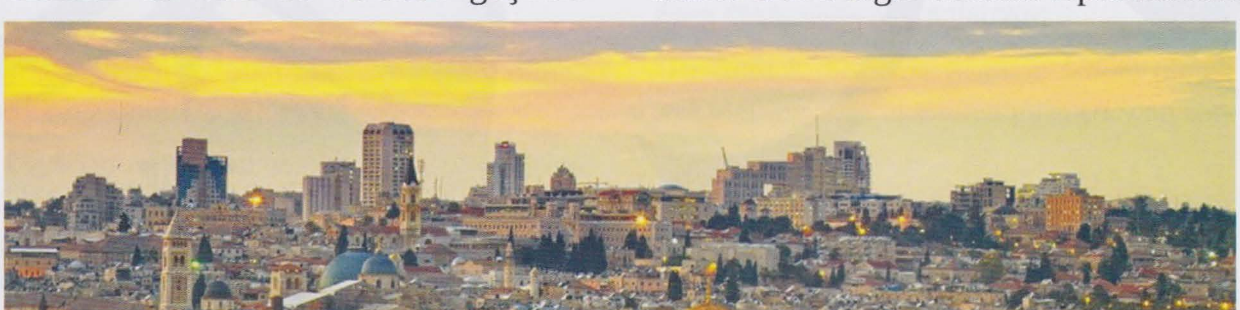
Müslümanların ilk kıblesi olan Mescid-i Aksa'nın bu topraklarda olması, pek çok peygamberin hayatlarının bir kısmını da olsa bu beldede geçirmesi, ayrıca Peygamber Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Selem)*'in **"İsrâ ve Mîrac"** mûcizesine şâhid olması oranın kıymetini daha da artırmaktadır. Allah dileseydi, Peygamber Efendimiz'i doğrudan Mekke'den göklere yükseltebilirdi ama Cebrâil *(Aleyhisselâm)*'ın refâkatinde önce Kudüs'e götürülüp sonra göklere yükseltilmesi, bu şehrin taşıdığı mânâ ve kıymeti de ifade etmektedir.

Nitekim İsrâ Sûresi'nin birinci âyetinde şöyle buyruluyor:

"Her türlü noksanlıktan münezzeh olan o Allah'tır ki, Kulunu (Hz. Muhammed Sallallahü Aleyhi ve Sellem'i) **bir gece Mescid-i Haram'dan, etrafını mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götürdü..."** *(İsrâ: 1)*

Mevlâ Teâla, bu ayet-i kerimede Mescid-i Aksa'nın ismini de zikretmiş:

"...**etrafını mübarek kıldığımız..**" şeklinde ifade buyurarak övmüştür. İşte Kur'an'da "**mübarek**" diye vasıflanan Mescid-i Aksa'nın çevresi, başta Kudüs olmak üzere diğer Filistin topraklarıdır.

Tarih boyunca çeşitli savaşlara, pek çok istila ve fetih hareketlerine şâhid olan, semâvî dinlerin doğmasında ve gelişmesinde önemli bir yeri bulunan Filistin, bugün maalesef büyük bir yangın içerisindedir. Siyonistler tarafından her fırsatta bu topraklara saldırılmış, yakılıp yıkılarak târumar edilmiştir. Kadın, çocuk, yaşlı demeden korkunç katliamlar yapılmıştır.

Saldırılarda atılan bomba ve roketler sebebiyle binalar harabeye dönmüş, hayat felç edilmiş, insanlar doğal ihtiyaçlarını bile temin etmekten mahrum bırakılmışlardır. Özellikle Gazze şehri, yıllardır vahşi bir ambargo ve kuşatma altında bırakılarak adeta bir açık hava hapishanesine çevrilmiştir.

Dünyanın göbeğinde yaşanan bu insanlık dramı, İnsan hakları terânesinin ayyuka çıktığı, hayvan hakları savunucularının ortalığı birbirine kattığı çağımızda, Medeni(!) Dünya'nın gözleri önünde gerçekleşmektedir.

O topraklarda yaşanan insanlık dramı sadece Filistin halkının dramı değildir. Defalarca alev alev yakılan, yıkılıp-dökülüp harabeye çevrilen sadece o topraklar değil, aynı zamanda insanlığın onuru, haysiyeti ve izzetidir.

Mescid-i Aksa'da Cuma namazı yasağı

Harem mescidlerinin üçüncüsü olan bu kutsal mâbed yıllardan beri siyonistlerin esâreti altında, maalesef boynu bükük durumdadır. Mescid-i Aksa, Filistin davasına ayrıcalık katan en önemli unsurlardan biri olması hasebiyle de Siyonistlerin sürekli hedefi olmuş ve bu kutsal mâbedi ortadan kaldırabilmek için yıllardır her türlü oyuna başvurmuşlardır.

Fakat İslam âleminin umursamaz bir tavır takınıp yapılan bu saldırılara karşı engelleyici tedbirler almaması ve bu zulümler karşısında dünya kamuoyunun bir yaptırım uygulamayıp sessiz kalması sebebiyle, Siyonistler bundan cesaret alarak daha da pervâsızlaşmışlar, uluslararası hukûku hiçe sayarak zulümlerine devam etmişlerdir. Ve neticede, elli yıldan beri yapamadıkları zulmü, tüm dünyanın gözünün içine baka baka yapmışlardır.

Ne hazin bir olaydır ki, Resûlüllah'ın Mîrâc'ına şahid olan o kutsal mabedde, Mescid-i Aksa'da elli yıl sonra ilk defa **Cuma Namazı** kılınamamıştır…

Sizin de malumunuz olduğu üzere, geçtiğimiz Temmuz Ayı'nda Siyonistler Mescid-i Aksa'yı muhasara altına alarak Filistinlileri katlettiler, yaraladılar ve gözaltına aldılar. Ve orada Müslümanların Cuma Namazını kılmasını engellediler. Bununla da yetinmeyip mescidin giriş kapılarına yerleştirdikleri dedektörlerle, namaz kılmak için gelen Müslümanları, hatta cenaze namazı için getirilen naaşların bulunduğu tabutları bile aradılar.

Bu çirkin tavır asla kabul edilemez. Ve Mescid-i Aksa'ya yönelik yapılan bu saldırı, sadece Filistin'deki Müslümanlara değil, dünyadaki tüm Müslümanlara yapılmış bir saldırıdır.

Uyuyan Ümmet

Peki Siyonistler bu cesareti nerden alıyorlar?..

Efendim, sadece bu çirkin olayın değil, geçmişten bugüne dek katliama maruz kalan, zulüm gören İslam ülkelerinin sürekli namlunun ucunda olmasının sebebini, geçmişteki şu olay çok net bir şekilde açıklıyor.

1969'da Mescid-i Aksa Siyonistler tarafından kundaklanıp büyük bir yangına sebep olduklarında, dönemin İsrail eski Başbakanı **Golda Meir** şunları söylüyor:

"O gece sabaha kadar korkudan uyuyamadım... Zannediyordum ki, Müslümanlar dört bir taraftan İsrail'e girecekler. Lakin sabah oldu ve korkulan olmadı. İşte o zaman idrak ettim ki, biz dilediğimizi yapabiliriz, zira BU ÜMMET UYUYAN BİR ÜMMETTİR!"

İşte bu sözler, Siyonistlerin yıllardır Filistin'de çekinmeden yaptıkları katliamları, Mescid-i Aksa'ya pervasızca nasıl böyle saldırabildiklerini anlatmaya yetiyor. Demek ki İsrail'e karşı sessiz kalındıkça, onlara gerektiği gibi en yüksek perdeden karşılık verilmedikçe, tüm İslam ülkeleri birleşip caydırıcı yaptırımlar uygulamadıkça bu Siyonistlerin azgınlığı her geçen daha da artacak...

Çünkü…

"Biz dilediğimizi yapabiliriz. Zira bu ümmet uyuyan bir ümmettir"

Siyonistler 1969'da Mescid-i Aksa'yı yaktıklarında, müslümanlar olarak onları geri adım atmak zorunda bırakmadığımız için, bu zalimler adım adım ilerlediler ve elli yıl sonra bizim mahremimize, üçüncü harem-i şerif olan Mescid-i Aksa'mıza Cuma Namazı yasağı koyup, o tertemiz mabedi pis postallarıyla kirlettiler.

Şimdi, Mescid-i Aksa'da Cuma Namazı için koyulan bu yasak, Müslümanların nabzını ölçmekten başka bir şey değildir. Onlar Müslümanların tepkisine bakacaklar ve bu tepkiye göre hareket edip daha ilerisi için adım atarak yavaş yavaş Mescid-i Aksa'nın tamamını ele geçirecekler.

Fakat işin hayret verici tarafı nedir biliyor musunuz?.. Tüm İslam âlemi için kutsal olan bu mabede yapılan çirkin saldırı, nedense İslam Dünyası'nı çok da rahatsız etmiyor. Siyasi konjonktürü veya devletlerarası birtakım dengeleri bahane ederek, Müslümanların en kutsal üç mabedinden biri olan Mescid-i Aksa'ya yapılan bu saldırıya karşı gerekli tepkiyi vermeyen bazı sözümona İslam Ülkeleri, kendileri gibi bir İslam Ülkesi olan **Katar**'a karşı birleşip **"ambargo"** uygulamak için dünyayı ayağa kaldırmışlardı.

Sebep neydi?.. Katar, teröre destek veriyormuş…

Madem teröre bu kadar karşıydınız, o halde bizzat devlet terörü yaparak tüm Müslümanların kutsalı olan Mescid-i Aksa'yı muhasara altına alıp orada terör estiren Siyonistlere karşı niçin birleşmediniz, Dünyayı ayağa kaldırıp gereken tepkiyi neden vermediniz?! Tüm Müslümanlara yapılmış olan böyle bir saldırı, öyle birkaç zayıf kınamayla geçiştirilir mi?..

Halbuki, Müslümanların kıblesi olan "**Kâ'be**"'yi kendi sınırlarında barındıran ve Beytullah'ın hâdimliğini yapan **Arabistan** gibi bir Müslüman ülkenin, bu meselede başı çekmesi gerekmez miydi? Ama maalesef Türkiye ve Katar'ın dışında diğer İslam ülkelerinden ciddi manada bir tepki gelmedi.

İslam ülkeleri şayet bu meselede, yani müslümanların üç hareminden biri olan Mescid-i Aksa meselesinde birleşmeyecekse, ne zaman birleşecek?.. 1969 yılından beri uyuyan ümmet, şayet bugün uyanmayacaksa ne zaman uyanacak?!

Müslümanların bu aymazlıklarından cesaret alan İsrail'in, yarın öbür gün **Kâ'be**'ye de saldırmayacağını kim garanti edebilir. İlk kıblesine sahip çıkmayanların, bu gün yöneldiği kıblesine saldırılınca da vurdumduymaz davranmayacağını kim söyleyebilir?..

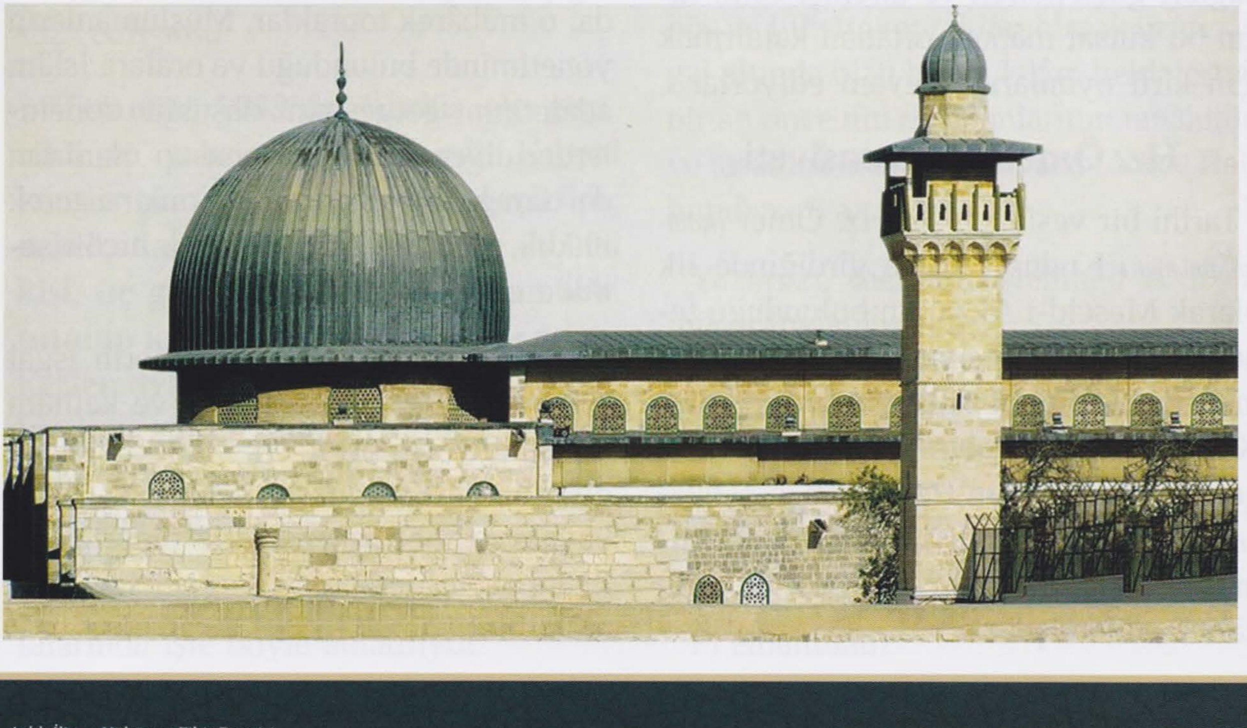
Siyonistlere gerekli tepkiler verilmediği ve caydırıcı yaptırımlar uygulanmadığı için, yıllardır katliamla, terör saldırılarıyla zehirli bir virüs gibi yavaş yavaş yayılarak geldiler ve bu gün maalesef bütün Müslümanların gözünün içine baka baka Mescid-i Aksa'nın kapısına dayandılar.

İşte İslam dünyasındaki bu ayrılık, bu tefrika, Siyonistleri daha da cesaretlendiriyor, pervasızca saldırmalarına kapı açıyor. Müslümanların topyekün, dimdik ve kararlı bir şekilde onların karşısında durmaması sebebiyle, İsrail bölgedeki işgalini tamamlamak için maalesef adım adım ilerliyor.

Asıl hedefleri Mescid-i Aksa'yı yıkmak

Yıllardır Mescid-i Aksa'da Müslümanlara zülüm ederek namaz kılmalarını engelleyen, ibadet özgürlüğünü kısıtlayan ve Filistinli Müslümanları Mescid-i Aksa'ya sokmak istemeyen Siyonistlerin asıl hedefleri, bu kutsal mâbedi tamamen ibadete kapatıp ortadan kaldırmak...

İşte en son Mescid-i Aksa'yı muhasara edip Cuma Namazını yasaklamaları, güvenlik bahanesiyle ibadeti kısıtlayıcı kararlar almaları, adım adım Mescid-i Aksa'yı ele geçirme ve tamamı üzerinde söz sahibi olma çabalarıdır.

Mescid-i Aksa'yı ortadan kaldırma çabalarına gerekçe olarak da; **"Siyon Mâbedi"** veya **"Süleyman Heykeli"** hikâyesini uydurmuşlar. Yani, Süleyman Heykeli'nin, diğer adıyla Siyon Mâbedi'nin bunduğu yere bu günkü Mescid-i Aksa'nın yapıldığını ileri sürüyorlar. Dolayısıyla, Mescid-i Aksa'yı yıkarak yerine daha önce var olduğunu iddia ettikleri heykeli dikmek istiyorlar. İşte Ağlama Duvarı'nı takdis etmeleri de bu yüzdendir. Çünkü Ağlama Duvarı'nın, daha önce Mescid-i Aksa'nın yerinde bulunduğunu ileri sürdükleri mâbedden geriye kalan tek şey olduğunu iddia ediyorlar.

İşgalci Siyonistler, Mescid-i Aksa'yı yıkmak için, her ne kadar Siyon Mâbedi ve Süleyman heykeli efsanesini ileri sürseler de, onların bir gayeleri de; Filistin dâvâsının canlı kalmasını sağlayan Mescid-i Aksa'yı ortadan kaldırıp dünya Müslümanlarının orayla gönül bağı kurmalarını engellemektir. Çünkü Filistin dâvâsına, İslâm ümmeti nezdinde öncelik kazandıran en önemli unsurlardan biri, o toprakların bağrında bulunan **Mescid-i Aksa**'dır. Onun için mânevî bağları güçlendiren ve direnişi canlı tutan bu kutsal mâbedi ortadan kaldırmak için kirli oyunlarına devam ediyorlar.

Hz. Ömer'in hassasiyeti

Tarihi bir vesikadır ki; Hz. Ömer *(Radıyallahü anh)* Kudüs şehrine girdiğinde ilk olarak Mescid-i Aksa'nın bulunduğu tepede dua ettikten sonra, Hıristiyanların mâbedini görmek istemiş ve **Kıyâmet Kilisesi**'ni ziyaret etmişti. Namaz vakti geldiğinde başrahip Hz. Ömer *(Radıyâllâhü Anh)*'a, namazı kendi mâbedlerinde kılmasını teklif etmesine rağmen, O bunu kabul etmemişti.

Niçin?..

Şayet orada namaz kılacak olursa, müslümanlar kendisinden sonra, **"Müminlerin Emiri Hz. Ömer burada namaz kıldı"** diyerek, **Kıyâmet Kilisesi**'ni câmiye çevirirler düşüncesiyle orada namaz kılmadı.

Şimdi, Hz. Ömer'in böylesine hassas davranıp, diğer inanç mensuplarının ibâdethânelerine zarar gelmesin diye takındığı tavrı düşünün, bir de Siyonistlerin Cuma Namazı için Müslümanları Mescid-i Aksa'ya sokmadıklarını düşünün…

Bu kutsal mâbed şimdiler de, İslâm'ın himâyesine ve adâletine ne kadar da muhtaç…

Haçlıların Kudüs'te yaptığı katliamlar

Hz. Ömer *(Radıyâllâhü Anh)* Kudüs'ü fethettiğinde, ehli kitaba mensup olan diğer inanç sahiplerinin kutsal mekânlarına, canlarına ve mallarına herhangi bir zarar verilmeyeceğine dair onlara yazılı emân vermişti.

Tarihin tozlu sayfalarına baktığımızda; o mübârek topraklar, Müslümanların yönetiminde bulunduğu ve oralara İslâm adâletinin gölgesinin düştüğü dönemlerde, diğer inançlara mensup olanların da tüm hakları korunmuş, onlara gerek maddî, gerekse manevî olarak hiçbir şekilde zarar verilmemişti.

Ama Haçlıların ve Siyonistlerin işgal dönemleri ise, maalesef kan ve katliam dönemleri olmuştur. Haçlılar Kudüs'e girdiklerinde karşılaştıkları herkesi, akla hayale gelmez işkencelerle öldürüp kılıçtan geçirdiler, buldukları her şeyi yağmaladılar.

Câmilere sığınan masum insanları çoluk-çocuk, genç-yaşlı demeden katlettiler. Müslümanların ve Yahudilerin kutsal mâbedlerini tahrip ettiler. Şehrin Sinagogu'nda saklanan Yahudileri, Sinagogu ateşe verip yaktılar. Bu barbarlık, şehirde öldürecek kimse kalmayıncaya kadar devam etti.

Haçlı askerlerinin atlarının Kudüs caddelerinde dizlerine kadar kana gömüldükleri, bizzat haçlı komutanlarının hatıralarında geçmektedir. İşte bunlardan biri olan **Raymund of Aguiles,** bu vahşeti şöyle anlatıyordu:

"Şehrin sokakları kesilmiş kafalar, eller ve ayaklarla doluydu. Öyle ki, yolda bunlara takılıp düşmeden yürümek dahi çok zordu. Ama bütün bunlar, Süleyman Tapınağı'nda yapılanların yanında hafif kalıyordu. Çünkü orada akan kanların yüksekliği, adamlarımızın dizlerinin boyunu aşıyordu."

Araştırmacı Desmond Seward ise **"The Monks of War"** (Savaşın Rahipleri) isimli kitabında bu vahşetten şöyle söz ediyordu:

"Temmuz 1099'da Kudüs ele geçirildi ve vahşice yağmalandı. Kutsal kentin tüm nüfûsu kılıçtan geçirildi; erkek, kadın ve çocuk toplam 70.000 kişi, üç gün süren bir soykırıma tabi tutulup katledildiler. Bazı yerlerde askerler ayak bileklerine kadar yükselen kan gölü içinde yürüdüler, öyle ki sokaklarda gezen atlıların üzerlerine kan sıçradı."

Zalim Haçlıların katliamları tarih sayfalarında işte böyle anlatılıyor.

Bu gün ise Siyonistlerin durumu ortada… Müslümanlara nasıl kan kusturduklarını tüm dünya görüyor ve biliyor, üstelik bu vahşet hâlen devam ediyor. Orada yaşanan dehşet görüntülerinin kurbanları da maalesef çocuklar, kadınlar, yaşlılar ve mâsum halk…

İşin enteresan tarafı ise; altmış- yetmiş yıl kadar önce Hitler tarafından insanlık dışı muameleye uğramış bir milletin çocukları olan İsraillilerin, bugün Filistinli Müslümanlara yaptığı insanlık dışı muamele. Bunu izah etmek ve anlamak gerçekten mümkün değildir.

Kıymetli okurlarım;

Unutmayalım ki Mescid-i Aksa sadece Filistinli Müslümanlara emânet edilmemiştir. Ona sahip çıkmak ve harem mescitlerden biri olan bu kutsal mâbedi korumak, tüm dünya Müslümanlarının ortak görevidir. Bu konuda işgalci Siyonistlerin hilelerine ve oyunlarına dikkat etmemiz, Salahaddîn-i Eyyûbî duyarlılığını gönüllerimize yerleştirmemiz gerekir.

Başta Mescid-i Aksa'yı barındıran Kudüs ve Filistin toprakları olmak üzere, işgal altında olan bütün İslâm beldelerinin bir an önce din düşmanlarının tahakküm ve tasallutundan kurtulmasını Yüce Rabbimden niyaz ediyorum.

Yazımızı, merhûm Mehmed Âkif 'in münâcâtıylabitirelim:

Rûhumun senden, İlâhî,
şudur ancak emeli:

Değmesin mâbedimin
göğsüne namahrem eli...

Fi emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

HZ. ÂİŞE

(Radıyallâhü Anha)

(8. BÖLÜM)

Hz. Aişe annemiz ile Peygamber Efendimiz arasındaki aile bağları, sevgi anlayış ve hürmet esası üzerine kurulmuştur. Hz. Aişe annemiz, kendisine büyük bir yakınlık ve sevgi gösteren Peygamber Efendimiz'le koşu yaptığı, O'nun omzuna dayanarak Mescid-i Nebevî'de mızraklarıyla savaş oyunları oynayan Habeşlileri seyrettiği ve Peygamber Efendimiz'e nazlanmaktan hoşlandığı bilinmektedir. Efendimiz de onunla bir arada bulunmaktan, bilhassa gece seyahatlerinde sohbet etmekten, davetlere onunla katılmaktan, sorduğu sorulara cevap vermekten pek memnun olduğu rivayetlerde gelmektedir.

Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*, Peygamber Efendimiz'e karşı beslediği derin muhabbeti yanında O'na olan itaatiyle de temâyüz etmişti. Geceleri namaz kılar, günlerinin çoğunu oruçla geçirirdi. Kimsenin aleyhinde konuşmayı sevmezdi. Son derece kanaatkâr, mütevâzı aynı zamanda vakur ve cömert idi.

Gelin olarak girdiği ve hayatının sonuna kadar yaşadığı hücre-i saadet, Mescid-i Nebevî'nin Şam tarafına düşen, kapısı Mescid'e açılan, genişliği 6-7 arşın, duvarları kerpiçten, tavanı hurma bölmeleri ve yapraklarından ibaret olan, uzunca bir adam boyu yüksekliğinde bir haneydi. Yağmurun sızmasına mani olmak için tavanın üzerine yün tortusu örtülmüştü. Kapısı ardıç veya sac denilen bir ağaçtan veya örtüdendi. Saadet ve mutluluk dolu bir hayatın geçtiği bu hücre-i saadetteki eşya ise; bir sedir, bir hasır, bir kat yatak, bir yastık, un ve hurma koymak için iki çanak, bir su kabı ve bir su bardağından ibaretti.

Peygamber Efendimiz Hicretin 11. Yılı Safer Ayı'nın son haftasında rahatsızlanınca diğer hanımlarının iznini alarak Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*'nın odasına geçti ve mübarek başı O'nun kucağında olduğu halde vefat etti ve onun odasına defnedildi.

Hz. Aişe'nin Cömertliği

Hz. Ebu Bekir *(Radıyallahü anh)*'ın hilâfeti zamanında Hz. Aişe annemize, Peygamber Efendimiz'in Hayber'den tahsis ettiği erzak veriliyordu. Bu da para olarak değil seneden seneye verilen bir miktar un, arpa ve buğdaydan ibaretti.

Hz. Ömer *(Radıyallahü anh)* devrine gelince Efendimizin pâk hanımlarına verilmekte olan bu erzak nakde çevrildi. Hz. Ömer'in, Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*'ya tahsis ettiği miktar ise on iki bin dirhem idi. Bu miktar Efendimizin diğer hanımlarının gelirlerinden fazlaydı. Ama Hz. Aişe annemiz gelirini muhtaç ve yoksullara dağıtırdı.

O varlıkta da, darlıkta da yaşantısını değiştirmemiş ve aynı şekilde yaşamaya devam etmişti. Kendisine teveccüh eden, adeta peşinde koşan Dünyayı daima reddetmiş, ona zerre kadar meyil ve iltifat etmemişti.

Abdullah b. Zübeyr *(Radıyallahü anh)* bir keresinde Hz. Aişe annemize hediye olarak yüz bin dirhem göndermişti. O ise bu paranın hepsini o civarda ne kadar yoksul, fakir ve aç kimse varsa hepsine paylaştırmıştı. Öyle ki adeta servet değerindeki bu paradan akşama kadar hiçbir şey kalmamıştı. O gün kendisi oruçlu idi ve iftar için evde yiyecek bir şey de yoktu. Bu duruma şahid olan hizmetçisi, biraz da sitem ederek:

- Hiç olmazsa akşama iftar için bir şey bıraksaydınız, dediği zaman Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)* gayet sakin bir tavırla ona:

- **Bunu önceden söylemeliydin**, diye cevap vermişti.

İlmî Faaliyetleri

Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*'nın en önemli özelliklerinden bir tanesi de İslam Dini'ni anlatmak husûsundaki gayretli faaliyetleriydi.

Kur'an-ı Kerim'i ve Resûlüllah'ın sünnetini en iyi bilen, en iyi anlayan ve muhafaza edebilen sahabelerin başında yer alan, evlenmeden önce baba evinde Hz. Ebu Bekir'in, evlendikten sonra da Peygamber Efendimiz'in yanında en iyi şekilde yetişip ilimde söz sahibi olan Hz. Aişe annemizin evi, Efendimizin vefatından sonra birçok kimsenin huzuruna gelip kendisini dinlediği, sorusu olanların cevaben aydınlatıldığı bir ilim ve irfan merkezi haline geldi.

Ashab-ı Kiram'ın bazılarının vefat etmiş olması, birçoklarının da fetihler sebebiyle muhtelif bölgelere gitmesi sonucunda Medine'de çok az sahabe kalmıştı. Hz. Aişe annemizin orada olması sebebiyle Peygamber şehri Medine ilim merkezi olmaya devam etti. Tabi yalnızca şifâhi olarak sorulan sorulara cevap vermekle değil, muhtelif şehirlerde yaşayan müslümanların öğrenmek istedikleri meseleler hakkındaki sorularını da, mektuplar yazarak cevaplar verdi. Böylece hadis-i şeriflerin ve bazı fıkhî meselelerin yazılmasına da öncülük etti.

Peygamber Efendimizin zamanından başlamak üzere kadınların eğitim ve öğretimiyle çok yakından meşgul oldu. Böylece çevresinde ders dinleyen ve hadis nakleden birçok kadın talebeler yer aldı. Hem kendisi, hem de yetiştirdiği talebeleriyle İslam dünyasında kadınların ilimle meşgul olmaları gerektiğini göstermiş oldu. Hatta Hz. Ömer *(Radıyallahü anh)*, kadınlarla ilgili fıkhî meselelerde Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*'nın fikrini alır, bu konuda ona çok itibar ederdi.

Son derece kuvvetli hafızası sayesinde, Peygamber Efendimizin Hadis ve sünnetini daha sonraki nesillere ulaştırılmasında emsalsiz hizmetler ifa etti. Rivayet etmiş olduğu hadisi şeriflerin sayısı 2210 tanedir.

Böylece Hz. Aişe annemiz sadece Efendimizin diğer hanımlarından değil, Ebu Hüreyre, Abdullah b. Ömer ve Enes b. Malik *(Radıyallahü anhüm)*'ün dışındaki bütün sahabelerden de fazla hadis-i şerif rivayet etmiş olan tek kadındır. Binden fazla hadis rivayet eden sahabeye **"müksirûn"** denilir. Bu sıfatla anılan yedi tane sahabe vardır ki, bunların dördüncüsü de Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*'dır.

Kendi Kabir Yerini Hz. Ömer'e verdi

Hz. Ömer *(Radıyallahü anh)* mihrapta uğradığı suikast sebebiyle ağır yaralanmıştı. Yarası gayet derindi ve kan durmuyordu, anladı ki bu yara Onu götürecek... Son demleriydi, Peygamber Efendimizin ayak ucunda defnedilmesi için kızı Hz. Hafsa annemiz vasıtasıyla Ondan izin istedi. Zira orası Hz. Aişe annemizin hücre-i hanesi olması hasebiyle O'na aitti.

Bu haber Aişe annemize gelince:

- Aslında o yeri kendim için düşünmüştüm, fakat Ömer'i kendime tercih ederim, diyerek izin verdi. Nitekim Hz. Ömer vefat edince oraya defnedildi.

Hz. Aişe annemiz, evvelce Resûlüllah'ın ve babası Ebu Bekir'in kabri şeriflerini serbestçe ziyaret ederken, Hz. Ömer'in de oraya defnedilmesinden sonra ziyaretlerine daha dikkatli ve tesettürüne daha bir dikkat ederek devam etti.

Tesettür konusunda son derece titiz ve dikkatli olan Hz. Aişe annemiz, bir gün tabiinden olan ve gözleri amâ olan İshak *(Rahmetullahi aleyh)*, Aişe annemize şöyle dedi:

- Ey Müminlerin Annesi! Ben amâ olduğum halde benden de sakınıyorsun, halbuki ben sizi görmüyorum, deyince Hz. Aişe ona:

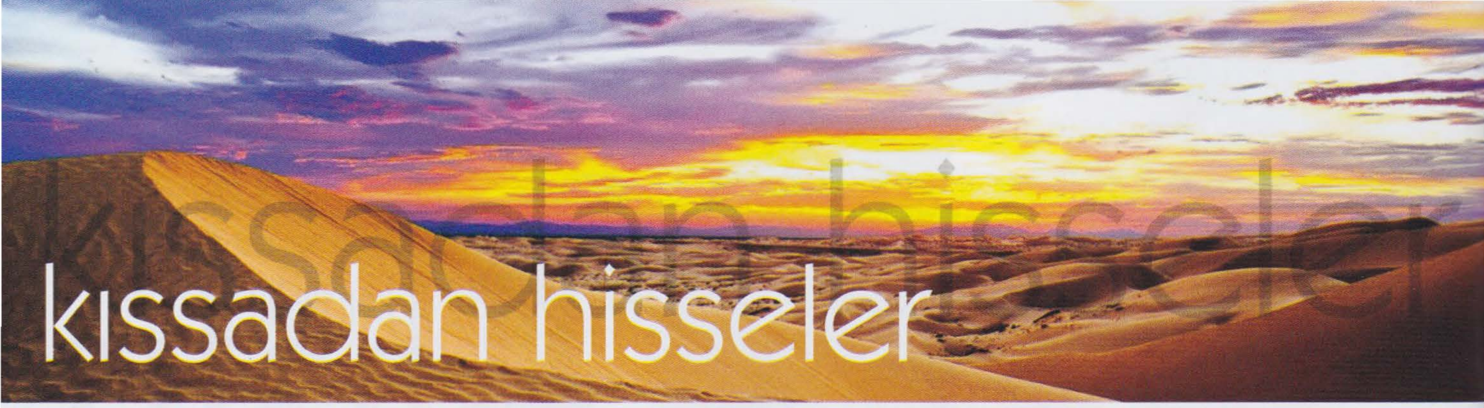
- Evet sen beni görmüyorsun fakat ben seni görüyorum, cevabını vererek bu konudaki hassasiyetini ortaya koydu.

Hz. Aişe annemiz, Efendimizin vefatından sonra kırk yedi yıl kadar daha yaşadı ve Hicrî 58. yılda, Medine'de dâr-ı bekâya irtihal etti. Vefatı çok büyük üzüntüyle karşılanan Hz. Aişe annemizin cenazesi aynı gece kaldırıldı.

Medine ve civarında yaşayan bütün halk geceleyin Cennetü'l-Baki'a gelerek cenazeye iştirak ettiler. Cenaze namazı, Medine vali vekili Ebu Hüreyre *(Radıyallahü anh)* tarafından kıldırılarak vasiyeti üzerine Cennetü'l Baki'a defnedildi.

Allah Ondan razı olsun!..

MÜTHİŞ BİR İMTİHAN TABLOSU

Hz. İbrahim *(Aleyhisselam)* Allah'ın emrini yerine getirmek üzere oğlu Hz. İsmail *(Aleyhisselam)*'ı yatırmış, oğlu ise kendini tamamen teslim etmişti. İnsanoğlu tarih boyunca böyle bir imtihan tablosu görmemişti, melekler bile o an hayrete düşüyordu.

Ve İbrahim *(Aleyhisselam)* keskin bıçağı oğlunun boğazına sürttü. Fakat bıçak kesmedi. Yine denedi, fakat yine kesmedi. Bu sefer o keskin bıçağı yanındaki kayaya sürtünce, bıçak o kocaman kayayı kesip ikiye böldü. Hikmet-i İlâhî yumuşak bir teni kesmeyen bıçak, sert kayayı kesmişti...

Bunun üzerine İbrahim *(Aleyhisselam)* bıçağa sitem etti:

- Ey bıçak! Beni Rabbime asi mi edeceksin, niçin kesmiyorsun?

Bıçak dile geldi ve Halîlullah'ın sitem dolu sorusuna şöyle cevap verdi:

- Halil diyor kes, lakin Celîl diyor kesme!.. Elbette Celîl olan Allah'ı dinliyor ve kesmiyorum.

Böylece bu iki büyük insan, Allah'a olan teslimiyetlerini apaçık bir şekilde ispatlamış oldular. Allah'ın emri yerine gelmiş ve imtihan kazanılmıştı. Geriye, bedenin elemlenmesi ve cismin boğazlanıp kanın akıtılmasından başka bir şey kalmamıştı. Bunu da bir hayvanın boğazlanışı telâfi edeceğinden, fidye olarak bir koç gönderildi.

"Doğrusu bu apaçık ve kat'i bir imtihandı. O'na fidye olarak büyük bir kurbanlık verdik." *(Saffat: 106, 107)* buyruluyor.

İşte o esnada Cebrail *(Aleyhisselam)* elinde büyük bir koçla göründü. Gökten inerken yüksek sesle:

- Âllâhü **Ekber!** Âllâhü **Ekber!** diyerek tekbir getirdi.

İbrahim *(Aleyhisselam)* başını kaldırıp bu manzarayı görünce imtihanı kazandığını anladı ve O'da:

- Lâ ilâhe illallâhü vellâhü ekber! dedi.

İsmail *(Aleyhisselam)* tekbir seslerini duyunca O da meseleyi anladı ve:

- Âllâhü **Ekber velillahil hamd!** diyerek hamd etti.

Bu sebeple, Kurban Bayramı günlerinde 23 vakit, farz namazlarından sonra **"Tekbir"** getirilir. Arefe Günü'nün sabah namazını kıldıktan sonra başlayıp Kurban Bayramı'nın dördüncü günü ikindi namazı sonuna kadar her farz namazının arkasından 23 vakit teşrik tekbiri getirilir.

Kim daha cömert

Baba-Oğul bu büyük imtihanı kazanıp sevinçlerini birbirleriyle paylaşırken, İsmail *(Aleyhisselam)* babasına dedi ki:

- Ey babacığım Sen mi daha cömertsin yoksa Ben mi?

- Evladım tabi ki Ben daha cömerdim. Zira yıllarca evladım olmamış sonra

Senin gibi nur topu misali bir evladım olmuş. Dünyanın tüm servetinden daha kıymetli olan Senin gibi bir evladı Allah için kurban ettim.

- Babacığım, özür dileyerek ifade etmek isterim ki, bu konuda Ben Senden daha cömerdim. Çünkü Sen Allah'a dua edip evlat istemiştin de, ilerlemiş yaşına rağmen Allah beni sana evlat olarak vermişti. Dolayısıyla Beni kurban ettikten sonra Mevla Sana bir evlat daha ihsan edebilir. Ama can çıkacak olursa bir daha geri gelmez. İşte Ben canımı Allah için vermeye razı oldum. Bu yönden bakacak olursak Ben daha cömerdim.

Bu iki dostunun güzel sohbetine Mevla Teala icabet edip şöyle buyurdu:

- Ben ikinizden de cömerdim. Senden oğlunu, senden de canını kurban etmeniziistedim. Neticede Sana oğlunu, Sana da canını bağışladım, lakin sevabınızı da tam olarak ihsan eyledim.

TAHRİFİN SIDRE-İ MÜNTEHÂSI: NASR HAMİD EBÛ ZEYD -1-

Mukaddime

Kur'an-ı Kerim'in nüzulünden bugüne gelinceye kadar binlerce kudretli allame **Allah Azze ve Celle'nin** Kelamına hizmet edebilmek için ömürlerini tüketti. Şairler, edebiyatçılar, söz ustaları onun güzelliğini, icazını, i'cazını, faziletini anlatabilmek için birbirleriyle yarıştılar. Kur'an'ın her bir yönü için müstakil eserler kaleme aldılar. Fakat bütün anlatım ameliyeleri **Allah Resulü'nün** anlatımı yanında son derece silik ve sönük kaldı. Nasıl kalmasın ki. Zira Kur'an'ın ilk muhatabı, **Allah Teâla'nın** Onu açıklama görevini uhdesine verdiği kişi bizzat O.

O diyor ki: "*Sizden önceki ve sonraki nesillerin haberi, aranızdaki meselelerin çözümü Ondadır. O hak ile batılı ayırt eden kesin bir doğrudur."Komedi değildir.*

*Kim bir zorbadan korkarak Onu terk ederse **Allah** ona öldürücü darbe indirir. Kim Ondan başka yol gösterici ararsa **Allah Teâla** onu saptırır. O, **Cenab-ı Hakk'ın** sağlam ipidir. O zikr-i hakim, sırat-ı müstakimdir. İstekler onunla masrufunda kalır. Diller onunla rekâketten kurtulur. Âlimler ondan usanmaz. Çokça tekrarı yeniliğine halel getirmez. İnsanı hayrete düşüren yönleri bitip tükenmez. O öyle bir kitaptır ki cinler onu işittiklerinde şöyle demekten kendilerini alıkoyamadılar: 'Şüphesiz biz doğruya ileten hayranlık verici bir Kur'an dinledik de ona inandık.'[1] Kim Onunla bir görüşü desteklerse doğru söyler. Kim Onunla amel ederse mükâfatlandırılır. Kim Onunla hükmederse adil olur. Kim Ona çağırırsa doğru yola ulaştırılmış kabul edilir."*[2]

Bütün şubeleriyle Kur'an'ın ne olduğu ve ne olması gerektiğini en doğru **Allah Resulü** ifade ettiği gibi nasıl anlaşılması gerektiğini de şüphesiz **O** göstermiştir. Dolayısıyla ancak **O'nun** tayin ettiği usul çerçevesinde hareket edenler Kur'an'ı doğru anlama bahtiyarlığına erebilirler. Aksi bir ameliye içerisinde olanlar '*Allah onunla birçok kimseyi saptırır, birçoğunu da doğru yola iletir.*'[3] ayetinde geçen sapık kelimesinin muhatabı olurlar.

Bir ayetin tefsiri ile alakalı meseleleri terkip ve tahlil cehdine giden kişi **Efendimiz'in** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* konuyla alakalı hadisi şeriflerini ya da -Kur'an'ın inişine, Cebrail'in gelişine, **Allah Rasulü'nün** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bağlayıcı beyânlarına, Arap edebiyatının inceliklerine vakıf olan- ashabın mütalaalarını göz ardı eder buna mukabil mücerret aklıyla tayin ettiği usul çerçevesinde açıklamada bulunursa yaptıkları ta işin başında İslami olma özelliğini kaybeder. **Nitekim Allah Rasulu** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem),* Kur'an'ı kendi gaye, ideoloji, meşrep ya da menfaatleri doğrultusunda açıklayanların ne olduklarını, nasıl değerlendirildiklerini ifade buyururken şunları söylemektedirler: *'Kim kendi görüşü ile Kur'an'ı tefsir ederse cehennemdeki yerini hazırlasın.'*[4]

Meselenin ciddiyeti, ashabı Kur'an'ı tefsir etme noktasında son derece hassas davranmaya sevk etmiştir. Öyle ki, birçok ayetin inişine, Cebrail'in gelişine tanık olan **Hazreti Ebu Bekir** *(Radıyallâhu Anh)* diyor ki; *"Bilmediğim konularda Allah'ın kitabı hakkında tefsirde bulunursam hangi sema beni gölgesine kabul eder ve hangi arz beni üzerinde barındırır."* İslam'ın devletleşme sürecine içtihatlarıyla büyük katkıda bulunan **Hazreti Ömer** *(Radıyallâhu Anh)* bir gün minberde hutbe irat *ederken "Ve fakiheten ve ebba"*[5] ayetini okur. Fakihe için, *'bu bildiğimiz meyvadır. Ebba için ise, "Bu nedir? Onu bilmiyorum."* der. Sonra kendine dönüp şöyle seslenir: *"Ey Ömer! Kur'an hakkında bilmeden konuşmak büyük bir sorumluluktur, böyle bir sorumluluğun altına girme!"*[6]

Kur'an İlimleri

Rivayetleri ve o rivayetler çerçevesinde beyan ettikleri mütalaaları, Kur'an'ı anlayış usulünün esası kabul edilen **Ashabı Kiram'ın** tefsir noktasında şahsi görüş izharından kaçınmaları onları takip eden kuşaklar üzerinde de etkili olmuştur.[7] Bu yüzden -Kur'an'la alakalı ilimleri tedris açısından- nesepleri ashabı kiram yoluyla **Hazreti Rasulullah'a** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ***ulaşan İslam âlimleri***, Kur'an'ı anlamanın gelişi güzel olamayacağını muhakkak bir usul dairesinde geçekleşmesi gerektiğini vurguladılar. *Bu vurgu,* **Allah Rasul'ünden** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* gelen rivayetlerle pekişti. Bu noktada eserler telif edildi. Zamanla bu telifat *'Ulum-u Kur'an'* adıyla yeni bir disiplinin doğmasına neden oldu. **Allah Teâla'nın** *(Celle Celâlühû)* muradı istikametinde tefsir yapmanın elif-basını veren *"Ulum-u Kur'an"* literatürünün medreselerde mufassal bir surette okutulması şahsi çıkarlara dayalı tefsir anlayışlarının meşruiyet alanı ortadan kaldırdı.

Ulema, Kur'an'ın inişi, toplanışı, tertibi, tedvini, esbab-ı nüzulü, Mekki- Medeni oluşu, nasihi-mensuhu, muhkemi-müteşabihi ve bunlar dışında onunla alakalı her şeyi *'Ulum-u Kur'an'*kapsamında değerlendirmiştir.[8]

Ulum-u Kur'an'ın tedvin ve tedrisindeki asıl gaye ise**, Allah Teâlâ'nın** *(Celle Celâlühû)* kelamını **Cenâb-ı Peygamber Efendimiz'in** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* açıklamaları, sahabi, tabiin ve sonraki müfessirlerin üslupları çerçevesinde anlamaktır. Meşhur müfessirleri, benimsedikleri tefsir tarzları ile tanımak da bu bağlamda değerlendirilir.

Yeni Arayışlar

İslam irfan geleneğinde tefsir, farklı yaklaşımlar dikkate alındığında rivayet, dirayet ve işari olmak üzere üç kısma ayrılır. -Bunların nasıl olması gerektiği ise en küçük ayrıntısına varıncaya kadar *"Ulum-u Kur'an"* literatürünce tespit edilmiştir.- Fakat modern zamana gelindiğinde malum tefsir tarzları aşılarak, müsteşriklerin geliştirdiği mantık örgüsünün de etkisiyle yeni tefsir yaklaşımları benimsenmiştir.[9] Benimsenen yeni tefsir tarzları İslam irfan geleneğinin usul ve tefsiriyle çelişince, meşruiyet telaşına kapılan modernist tefsirciler *'Ulum-u Kur'an'a* dair yazılan eserleri ve bu eserler dikkate alınarak telif edilen tefsirleri farklı açılardan eleştiri konusu yaptılar.

İslam coğrafyasının çeşitli bölgelerinde bu anlayışta birçok eleştiri neşrettiler. *'Ulum-u Kur'an'ın* tenkit edilişi, kamuoyunda yeni yaklaşımları dikkate alan bir tefsir usulünün geliştirilmesinin ihtiyaç olduğu hissini uyandırdı! ***Böylece, yeni "Ulum-u Kur'an" literatürü oryantalist telkinleriyle kaleme alınan tefsirlere meşruiyet kazandırmış olacaktı.!***

el-Huli ve Edebi Tefsir Anlayışı

Modern zamanda oluşan tefsir tarzları içerisinde İslam'ın genel kabullerine en muhalif duran 1830 yılında Mısır'da doğan **Emin el-Huli'nin** (v.1966) geliştirdiği *"Edebi Tefsir"* anlayışıdır.

1923 yılında resmi bir görevle İtalya/Roma'ya ardından Almanya/Berlin'e gönderilen **el-Huli**, Avrupa'da kaldığı süre zarfında her iki ülkenin dilini öğrendi ve müsteşriklerin bu iki dilde kaleme aldıkları eserleri okuma imkânı buldu. **Müsteşriklerle** tanıştıktan, onların eserlerini okuduktan sonra İslami anlayış usulü bozulan ve bu bozukluk neticesinde Kur'an'a bakışı değişen birçok Müslüman gibi **el-Huli** de değişti. Mısır'a döndükten sonra yazdığı her metinde yeni kimliğinin getirdiği değişimin etkisi görüldü.[10] *"Çağımızdaki tefsirin asıl hedefi sırf edebi olmaktır."* diyen ve tefsir anlayışını bu esaslar üzerine inşa eden **el-Huli,** Mısır ulemasının sert tepkisiyle karşılaştı.

Aişe Abdurrahman, eşi el-Huli'nin geliştirme ve örneklendirme imkânı bulamadığı *"Edebi Tefsir"*anlayışını telif ettiği eserleriyle pratize etmeye çalıştı. *Edebi Tefsir* anlayışından hareketle Kur'an'ı tanımaya çalışan bir diğer yazar **Muhammed Ahmed Halefullah'ın** *"el-Kasusu'l-fenniyyu fi'l-kur'ani'l-kerim"*[11] adlı teziyle Kur'an'ı Kerim'deki kıssaları *Edebi Tefsir* usulü çerçevesinde tenkit ve tahlil etmesi, onların gerçekte vuku bulmadığını iddia etmesi gerek **Halefullah'a** gerekse ekolun bağlılarına karşı oluşan tepkinin dozunu artırdı. Neticede tezle direkt ya da dolaylı yoldan alakası bulanan **Muhammed Ahmed Halefullah, Abdulkadir el-Mağribi, Muhammed el-Mubarek, Şevki Dayf, Tahir b. Aşur** gibi akademisyenlerin üniversitedeki görevlerine son verildi.[12]

Aişe Abdurrahman, Ahmed Halefullah ve diğer *"Edebi Tefsir"* ekolu bağlıları **el-Huli'nin** sistematize ettiği tefsir anlayışını Kur'an'a tatbik etmeye çalıştılar.

Bu noktada eserler neşrettiler. Fakat söz konusu anlayışın temellendirilmesi noktasında en kapsamlı çalışma, günümüz yazarlarından 1943 Mısır doğumlu[13] **Nasr Hamid Ebu Zeyd'e** aittir. ***Mısır uleması***, Kur'an hakkındaki görüşleri hezeyanlarla dolu olan **Ebu Zeyd'in** irtidat ettiğine dolayısıyla hanımıyla akdettiği nikâhın da fesh[14] olduğuna hükmetti. Mahkeme de bu hükmü onadı.[15] **Ebu Zeyd'in** görüşleri basında ve büyük camilerde verilen vaazlarda eleştiri konusu oldu. Neticede 1995 yılında Mısır'dan ayrılmak zorunda kaldı.

Ebu Zeyd başta **el-Huli'nin** sistematize ettiği *Edebi Tefsir* anlayışı olmak üzere bünyesinde modernizmin kodlarını barından bilcümle tefsir tarzlarına meşruiyet kazandırabilmek için sünnet ve cemaat mezhebinin *Ulum-u Kur'an* literatürüne mesnetsiz ve insafsız tenkitlerde bulunmuştur. Bu çerçevede kaleme aldığı *"Mefhumu'n-nass dirase fi ulumi'l-Ku'an"*[16] adlı çalışması ilmi ve tarihi hakikatlere muhalif, ümmetin genel kabulleriyle çelişen görüşlerle doludur. İşte bu makale, söz konusu eserin ihtiva ettiği görüşlerin bir kısmının tahlil ve tenkidi amacıyla kaleme alınmıştır.

Bilimsel Kırılmaları

Kur'an'ın dini bir bakış açısıyla değil de edebi bir yaklaşımla incelenmesinin zorunlu olduğunu iddia eden **el-Huli'nin** *Edebi Tefsir* anlayışını benimseyen **Ebu Zeyd,** müminleri dini referansları dikkate alarak Kur'an'ı tefsir etmeyi terke, buna mukabil *'bilimsel zihniyet'le* onu değerlendirmeye çağırmaktadır.

﴿قُلْ لَا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِى الْقُرْبٰى﴾

"(Habîbim! Bütün ümmetine) **de ki: 'Ben bu** (İslâm'ın size ulaşması)**na** (dair sarf ettiğim gayrete) **karşılık sizden o** (Ali, Fâtıma ve onların çocukları gibi) **yakınlar**(ım) **hakkında sevgiden başka hiçbir menfaat istemiyorum.'"** *(Şûrâ Sûresi:23'den)*

Hattatı: Hattât Hâmid Aytaç (1309/1402-1891/1982) Târihi: 1376/1957

Kur'an'ın sıradan metinler seviyesine indirgenmesini ve nasslardan bağımsız bir surette akli ve edebi kriterler muvacehesinde okunmasını talep etmektedir.[17]

Yazarın tableblerindeki tasavvurun zıddı bir konuma sahip olan Kur'an'ı Kerim, bütün insanların dünya ve ahiret saadetini amaçlayan bir hidayet rehberidir. İnsanın aklı ile ulaşamayacağı ancak ilahi düsturlar vasıtasıyla öğrenebileceği cennet, cehennem, haşr gibi hakikatlerden bahseder. Akide kitaplarında semi'yyat başlığı altında incelenen bu nevi hakikatleri dini bir bakış açısı olmaksızın anlamaya çalışmak, matematik ya da fizik metinlerini sırf edebi ölçülerle anlamaya benzer. Böyle bir yaklaşımın tek bir gayesi olabilir o da matematik ya da fiziğin varoluş gayesini perdelemektir. Kaldı ki **Ehl-i Sünnet âlimleri** Kur'an'ı dil/edebiyat açısından incelemekten de geri durmamışlardır. Gramatik yönünü izah sadedinde telif edilen geniş hacimli *'İ'rabu'l-Kur'an'* çalışmaları bütün medreselerin müfredatında yer alan **Meani, Beyan ve Bedii** ilimleri Kur'an'ı edebi açıdan anlamaya matuftur. Fakat **Ebu Zeyd'in** asıl gayesi, Kur'an'ı beşeri metinler seviyesine indirgeyip Onun değişmez hakikatlerini, ilahi yönünü *'bilimsel zihniyet'* hezeyanıyla tartışmaya açmaktır. Bu indirgeme sürecine engel teşkil eden *"Ulum-u Kur'an"* disiplini ise yazarın tenkit oklarının öncelikli hedefidir.

Kur'an'ın sahih tefsirinin ancak *Ulum-u Kur'an* disiplinince tespit edilen ölçüler çerçevesinde yapılacak olmasından rahatsızlık duyan **Ebu Zeyd,** ulemayı Kur'an ve sünnet noktasında sürekli aynı kriterleri tekrar etmek, yeni açılımlar gerçekleştirememekle itham etmektedir.[18]

Ebu Zeyd'in 'tekrar' dediği hakikatler ya bir ayete ya da bir hadise dayanmaktadır. Nitekim yazarın *Ulum-u Kur'an'ı* tenkit, bizimse istidlal için sıkça nakilde bulunacağımız **Zerkeşi** (v. 794/1392) ve **Suyuti'nin**

(v. 911/1505) bu sahadaki eserleri, içerik itibariyle **Kur'an ve Sünnet'ten** mülhemdir. Yeni sözler sarf etme adına ayet ve hadise muhalif beyanda bulunmak Kur'an'ı anlamak değil bilakis anlaşılmaması için onu tahrif etmektir.

Kur'an İlimlerinin Tedvin ve Nesebi

Yazar, Kur'an ilimlerini (*Ulum-u Kur'an'ı*) ebadi selasiyle tedvin ve tahlil bahtiyarlığına eren **Zerkeşi**ve **Suyuti** gibi âlimlerin telifatının dış etkilere, özellikle de Haçlı saldırılarına karşı ümmetin medeni birikiminin, düşünce ve kültürünün muhafazasına matuf olduğunu,[19] bu yüzden müelliflerin kuru-yaş ayırımı yapmadan mevcudu ya da Kuran'la alakalı her şeyi eserlerine aldıklarını,[20] ne var ki modern zamanın ürettiği yeni problemlerin selefin sistematize ettiği klasik *Ulum-u Kuran* verileriyle çözümlenmesinin mümkün olmayacağını bu yüzden yeni yaklaşımların bir zorunluluk olduğunu iddia etmektedir.[21]

Ebu Zeyd bu yeni yaklaşımın nasıl olması gerektiğini soruştururken garip bir şekilde Müslümanların siyasi, ictimai, iktisadi ve sair alanda İslam'ın bütün yönleriyle yaşandığı sorunsuz devir olan **Asr-ı Saadete** dönülmesi yönündeki taleplerini yadırgamaktadır.

Onları, İslam'ın geçmişte elde ettiği başarıları bu güne tanık göstermenin ötesine geçememekle itham etmektedir.[22]

Ümmetin ilmi mirasına karşı olan güvensizliğini açıkça izhar eden yazara göre, Müslümanların tekrar Şer'i hükümleri hayatlarına tatbik ederek sorunları çözme talepleri,[23] ütopik bir yaklaşımdır.

İlahi olan Kur'an üzerinde konuşabilmek için, muhakkak Onun hakkındaki ilahi açıklamaları esas almak gerekir. Çünkü her ilim gibi O da kendine has yasalarla açıklanma hakkına sahiptir. Bu yüzden Ulemanın *Kur'an ilimlerini* ayet ve hadisleri temel alarak tedvin ve tahlil etmeleri tenkit değil takdir edilmelidir. Şayet yazarın iddia ettiği gibi, ulemanın duruşunu hicri yedinci asrın sosyo-politik şartları belirleseydi, o takdirde onlar ayet ve hadisle değil kendi yorumlarıyla eserlerini telif ederlerdi. Zira **Kur'an ve Sünnet** özelde hicri yedinci asrın şartlarını dikkate alarak nazil ve varit olmamıştı. Dolayısıyla selefin ameliyesi dış etkilere karşı bir içe kapanma değil, bilakis mevcut veriler doğrultusunda Kur'an'ı kendilerinden öncekiler gibi anlama gayretidir. Nitekim **Zerkeşi ve Suyuti'ye**kaynaklık yapan eserler söz konusu tehditlerin mevcut olmadığı asırlarda yazılmalarına rağmen benzer mütalaalara sahiptirler.

Ulum-u Kur'an'a kaynaklık eden ayet ve hadisleri dikkate almadan yeni mülahazalara girişmek Kur'ani esaslardan yoksun olacağından İslami olma özelliğini kaybeder. Bu açıdan böyle bir ameliye, tecdit değil tahriftir. Çünkü bir şeyin yenileme özelliğine sahip olabilmesi bir asılın üzerinde gerçekleşmesine bağlıdır. O asıl'da **Kur'an ve sünnettir**. Dolayısıyla yadırganması gereken, ümmetin yaşadığımız asrın problemlerini çözme sadedinde asl'a yani Şeriat'a dönme talebini yadırgayan bakış açısıdır.

Geleneksel İslam'ın çözümlemelerinin modern zamanla örtüşmediği, bu yüzden yeni yaklaşımların çağın ihtiyaçlarını dikkate alarak yapılması gerektiği söylemi, dış etkilerden Kur'an ilimlerini telif eden âlimlerin değil, yazarın etkilendiğini göstermektedir.

İslami bir metin telif edilirken şüphesiz dış etkiler dikkate alınmalıdır. Fakat bu dikkate alış, modern zaman kriterlerini **Kur'an ve Sünnetin** üzerinde gören bir bakış açısıyla değil**, Kur'an ve Sünnet'i** her şeyin üzerinde gören bir diyalektikle yapılmalıdır.

"Dünyanın ihyası maziye dönmeye bağlıdır:" tezini duyunca irtica paranoyasına tutulmuş meczuplar gibi garipleşen yazar, bilmiyor ki mazinin bütün kudretli kalemleri milletlerini köklerine dönmeye

çağırmışlardır. Batı tefekkürünün en son tırmanış noktası **Dante,** *İlahi Komedya'sını* kaleme alırken ruhuyla kilisenin kaldırımlarına çöker. '*Men hak-i reh-i Muhammed-i muhtarem/Ben Muhammed-i Muhtarın ayağının tozuyum.*' diyen **Mevlana**, bulduğu hakikate **Efendimiz'in** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ifadelerini mutlak doğru kabul ederek ulaşır. *'Bir ülke, dininden kopamaz, kopmamalıdır. Batıyı ancak din kurtarır.'* diyen meşhur Hristiyan **Dostoyevski** kendine kulak verenleri maziye dönmeye çağırır. **Koçi Bey**, **Sultan IV. Murad'a** sunduğu *Islahat Risalesi'nde* vaziyetin çözümü ancak **Fatih'in**, **Yavuz'un**devrine dönmekle mümkündür der.[24]

Tecdit ve Teceddüt

Yazara göre bugün, **Sünnet ve Cemaat** anlayışına sahip âlimlerin karşısında, eskiyi taklit etmenin imkânsızlığını savunan yenilikçiler yer almaktadır.

Bu akıma göre; ulema, kendi devrini yaşamış, ictihadda bulunmuş, düşüncelerini inşa etmiş ve bir kültür oluşturmuştur. Onların bu kültürel mirasını/geleneğini olduğu gibi bugüne taşımak doğru değildir.[25]

Ebu Zeyd'in tecdid/yenileme dediği yaklaşım, gerçekte teceddütten/yenilenmeden ibarettir. *Zira tecdit, selefin yaptığı gibi İslam'ın esasına nüfuz eden gayri İslam-i bütün unsurları tasfiye edip, dini kendi öz değerleriyle aksiyoner duruma getirmektir.* Tecdit, zihni ve ictimai anlamda İslam'ın özüne dönmeyi amaçlayan bir arınma hareketidir. Nitekim İslam toplumunda Müceddit kimliğiyle öne çıkan âlimlere bakıldığında bu adı almalarının sebepleri arasında ya unutulan bir sünneti tekrardan hayata taşımak ya dini hurafelerden temizlemek ya da Kur'an ve Sünnete kayıtsız itaate çağırmaktan birisinin bulunduğu zahirdir. Nitekim meşhur müceddit **İmam Rabbani Hazretlerinin** *Mektubat'ı*incelendiğinde bütün mektupların bahsi geçen hususlardan müteşekkil olduğu görülecektir. Ne var ki, bu gün müceddit/yenilikçi etiketiyle ortalıkta yazıp çizenlerin yaptıkları, İslam'ın sabit esasları dâhil bütün hakikatini değişen ve gelişen olgunun değerleri istikametinde kapsamlı bir değişime tabi tutmaktır. *Öyle ki,* tarihselcilik anlayışıyla Kur'an'ın hükümlerini tamamen buharlaştırabilmektedirler. Bu çerçevede yenilenmeyi bazen bir hakikati değiştirerek bazen de onu bütünüyle ilga ederek yapmaktadırlar. Yenilikçilerin ameliyesi, çağın hâkim değerlerini dikkate alma esasına dayalı olduğundan tecdit değil teceddüttür/yenilenmedir. *Netice itibari ile Ulemanın tecdit kavramına yüklediği anlamla yenilikçilerin yüklediği anlam bütün eczası ile birbirine muhaliftir. Farklı içeriklerine rağmen yenilikçilerin Ulema ile aynı kavramı kullanmaları ise, meşruiyet kazanma gayesine matuftur.*

İslami Gelenek

Varlığını bir başka hareketin yanlışları üzerine ikame eden ve bu ikame ediş sürecinde aklı mutlak oldurucu ve buldurucu güç kabul eden felsefi hareketler açısından bakıldığında geleneğin reddi mümkün belki de zorunludur. Mademki hakikat tektir o halde felsefi hareketler birbirlerini tekzip etmeye mecburdurlar. Fakat ulemanın müktesebatı esasta birbirine muvafıktır. Çünkü o müktesebatın oluşmasındaki asıl buldurucu güç akıl değil **Kur'an ve Sünnettir.** Madem İslam'ın bulducu gücü olan Kur'an ve sünnet bütün zamanlarda aynı kalıyor, değişmiyor o halde onların buldurduğu hakikat da değişmeyecektir. Yani İslam'ın

NASR HAMİD EBÛ ZEYD

söyledikleri esasta **Hazreti Adem'den** beri aynıdır. Ne **Allah**'a ne de ahiret'e imanda bir değişiklik vardır. İslam'ın bu yönünü göz ardı edip Kur'an'i hakikatleri tarihselci yaklaşımla ilga eden **Ebu Zeyd'in** gelenek yaftasıyla ulemanın müktesebatını maziye hapsetmesi kendi mantık örgüsü içerisinde pekâlâ normaldir. Zira ancak bu tarz bir hareketle yenilikçi düşüncenin içtihatlarına fikhi ve itikadi anlamda uygulama alanları açılabilecektir.

İslam'ın bağlayıcı esasları çerçevesinde meseleye bakıldığında doğru olan geleneği bugüne taşımaktır. Zamanın değişmesi ile hükümlerin de değişebileceğini ifade eden fıkıh kaidesi, tarihselcilerin zannettiği gibi nass üzerine bina edilen hükümler hakkında değildir.

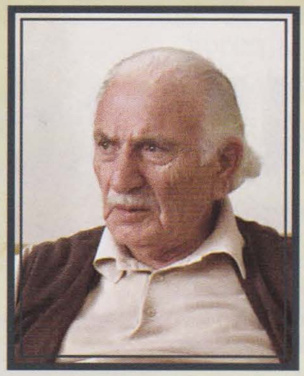
Merhum Şeyh Ahmet Zerka, *Şerhu'l-Kavaidi'l-Fıkhiyye* adlı eserinde söz konusu kaideyi izah sadedinde şunları söylemektedir: *'Buradaki hükümden maksat örf ve adet ile sabit olan hükümdür. Buna göre, hükmün kaynakları makamında olan örf veya adet değişirse bu değişime paralel olarak hüküm de değişir. Mesela İmam-ı Azam devrinde siyah renk kusurdu. Bir elbiseyi zorla alan kişi onu siyaha boyarsa ona eksiklik getirmiş kabul edilirdi. Fakat zamanla insanların siyaha olan bakışı değişti. Yani örf yeni bir hal aldı. Siyah, bir noksanlık yerine artı bir meziyet olarak kabul edildi.'*[26] Değişen bu örfe paralel olarak **İmam Ebu Yusuf** ve **İmam Muhammet** de renkle alakalı hükmü değiştirdiler. Çünkü hükmün kaynağı değişmişti.

Hükümlerin değişebilirliğinden bahseden fıkıh kaidesi ile istidlalde bulunurken onun tamamlayıcısı mesabesindeki şu kaide de gözlerden uzak tutulmamalıdır: *"Lâ mesağa li'l-ictihadi fî mevridi'n-nassi"*. Mecelle Türkçesi ile ifade edecek olursak *"Nass ile sabit olan yerde içtihada mesağ yoktur."* Çünkü içtihat zannidir. Onunla elde edilen hüküm de zanni olur. Fakat nass ise kesindir, onda zan yoktur. Dolayısıyla ifade ettiği hüküm de kesinlik arz eder.[27] İnsan, hayat ve kainat değişir. Fakat **Allah Teâla** ve Onun Kelamı değişkenler içinde sabit kalır. Bu yüzden **Kelam-ı İlahi**'den istinbat edilen hükümleri değişebilir kabul etmek Müslümanca bir gayretin tezahürü olamaz. Çağın ihtiyaçlarına göre yeniden yorumlama yaparken İslam değişen değil çağı değiştiren olarak kabul edilmelidir.

Bu yazının ikinci bölümü inşâallâh bir dahaki ay yayınlanacaktır.

Dipnotlar

1. Kur'an, Cin(72): 1-2.
2. Ebu İsa Muhammed b. İsa Tirmizi, Sünenü't-Tirmizi, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1994, 46/Kitabu'l-Fedaili'l-Kur'an, 14, (IV, 414, H.no: 2915).
3. Kur'an, Bakara(2): 26.
4. Tirmizi, a.g.e., s.48/Kitab-u Tefsiri'l-Kur'an, 1, (IV, 439-440, H.no: 2959-2960).
5. "Meyveler ve çayırlar bitirdik." Bkz. Kur'an, Abese(80): 31.
6. Ebu'l-Fida İsmail İbn Kesir, Muhtasar-u Tefsir-i İbn Kesir, Daru'l-Kurani'l-Kerim, Beyrut, 1399, I, 13.
7. İbn Kesir, a.g.e., I, 13.
8. Muhammed Ali Sabuni, et-Tibyan fi Ulumi'l-Kur'an, Alemu'l-Kutub, Beyrut, ty., s. 8.
9. M Said Şimşek, Gününmüz Tefsir Problemlemleri, Kitab Dünyası, Konya, ty., s. 52-119,157.
10. Fehd b. Abdirrahman b. Süleyman Rumi, İtticahu't-Tefsir fi Karni'r-Rabi' Aşer, Arabistan, 1986, III, 876-892.
11. Bu eser Türkçeye çevrilmiştir: Kur'an'da Anlatım Sanatı.,ter. Şaban Karataş, Ankara Okulu, Ankara, 2002.
12. M Said Şimşek, a.g.e., s.130.
13. Nasr Hamid Ebu Zeyd, İslam'la Bir Yaşam, (çev. Celadet Moralıgil), İletişim, İstanbul, 2004, s.7.
14. Eşler arasındaki evlilik bağının sona ermesinin çeşitli yolları vardır. Bu yollardan bir tanesi de fesh'tir. Fesh'i talak'tan ayıran en önemli özellik ise, ya nikâh akdi esnasında bir eksiklik/engel olması ya da sonradan akde etki eden fakat onun devamına engel olan bir arıza olmasıdır. Ulemanın Ebu Zeyd hakkında verdiği eşlerden birinin İslam'dan irtidat etmesi durumunda nikâhın fesh olması hükmü de akde sonradan birleşen ve akdin devamına engel olan arızalardandır. Bkz. Muhammed Muhyiddin Abdulhamid, el-Ahvalu'ş-Şahsiyye fi Şeriati'l-İslamiyye, Daru'l-Arabi, Beyrut, 1984, s.229-230.
15. Ebu Zeyd, İslam'la Bir Yaşam, s.157.
16. Makalede ki tenkidin esasını teşkil eden görüşlerin mecmuası olan bu kitap türkçeye çevrilmiştir: Nasr Hamid Ebu Zeyd, İlahi Hitabın Tabiatı, (ter. Ahmet Emin Maşalı), Kitabiyat, Ankara, 2001.
17. Ebu Zeyd, a.g.e., s. 31.
18. Ebu Zeyd, a.g.e., s.31.
19. Ebu Zeyd, a.g.e., s.32.
20, 21. Ebu Zeyd, a.g.e., s. 34.
22, 23. Ebu Zeyd, a.g.e., s. 35.
24. İhsan Şenocak, Mevlana ve Dante Mürteci İse Yobaz Kim, Yedibeyza Dergisi, Samsun, 2000, sy.4 s. 64-65.
25. Ebu Zeyd, a.g.e., s. 37.
26. Ahmed b. Muhammed Zerka, Şerhu'l-Kavaidi'l-Fıkiyye, Daru'l-Kalem, Dımeşk, 1998, s.227.
27. Zerka, a.g.e., s.147.

Süleyman KUKU

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN OĞLU, SİLSİLE-İ MEŞÂYİHIMIZIN 25.HALKASINDAKİ el-URVETÜ'L-VÜSKĀ MUHAMMED MA'SÛM es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN MEKÂTÎB-İ ŞERÎFESİNDEN MÜNTEHABÂT

(KIYMETLİ MEKTUPLARINDAN SEÇMELER)

Muhammed Ma'sûm Hazretleri'nin üç ciltlik *"Mektûbât"*ının aslı Farsça'dır. *"Mektûbât"*ın 1.cildinde 239, 2.cildinde 158 ve 3.cildinde ise 255 mektup bulunur.

Bu eser, **Mehmed Emîn Tokâdî Hazretleri**'nin mürîdi olan ve şeyhinin yanında medfun bulunan **Müstakîmzâde Süleyman Se'âdeddîn Efendi** tarafından Osmanlıca'ya çevrilmiştir.

Hüseyin Hilmi Işık *(Rahmetullâhi Aleyh)* in talebesi olan **Süleyman Kuku Hoca Efendi**, 80 yaşında olmasına rağmen bu kitabı Farsça aslından Türkçe'ye tercüme etmeye muvaffak olmuştur. **Allâh-u Te'âlâ** ecrini kat be kat ihsân eylesin. Âmîn!

Biz de kendisinin izni ile her ay bu mektuplardan bâzılarını seçip inşâallâh dergimizde yayınlayacağız.

1.CİLDİN KIRK YEDİNCİ MEKTÛBU

Hakîkatlar sâhibi Hâce Muhammed Hanîf hazretlerine. Talebenin sülûkü ve kemâl mertebelerinin izahı ve bunlarla alâkalı ma'rifetlerden bahseder:

Allahu teâlâya hamd, Resûlüne salât ve tehıyyattan sonra: Azîz kardeşim, talebenin teslîki [tarîkatta yetiştirilmesi] ve kemâlin kemâline işâret eden sözlerden, kusurlu anlayışım ölçüsünce bahsedeyim. Güzel dinleyin.

Lâ ilahe illallah tevhîd kelimesidir. Tevhîd zâtı kadîm olanı zâtı kadîm olmayandan ayırmaktır. Bunun da derece ve mertebeleri vardır:

Birinci mertebe: Bu tevhîd sözünü kalb ile tasdîk ederek söylemektir. Bu, avam müminlerin mertebesidir.

Sülûk etmeyecek olan ve seyr-i illallah makâm ve hâlleri ile alâkalı olmayan zâhidler, âbidler ve âlimler hep bu mertebeye dâhillerdir.

İkinci mertebe: Sülûk ehline mahsustur; onlar vücûb mertebelerine müteveccih ve seyr-i illallah yolcuları olup, henüz nihâyete erişmeyenlerdir. Bu gurubta olanlar yakînen inanmışlardır ki: **"Dikkat edin, Allah için din hâlis olandır"** âyeti gereğince matlûba kavuşmak ve yine: **"Allah kişinin içinde iki kalb yaratmadı"** âyet-i kerîmesi mûcibince, dünyevî bağları kesmedikçe ve Allahu teâlâdan gayrisinden kurtulmadıkça Hakka kavuşmak olmaz. Zirâ bir kalbde Hakkın sevgisi ve Hakdan başkasının sevgisi bir arada bulunmaz. Bunun için bu mertebede bulunanlar bütün himmet ve gayretleri ile kalbin o alâka ve bağlarını kesmeğe çalışırlar. Rıyazetler, yahud mücerred ilâhî cezbelerle Hakdan gayrisine ilmi ve hubbî [bilgi ve sevgi] alâka ve bağlarının kesilmesini isterler ve bu kelime-i tayyibenin yardımı ile de bu alâkaların an be an kalblerinden uzaklaşmasına ve bunlardan kurtulmasına çalışırlar, zamanı gelinceye kadar.

Lâ süpürgesi ile süpürmez isen yolu,
İllallah sarayına varamazsın, bil bunu.

Üçüncü mertebe: Mâsivâyı unutmaktır. Hakdan gayrisine olan bilgi ve sevgiden kurtulmaktır. Kadîmi, ilim ve muhabbet bakımından hâdisten [mahlûktan] ayırmaktır. Allahu teâlâ ile huzur kalbin o şekilde melekesi olmalıdır ki, herhangi bir şekilde Hakdan gayrisini hatırına getirmeğe uğraşsa getiremez olmalıdır. Eğer faraza bu kalbin sâhibini Nuh aleyhisselâmın ömrü kadar Hakdan başkasını hatırlamağa zorlasa hatırlatamaz. Buna **kalbin fenâsı** derler ve seyr-i ilallahın tamamına bağlıdır ve neticesi Allahu teâlânın fi'illerinin tecellîsine kavuşmaktır.

Dördüncü mertebe: Vücûddan ve ona tâbi nefs-i hazır gibi sıfatlardan bağları koparmaktır. Açıklaması şöyledir: Vücûd ve ona tabi kemâller, vâcib teâlâ ve tekaddese mahsûstur. Eğer mümkinde [mahlûkta] görünürse O Hazretten gelmektedir. Çünkü mümkinin zâtı ademdir [yokluktur] ve in'ikâs [akis yolu] ile kemâlât görünme hâli aldı ve diğer ademlerden ayrıldı ve mümkin, bu aslı olmayan görüntü ile kendini kâmil ve hayrın mebdei sandı da ortaklık ve eşitlik iddiasına kalkıştı. Neticesinde kendine dönüp asıldan yüz çevirdi.

İstidâdlı bir sâlike, ihsân edip kendi kurbu ile şereflendirmek isterse, bu ma'rifeti ona verirler de, kendinden yüz çevirip Hak teâlâ tarafına yönelir ve bu mubârek kelimenin tekrarı ile her an emânet olan kemâlleri aslına havâle eder de, gizli şirkten ve ortaklık da'vasından vazgeçer ve emânete hiyânetten kurtulur ve kadîm ile hâdisi ayırır.

Ruba'î:

Hâside rağmen kendini
ne kadar öveceksin,

Zamanı geçmiş malı
ne kadar medh edeceksin,

Sen yoksun aslında,
varlığın bir hayâldir,

Bu fâsid hayâli sen
ne kadar sürdüreceksin.

Beşinci mertebe: Efradın hakîkati olup yok etmekten yok olmağa gelmek, tarîkatten hakîkate ulaşmak olup, emânet kemâlleri aslına mülhak görmek ve bu kemâllerin aynası olan kendini yok bulmak, hissiz, hareketsiz bir şey görmek olup, buna **nefsin fenâsı** derler. Sıfatların tecellîsi neticesidir.

Altıncı mertebe: Kemâlâtın aynası olan ademi [yokluğu] kemâller asla mülhak olduktan sonra mutlak ademe mülhak bulmak olup, nefs-i hâzırın zevâli bu mertebede hâsıl olur ve ne vücûd ve ne de adem hükmü taşır. Bu kemâl, sıfatların tecellîsinin nihâyeti ise de, zâtın tecellîsinden bir şua parlamadan hâsıl olmaz. Çünkü her makâmın sonu, bir üst makâmdan bir şua, bir parıltı gelmeden ele geçmez.

Bilmek lâzımdır ki, nefsin fenâsında çok farklı adımlar, ilerlemeler vardır. Hangi devlet sâhibi bunun hakîkatine kavuşur! Her ne kadar birçokları bunu düşünüp akl ederler ve murâkabede o denizden bir cevhere kavuşur ve pek azının kurtulması şevk ve muhabbetin galebesi hâlinde, yahud indirâc yolu ile, yahud bir kâmil-i mükemmilden bir parıltı gelmesiyle olur. Ama beşerî takat mikdarınca bu kurtuluşun kemâline kavuşanlar çok azdır. Bu kurtuluş ve fenânın hakîkatine ermedikçe de, kendi ulûhiyyetinin isbâtından [varlığından] tam kurtulamaz ve Lâ ilahe illallah kelimesinin tekrarı ile, kemâl sıfatının kemâli yolu ile kendine gelmiş olan ulûhiyyeti isbât eder, bazan da olsa, nâdiren de olsa, bazı latîfelere olsa, bazılarına ise olmasa, yahud tamamen fânî etmedikçe ve tam kurtulmadıkça bir nevi isbât sayılır. Derler ki, bir azîz sahrada giderken, önüne çetin bir geçit çıkar. O azîz adak eder ve der ki, bu geçiti atlatırsam bir daha rabbimi zikretmeyeceğim. Velhâsıl kurtulur ve şehre girer ve doyuncaya kadar yer ve ölür. Şeyhülislâm der ki, o nezrinde sâdık idi, iyi ki öldü. Eğer yaşasaydı, hep zikretmek veya etmemek çok zor olurdu. Yine Şeyhülislâm dedi ki, onun Hak teâlâyı bir daha anmayacağım demesi, kendinden utandığı için idi. Çünkü bu kişinin zikri, hiçbir şekilde Hak teâlâya lâyık değildi. Bunun için zikri kendine döner.

Muhyiddin Arabî *(kuddise sirruh)*: **"Onu övgü ile tesbîh etmeyen hiçbir şey yoktur"** *[İsra-44]* âyet-i kerîimesini açıklarken buyuruyor ki; bi hamdihi'deki zamir [o] şey kelimesine râcidir. Ya'nî Onu hamdi ile tesbîh etmiyen hiçbir şey yoktur. Zirâ tesbîhi Ona âiddir ve o mukaddes mertebeye lâyık ve şayan değildir.

Şunu da biliniz ki, âlemde olanlar zıl ve sıfatlar olunca ve her ismin Allah bilir ne kadar zıllı arada bulununca, bu şahsa sıra ne zaman gelir. O hâlde terakkî zamanında ism-i ilâhînin zıllerinden sâlikin mebde-i teayyunu olan isimde fenâ ve bekâya kavuşunca ve kendine âid olanları zıllerden bir zıl olan isme havâle edince, o ismin vasıfları ile hâllenecektir. Çünkü her isim, isim ve sıfatları câmidir [kendinde bulundurmaktadır].

O isimle hâllendikten sonra, yukarıya, ya'nî o ismin aslı olan zılle müteveccih olur. Ve üstteki isme kavuşur. Böylece ikinci asıldan üçüncü asla, üçüncü asıldan dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci... asla kavuşup bekâ bulur. Hangi devlet sâhibi vardır ki, bütün bu zıl mertebelerinden geçsin de ismin aslına kavuşsun.

Hazreti Hâce Nakşibend *(kuddise sirruh)* buyurdular ki: "Yedi sene Mevlânâ Ârifle koştum durdum ki, asıldan bir şeyler alayım. Üç defa Hicaz seferine gittim. Eğer Mevlânâ veya benzerini oralarda bulsaydım, asla geri dönmezdim."

Şunu da bildirelim ki, ismin zıllerine kavuşmak ve onlarda seyr etmeğe **velâyet-i sugra** [küçük velâyet] denir. Evliyânın velâyetidir. İsim ve sıfatların asıllarında seyir **velâyet-i kübrâya** bağlıdır. Bu enbiyânın *(aleyhimüssalavât vel-berekât)* velâyetidir. Bu iki velâyet **Zâhir** ismi ile alâkalıdır. Bundan sonra **Bâtın** ismi vardır; mele-i a'lâ, yüksek meleklerin velâyetidir.

Zâhir ismi ile bâtın ismi arasındaki fark, hazreti kutbül- muhakkıkînin Mektûbât kudsî âyatında bildirilmektedir. Velhasıl Zâhir ismi öyle bir isimdir ki, onda zât asla melhuz değildir. Ama Bâtın isminde, perde arkasında zât melhuzdur. Mesela ilimde seyir Zâhir isminde, alîmde seyir Bâtın ismindedir. Bâtın ismini de geçtikten sonra, uruc tarafında kemâl-i nübüvvet gelecektir. Bu da peygamberlerden nebîlerin ve resûllerin derecelerine göre farklılık arz eder. Bu kemâlâta kavuşmak asâleten enbiyâya, tebe'iyyet ve veraset olarak da, kimi dilerlerse, ona nasîb olur.

Yukarıda nefsin fenâsında iki mertebeye işâret ettik, icmal ve öz olarak idi. Yoksa zıl ve asılların mertebelerinden bahsederken temas ettiğimiz her ismin mertebesi, tevhîd mertebelerinden bir mertebedir.

Yedinci mertebe: Allahu teâlânın zâtının, sıfat ve isimlerinden tefrîdi, tefrîdidir. Çünkü zâtı seven sıfata râzı değildir. Her ne kadar Allahu teâlânın sıfatları zâtından ayrı değillerse de ve yine Allahu teâlânın zâtı hiçbir zaman ve hâlde sıfatlarından ayrı değilse de, lâkin: **"Kişi sevdiği ile beraberdir"** hadîs-i şerîfi gereğince, zâtın Allahu teâlânın zâtı ile bir beraberliği vardır ki, orada sıfatlardan bahs olunmaz. O hâlde zâtın sıfatlardan ayrılığı görmekte ve sevmektedir ki, mezkûr maiyyetin semeresidir. O hâlde ne hariçte ne de nefsül-emrde [hakîkatte] birbirinden ayrı değillerdir.

Beyt:

Vasf etmeğe gelirse,
bundan sonrası eğer,

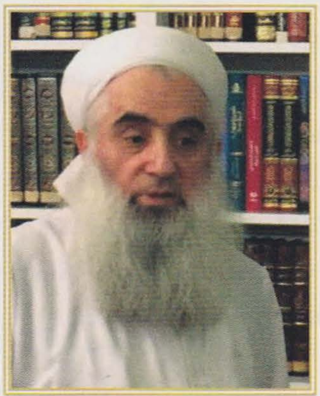
Söylenmesi yerine
söylenmemesi değer.

Tenbîh: İş [ilerleme] zıl ve usûl mertebelerini aşınca ve aslı da zıl gibi geride bırakınca ve yüksekliği kemâlinden ve ayıramamaktan hayret ve cehle ulaşırsa, kelime-i tayyibeye bağlı olan muâmele nihâyetlenir ve bu makâmda bu kelimeyi tekrar bir netice vermez.

O hazrette terakkî namaz ve Kur'ân okumakla olur. Hazreti Îşândan *(kuddise sirruh)* böyle dinledik ki, bu vakıtte kelime-i tayyibeyi Kur'ânın lafzıdır diye söylerse ve önünde eû'zü çekerse, Kur'ân-ı mecîdin netice ve semeresini verir ve fâidesini sağlar.

Mektûbun sonu geldi. Velhamdü lillahi evvelen ve âhıran ves-salâtü vesselâmü alâ resûlihi dâimen ve sermeden ve alâ âlih-il kirâm ve sahbihil-izâm ve sallâ alâ cemî'îl-enbiyâi vel-melâiketi ve'l-mürselîne ve's-sâlihîn.

(Süleyman Kuku -A.Fârûk Meyân-, Mektûbât-ı Ma'sûmiyye, 1/180-184)

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

CANER TASLAMAN'A SORUYORUZ!

Besmele, hamdele ve salat-u selamdan sonra…

Caner Taslaman!.. Bir büyük peygamber olan atamız İbrahim aleyhisselama ***İbo*** diyebildiğine, insanlığın, imanın, edebin ve ahlakın buna müsaade edebildiğine göre bizim de sana isminden kalkarak ***Coni*** ismiyle hitap etmemizde belki bir beis olmaz. Sanırsam bunun sence de mahzuru yok. Hatta talebelerine sana hep böyle candan (!) hitap etmelerini tavsiye etsek, ihtimal ki buna da bir şey demezsin? Ancak bu işte Kur'ân'da yasaklanan *(Hucurat:11)* bir lakap takmış olma tehlikesi de bulunabilir; öyle değil mi? Öyleyse sana biz yine de hiçbir değişikliğe gitmeden ve lakap takmadan kendi isminle ama unvansız olarak hitap edeceğiz; olmaz mı?

Sen ki, hiç değilse kendince hikmet arayan bir felsefecisin(!), her zaman, bilhassa ***neden*** ve ***nasıl*** suallerini sormayı mesleğinin mühim bir lazim-i gayri mufarikı olarak görmesi gereken birisin; nasıl olur da bu ***İbo*** hitabını ***neden ve nasıl kullanıyorum*** sualini kendine sormazsın? Yoksa sordun da bizim mi haberimiz olmadı? İmanın kemalinin bir parçası olan hürmet icabı yahut imansızlığın bir cüz-i lâzımı olan bir saygısızlık ve küçük görme muktezası olarak mı? Sevgiden veya -müşriklerin Efendimiz sallallahu aleyhi ve selleme yaptıkları gibi- İbrahim aleyhisselamı kendi seviyende görüp, senden fazla hiçbir yanının ve meziyetinin bulunmadığına inandığın için mi? Neden? Kendi babana nasıl hitap edersin onu bilemem ama Müminlerin atası ve dolayısıyla benim de atam olan bir büyük zata böyle edepsizce ve terbiyesizce hitap edemezsin; tamam mı?!

Deve İdrarı Hadisi

Caner! Duydum ki, Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in belli bir hastalıkta deve idrarının ilaç olarak

kullanılmasına dair gelen **Buhari**, **Müslim** ve başkaları tarafından rivayet edilen ve Müslümanların sahih ve sabit kabul ettikleri bir hadisi inkâr ediyormuşsun. Hatta deve idrarından bir bardağa koyup bu rivayetin sahih ve sabit olduğuna inananlara içmelerini teklif etmişsin; öyle mi?

Caner!.. Bu doğruysa, iman, ilim, akıl, idrak, edep, hayâ, terbiye ve insanlık cevherlerinde böyle bir iflasa ***neden*** ve ***nasıl*** maruz kaldığını bir an olsun hiç düşündün mü? Bu kadar noksanlıkları kendinde bir anda nasıl toplayabildin, bunu nasıl becerdin, hiç aklettin mi? Seni bu uçuruma getiren yolun ilk adımının nerede ve ne zaman atıldığını hiç fikrettin mi? Şayet bunları henüz yapmadıysan, yapmayı düşünmez misin?

Caner!.. Bilmem ki, Kur'ân'a iman eder misin, etmez misin? Etmezsen, şu anda bu şartlarda sana söylenebilecek bir şeyimiz yok; ne diyelim? Edersen, onun, ***pis*** ve ***haram***saydığı *(En'âm:145)* vücuttan akıtılan veya çıkan kanın ***pis*** ve ***haram*** olduğuna sen de inanır mısın, inanmaz mısın? İnanmazsan, şimdilik yapacak bir şeyimiz yok; ne edebiliriz… İnanırsan, kan verilmesi gereken bir hastaya bu pis kandan nakledilmesini caiz görmez ve kabul eder misin, etmez misin? Etmezsen, şimdilerde tedavi için de olsa kullanıldığı duyulmayan deve idrarı hakkında bu denli gürültü koparmana rağmen bu kadar şayi olan bir kan nakli işine neden ses çıkarmazsın? Kan naklinin caiz olduğunu kabul edersen, bu deve idrarı ile tedaviye itiraz etmen bir akılsızlık yahut sahtekârlık olmaz mı? Yoksa vücuttan çıkan insan kanının temiz olduğuna mı inanmaktasın? Yok, eğer, *kan naklinde tedavi kesindir, idrarınki ise belli değildir* diyorsan, sana öyleyse -başta hemen inkâra gitmeden- şu idrarın gerçekten bu tedavide faydalı olup olmadığını araştırmak düşmez miydi? Tıp kitaplarında bu hususta lehte aleyhte yazılan bir şeylerin bulunup bulunmadığına bakmak gerekmez miydi? Neden böyle yapmadın? Bağcıyı dövmek için mi? Oysa bunun tıpta tedavide kullanıldığına dair kitaplardan nakiller bulunan makaleler var; hiç değilse lütfedip Google efendiye bir sormayı düşünmez misin?

Kur'ân'da, Zaruret Halinde Haram Olanların Yenebilmesi

Caner!.. Yukarıdaki maddede söylediklerimiz aslında münazara fenni tabiriyle ***iknâî*** değil, ***ilzâmî*** bir delil idi; bilmem anladın mı? Ya şimdi sana Kur'ân'dan, ***ilzami*** delilden daha güçlü olan bir ***iknâî*** delili getirsem ne dersin? Allah'ın Kitâb'ında (Bakara:173) ***leş***, ***akmış kan*** ve benzeri haram olduğu haber verilen bazı maddelerin ıztırar/zaruret hallerinde yenilmesinin mubah olduğu bildirilmektedir; öyle değil mi? Pekiyi bu ayete inanan bir kimse benzer bir hayati tehlike anında deve idrarının doktorların ve tecrübe edenlerin haberlerine dayanarak ilaç olarak kullanılmasına nasıl karşı çıkabilir?

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz, -faraza- çıksa gelse ve deve idrarı ile yapılacak bu tedavinin faydalı olacağını sana bizzat ağzıyla söylese, ne derdin, kabul eder miydin, etmez miydin? Şayet, ***etmezdim, ona akıl verir, din öğretirdim*** diyorsan seninle neyi konuşacağız? Eğer ***O bunu demezdi*** diyorsan, sana ***nereden bildin*** diye sormazlar mı? Güvendiğin bir doktor böyle deseydi, ona ne derdin? Ona da mı akıl verirdin? Biraz düşünsen ya!..

Faraza amansız hemoroidini tedavi etmek üzere -ayıptır söylemesi- yaranın bulunduğu yere parmağını sokmak isteyen doktora ne derdin, buna cevap verebilir misin? İtiraz etsen, ***dangalaklığı bırak, bu tıbbın icabıdır*** diyen doktora yine de mi akıl verirdin, ne yapardın? Yahut mesela bağırsağındaki yarayı keşfetmek üzere aşağıdan sokulacak o kocaman sopa gibi cihazı reddeder, doktorların kafasına mı vururdun? Hele edep yerlerinde hastalık olan hanım yakınlarını doktora tedavi ettirmez miydin? Kadın hastalıkları tedavisinde yahut doğumda ne yapardın? Yoksa doktora, ***"pekiyi"***, peygambere, ***"hayır"*** mı derdin? Hastalık ve sıhhat halleri arasında farkların bulunduğunu, hasta değilken haram olan birçok iş ve hareketin hükmünün hastalıkta değişik olduğunu bilecek ve anlayabilecek aklı olmayanlar, -Allah aşkına- neyin davasındadırlar?

Önce Hadîsi Anlamak

Caner!.. Bu idrarın ***belli bir hastalık için tedavide kullanıldığı***nı haber veren bir hadis metninin sabit olduğunu kabul eden hasta olmayan bir kimseye her hal-u kârda ***"aha burada deve sidiği getirdim, al iç"*** demek ahmaklık ve serserilik değilse nedir? Yahut bu, kendisi gibi aptalları kandırmakta kullanılan bir şeytanlıktan başka ne olabilir? Hem doktor olmayan sıradan bir insan herhangi bir hastalığa yakalanan birisine tıbben ve resmen ona şifa olacağı tecilli bir ilacı doktor reçetesi olmadan ***"al bunu kullan"*** diyebilir mi? Eczaneler reçetesiz ilaç satabilir mi? Bütün bunlar bir suç değil midir? Sonra "bu sidiği iç" dediğin adam, ***"deve sidiği, herkes tarafından, her hal ve şartta içilir, meşrubatlardan bir meşrubattır"*** mı demişti? Yahut ***"bu, romatizmaya, siyatiğe, baş ağrısına, diş ağrısına ve başka nice hastalığa deva olduğu söylenen ve reçete ile satılma mecburiyeti bulunmayan aspirin gibi bir ilaçtır; al kullan"*** mı dedi? Böyle olmadığına göre, şu yapılan, en azından bir gevezelik olmuyor mu? Ayrıca her şey bir yana, onun bir deve sidiği olduğu nereden bilinecek? Ya senin sidiğin ise?

Caner!.. Bu senin yaptığın şu sidiği iç teklifine Kur'ân'ın ne dediğine hiç merak edip bakmadın mı? İstersen biz bakalım olmaz mı? Bardağındaki o sidiğin içilmesi sence ya münkerdir (kötü birşeydir) veya değildir. Mantık, bir üçüncü ihtimali kabul etmez; yanlış mı biliyorum? Şayet münker değilse, zorun nedir, bu yaptığın neyin nesidir? Münkerse, bildiğime göre Kur'ân ***"münafık erkekler ve münafık kadınlar münkeri emrederler"*** *(tevbe 67)* buyurmaktadır; değil mi? Sanırsam bir münafık olmayı yahut münafıkların işini yapan bir adam olmayı istemezsin; yoksa yanılıyor muyum?

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimizin ***"hasta olan kimselere, deve sidiği içmelerini söylemesi"***-nin ***sabit olması*** ile ***ondan neyin nasıl anlaşılacağı***nın çok farklı şeyler olduğunu kavrayamayacak akıl, idrak ve ilim sahiplerinin develeri güden çobanlardan akletmede ve muhakemede fazla müspet ne yanları var? Kuvvetle muhtemel onlardan daha da aşağıdadırlar; belli mi olur? Bu rivayetten ne anlaşılacak, bu sidiğin ***temiz veya içilmesinin helal*** olduğu mu, yoksa tıpkı kan naklinde olduğu gibi ***tedavide belli şartlarla kullanılabileceği*** mi anlaşılacak? Bize göre hem başta hem de sonda ikincisi; değilse sonda ikincisi. Zira ***haramla tedavi olmaz*** ise de zaruret halinde ve başka bir

Cübbeli Hoca Efendi'nin hat koleksiyonundan

«رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللهِ.»

"Hikmetin başı Allâh korkusudur." *(el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:742, 1/470)*

Hattatı: Sâmi Efendi (1253/1330-1838/1920)

çare bulunmadığı zaman bu haram -zarureti karşılayacak kadar kalmak şartıyla- haram olmaktan çıkar, mubah hale gelir; bilmem haberin var mıydı?

O nefsinden bir şey demedi…

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz, bu tedaviyi aldığı bir vahye istinaden söylemiş olamaz mı? Olamazsa, neden? Bunda akli bir muhal mi var yahut Şer'î bir muhal mi gördün? Hiçbiri olmadığı gibi tam tersine her ikisinde vücup yahut en azından cevaz var; yoksa aksini mi söyleyeceksin? Öyleyse haydi getir delilini? Umarım âdeten muhal olduğunu iddia etmezsin. Ayıptır söylemesi, köpek sidiğiyle çok kısa zaman zarfında siğilini düşürenleri tanıyorum.

Caner!.. Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz bu tedaviyi -farz-ı muhal vahiyden değil de- zamanındaki tıp bilgisinden kalkarak Kur'ân'ın ***akmış kan*** ve ***leş*** gibi bir takım haram dediği şeylerin bazı zaruri hallerde yenilebilme ruhsatından almış olamaz mı? O zaman bu O'nun takrirleri cümlesinden sayılmaz mı? Değilse, neden?

Kör İnat ya da Gavurluk

Caner!.. Bu, Nebîmiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimizin bir mucizesi olamaz mıydı? Bu ihtimal de mi yoktur? Neden? Mucize inkârı hastalığından dolayı mı? Allah'ın izniyle ölüleri diriltmek, körlerin gözünü açmak *(Âli İmran:49)*, kuşları kıyma yapıp ondan değişik dağların

başına koymak, sonra da onlar çağrılınca gelmeleri *(Bakara:260)* alakasız bir şekilde mecaz sayılıp buharlaştırılacaksa, bu mecazi manalar sıradan insanlarda da bulunduğuna göre ortada hangi farklılık kalır? Ya Yemen melikesi Belkıs'ın tahtının bir salih kul tarafından onca uzak mesafeden göz açıp kapatmadan Süleyman Aleyhisselam'ın yanına getirilmesi *(Neml:38-42)* bir keramet, dolayısıyla da o kulun tabi olduğu Nebînin bir mucizesi değilse nedir? Kur'ân'ın haber verdiği bu harikulade halleri kabul etmeye -kör bir inattan yahut gavurluktan başka- hangi mani vardır?

Caner!.. Bu günkü gelişmiş tıpta bile, belli hastalıkların ilaçlarının aynı hastalık bulunan herkese aynı şekilde faydalı olmadığı ortada olan bir hakikattir. Nitekim bizzat müşahade etmişizdir ki, bazı mühim hastalıkların ilaçları doktorlar tarafından önce hastada test edilir, vücudun bu ilaçla yapılan tedaviye cevap verip vermediğine bakılır; sonra da neticeye göre hareket edilir.

İlaçların Tesirine Dâir

Tarsûsî'nin ***Kitâb-u Ünmûzec***'inin Tıp kısmında *(s.124,1275h. Osman Âkif hattı, taş baskı)* hulasa olarak şöyle denmektedir:

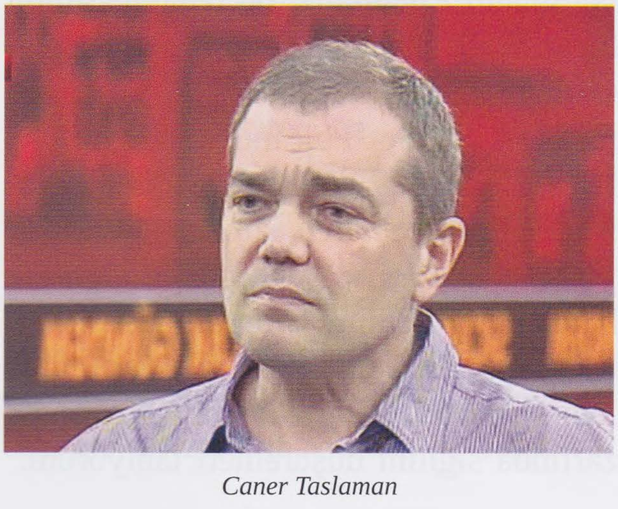
"***Bir ilaç bir hastaya deva, başka bir hastaya hastalık sebebi olur. Hatta bir ilaç aynı hastaya bir anda faydalı, başka bir anda ise hastalık vesilesi olur. Doktorlar söz birliği etmişlerdir ki, bir hastanın tedavisi, yaş, zaman, adet, daha önce aldığı gıda, alışık olduğu tesir ve tabiatinin kuvvetinin farklı oluşuna göre değişik olur.***"

Bunlardan haberin var mı bilmem… Bu, doktorların elinde böyle olursa, ya tıptan anlamayanlardan ilaç alıp içenlerin hali nice olur?

Caner!.. Sonra, idrar hadisi, deve idrarının her zaman ve her hastalığa şifa olduğunu mu söylüyor? Bunu sana kim dedi? Medine'nin havası yaramayıp hasta olanlara tedavi gereği söylenen "deve sidiği iç" sözü, Türkiye'nin hava şartlarında ve hem de sapa sağlam olan kimselere hiç söylenir mi? İnsan olan ve aklını yitirmeyen bir kimse bu saçmalığı nasıl yapar? Bütün bunlara rağmen hasta olmayan birine ***"al idrar iç"*** demek, şarlatanlıktan başka neyle anlatılabilir?

Acve Hurması ve Baldaki Şifa

Caner!.. Bir de ***acve*** hurmasının, ***zehre şifa olduğu*** meselesine dair sahih yolla gelen hadisi kabul edene de ***sıçan zehri*** ile ***acve*** getirip ***"ye"*** demişsin, öyle mi? Ne yapmak istiyorsun, yaptığının farkında mısın? Hiç bu kadar hafiflik olur mu? Yoksa sen Allah Teâlâ'yı yalanlatmak derdinde misin? Rabbimizin "***Onda*** *(balda)* ***insanlar için bir şifa vardır***" *(Nahl:69)* buyurduğu ayet hakkında insanlarda şüphe ve tereddütler mi uyandırmak istiyorsun? Sıkıntın nedir? Öyle ya, hasta olsan ve Kur'ân düşmanı bir alçak bir kâse bal alsa ve sana ***"al ye bakalım iyileşecek misin?"*** dese, ona ne karşılık verirsin? "Höst, höst, Allah Teâlâ imtihan eder ama imtihan edilmez" dersin; değil mi? Yahut onun şeytanlığına

Caner Taslaman

kanıp balı safça yesen ve iyileşmesen, ayetin yalan olduğuna mı inanacaksın?

Ayette, her balın her hastalığa veya herkese ve her şartta ilaç olacağı mı söylenmişti? Tabii ki, ***hayır***; öyle değil mi? "***Onda*** *(acvede)* ***zehre bir şifa vardır***" yahut "***Onda*** *(balda)* ***insanlar için bir şifa vardır***" ifadelerinin birer kadıyye-i mühmele dolayısıyla da cüziyye kuvvetinde olduklarından bilmem haberin var mıdır? O halde ***bal herkese her zaman her hastalığında şifa olacak*** diye bir şey yok. Aksine mana, ***bal bazı kimselerin bazı hastalıklarına bazen şifa olur*** demek olduğu gibi, ***acve, bazı kimselere bazen bazı zehirlerde şifa olur*** manasına gelir ki, bu, şu nevi bir kadıyyenin doğruluğu için yeter; tamam mı?

Mantık Hatalarıyla Örülü Bir Felsefeci

Caner!.. Sen, dili (Türkçeyi ve Arapçayı) ve dini bilmediğin gibi, telkin edilenin ve zannedilenin tam aksine felsefe ve mantıktan da haberin yok. Çünkü bunlardan az buçuk haberin olsaydı, iyi kötü akletme ve muhakeme kabiliyetin bulunurdu. Oysa bunlar sende sıfır... İhtimal, önceden olanı da köreltmişsin. Bundan böyle bilmediğin hususlara burnunu sokma; e mi? İnan bana bu senin hayrına olur.

Hem, her yanı nurlandıran ve her şeyi olduğu gibi gösteren iman güneşinin ışığı altında eşyayı çok ama çok iyi gören bir aklı elde et ve gösterildiği gibi kullan. Ekmek bıçağıyla mermer kesilmez. Necaset küreğiyle yemek yenmez. İnsanlardaki keskin gözlerin zifiri karanlıkta yapacağı hiçbir şey yoktur; göremezler, öyle değil mi? Bak, bu sözünü ettiğim aklı tez elden bulup yerinde kullanmazsan, bu husustaki kusurunda ısrar edersen -benden söylemesi- işin çok daha zorlaşacak, kötüleşecek ve başından aşağı başka nice manevi pislikler daha yağdırılacaktır. Hiç tereddüt etmeden ***"O, dediyse doğrudur"*** de kurtul; O'nun acabalara yol açacak ve utandıracak olan hiçbir sözü ve işi yoktur, buna muhkem iman et. O zaman bak gör neler olacak?

Tavsiye

Caner!.. İşittiğime göre Mustafa Öztürk isimli açıkça Kur'ân düşmanlığı yapan bir vatandaş, senin ve senin gibi gördüğü birileri için ***tinerci*** ve ***balici*** demiş; bilmem sen de duydun mu? Buna pek öyle kafayı takma; olmaz mı? Bunu muhtemelen sizin, onun gibi çok açık konuşmayıp lafı ağzınızda gevelemenizden, Kur'ân'ı tahkiri, tenkidi ve tezyifi aleni yapmadığınızdan veya delikanlıca davranmadığınızdan yahut piyasa yapıp onu gölgede bıraktığınızdan yaptığını zannediyorum; ne dersin? Yahut da onun bu sözleri, peygamberliği bir türlü paylaşamayan tımarhane sakinlerinin birbirlerine hakaret etmesi nevinden lakırdılardır; aldırma ne olur! Bizler ***"felakın Rabbi'nin yarattığı şeylerin (hepsinin) şerrinden, Allâh'a sığın"*** *(Felak:1-2)* emrinin dolaylı muhataplarıyız. O halde, ***"Allah Teâlâ bu dini, kendimiz de dâhil her bir kimseden ve varlıktan ve yaptıklarımızdan gelebilecek şerlerden ve zararlardan korusun"*** diyoruz; sen de demez misin?

Son sözümüz yine salat-u selâm, son duamız da Âlemlerin Rabbine hamddir.

Hüseyin Avni
4 Zülka'de 1438 27 Temmuz 2017
İZMİR

Prof. Dr. Volkan TUZCU
Cornell Üniversitesi
Sidra Çocuk Hastanesi

EHLİ SÜNNET DÜŞMANLARINA ANLADIKLARINI SANDIKLARI DİLDEN TOKAT GİBİ CEVAP

Henüz bu ay Acta Biomaterialia adlı bilim dünyasının oldukça saygın kabul edilen bir dergisinde yeni yayınlanan araştırma yazısı, son günlerde ekranlardan düşmeyen ehli sünnet düşmanlarının hadis karşıtı söylemlerine adeta tokat gibi bir cevap verecek nitelikte bir makaleyle karşımıza çıktı.

Sünnet düşmanlarının güya çok akılcı yaklaşımları ile hadisleri reddetme, itibarsızlaştırma çabaları için en çok kullandıkları hadislerden birisi, bizzat hadisin kendisi, adeta mucizevi bir zamanlama ile karşılarına çıkarak bu insanların aslında ne kadar akıldan yoksun olduğunu adeta haykırdı. Bunu sizlerle paylaşmak istedim.

Öncelikle bu yazının yayınlandığı bilimsel derginin bilim dünyasındaki itibarı ile ilgili özet bilgi verelim. Derginin editörü dünyanın en saygın üniversitelerinden, ABD'deki Pittsburgh Üniversitesinden bir profesör. Diğer editörler ise MIT (Massachusetts Institute of Technology), Georgia Tech, Duke Üniversitesi gibi sahasında oldukça saygın kişiler.

Konuyu tam bilmeyen okurlarımız için, bir bilimsel derginin bilim dünyasındaki saygınlığının ölçüsü impact faktörüdür. Bu derginin impact faktörü 6,3. Örnek vermek gerekirse, Türkiye'de bu impact faktörüne yaklaşan bile bir dergi herhangi bir bilim sahasında olmamış. Bu oldukça yüksek kabul edilen bir rakam.

Yani, bu hadislere bilimsel akla uygun değil diyerek karşı çıkan sözüm ona bilim adamları da dahil olmak üzere, Türkiye'deki çoğu bilim adamının makale yayınladıkları, kalitesi sorgulanır dergilerden kesinlikle değil.

Bu ön bilgileri verdikten sonra hadisimize gelelim: Ebû Hüreyre *(radıyallahu anh)* anlatıyor: "Resulullah *(aleyhissalâtu vesselâm)* buyurdular ki:

"Sizden birinizin (yemek) kabına sinek düşecek olursa, onu iyice batırın. Zira onun bir kanadında hastalık, diğerinde şifa vardır. O, içerisinde hastalık olan kanadıyla korunur." *(Ebû Dâvud, Et'ime 49; Buhârî, Tıbb 58, Bed'ü'l-Halk 14; İbnu Mâce, Tıb 31; Nesâî, Fera' 11).*

Yazımızın konusu olan ve Acta Biomateriala da 1 Eylül 2017'de yeni basıma sunulacak olan makalede bazı sineklerin ve uçan böceklerin kanatlarındaki kimyasal yapılar incelenmiş ve çok ilginç bulgular elde edilmiş.

Özellikle incelenen sineklerden birisi helikopter böceği adlı sinek türü. Bu sineğin ve benzer bazı sineklerin kanatlarının yapısı incelendiğinde bilim adamları çok etkili bir bakteri (mikrop) öldürücü bir yapıyla karşılaşmışlar. Palmitik ve stearik asitlerin kristalize olmuş bir türevinden oluşmuş kaplama taşıyan sinek kanatlarının, tıp dünyasının tedavi etmekte zorlandığı Pseudomonas aeruginosa ve Staphylococcus aureus gibi çok tehlikeli mikropları bile öldürebilecek bir nitelikte olduğu görülmüş. Üstelik bunu yaparken sineğin kendisine veya çevreye zarar veren herhangi bir yan etkiye yol açmadan bu gerçekleşmekte. Halbuki antibiyotiklerin bilindiği gibi çok ciddi yan etkileri görülebiliyor. Bu iki yağ asidinin çok özel şekilde tasarlanmış mikro kristal yapısı bu çok etkili antimikrobik özelliği sağlamakta.

Yazıda bu yapının ayrıntısı üzerine uzun değerlendirilmeler yapılıyor. Sinek kanadında yeni keşfedilen bu yapı kadar ilginç bir antimikrobiyal ilaç veya malzeme şimdiye kadar gösterilememiş. Çünkü biyolojik yapıdaki bir mikrobu diğer biyolojik yapılara zarar vermeden etkin bir şekilde öldürebilmek sentetik maddelerde olmayan çok önemli bir özellik.

Sinek kanatlarındaki bu muazzam mikrop öldürücü yapı, bilim adamlarını oldukça etkilemiş görülüyor. Çünkü bu bilgiler ışığında artık bakterilere karşı çok daha etkili malzemeler veya ilaçlar üretilebileceğini düşünüyorlar. 1400 yıllık bir gecikme ile de olsa, bilim adamları sahih hadislerden birisinin işaret ettiği gerçeğe ulaşmış oldular.

Görüldüğü gibi bu makale, müthiş bir zamanlama ile bazı seviyesizlerin alay konusu olan hadis-i şerifin aslında mucizevi bir yönü olduğunu bize gösteriyor. Aslında Allah'a ve Peygamber Efendimiz'e *(Sallalahu Aleyhi Vessellem)* inananlar için hadislere iman konusunda günümüzün sözde bilim adamlarının onayına hiç ihtiyaç olmadığını da vurgulamak gerekir. Onlar düne kadar sineğin kanadında nasıl mikrop öldürücü özellik olur diye adeta alay ederken, bizler vardır bir hikmeti diyerek Efendimiz'den (Sallalahu Aleyhi Vessellem) sahih bir şekilde iletilen bu hadise de tıpkı diğer sahih hadisler kadar iman ediyorduk. Üstelik sahasında dünya çapında tanınan ve profesör oluncaya kadar yıllarca ABD'de çeşitli üniversitelerde çalışmış olan bu kardeşiniz de şimdiye kadar asla ne bu hadisi ne de başka bir sahih hadisi sorguladı. Ancak bu durumda olduğu gibi, bu seviyesiz insanlara anladıklarını sandıkları dilden konuşmakta bazen fayda var. Öyle ya kendilerinin yayın bile yapamadıkları, dünya çapında çok saygın bir dergide çıkan yazı onlara biraz ağır gelebilir…

Kaynak:

Elena P.Ivanova et al. Bactericidal activity of self-assembled palmitic and stearic fatty acid crystals on highly ordered pyrolytic graphite. Acta Biomaterialia. Volume 59 react-text: 70 , /react-text react-text: 71 1 September 2017 /react-text react-text: 72 , Pages 148-157.

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

BAYRAM GÜNÜNÜN VAZÎFELERİ

1) a) Rasûlüllâh ﷺ'in ramazan ve kurban bayramları'nda okuduğu mühim bir dua.

Abdullâh ibni Mes'ûd *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyete göre; **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in iki bayramda yaptığı dua şöyle idi:

«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِيشَةً نَقِيَّةً وَمِيتَةً سَوِيَّةً وَمَرَدًّا غَيْرَ مُخْزٍ وَلَا فَاضِحٍ، اَللّٰهُمَّ لَا تُهْلِكْنَا فَجْأَةً وَلَا تَأْخُذْنَا بَغْتَةً وَلَا تُعْجِلْنَا عَنْ حَقٍّ وَلَا وَصِيَّةٍ، اَللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ الْعَفَافَ وَالْغِنٰي وَالتُّقٰى وَالْهُدٰى وَحُسْنَ عَاقِبَةِ الْاٰخِرَةِ وَالدُّنْيَا، وَنَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّكِّ وَالشِّقَاقِ وَالرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ فِي دِينِكَ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.»

Ey Allâh! Muhakkak ki ben Senden (rızan üzere yaşanıp nihayete erecek) tertemiz bir hayat, istikamet üzere bir ölüm, rüsvây etmeyen ve ayıplarımı açmayan bir dönüş(le âhirete gidiş) istiyorum. Ey Allâh! Bizi (tevbe fırsatı tanımadan) ansızın helâk etme, âniden azabınla yakalama ve bizi herhangi bir hak ve vasiyet(i icra edecekken aceleye ve telaşa düşmek)ten (dolayı) kifâyetsiz (yetersiz) bırakma.

Ey Allâh! Biz Senden iffet (günahlardan utanma duygusu), zenginlik (insanlara muhtaç olmama), takva (haramlardan sakınma vasfı), hidâyet (doğru yola erişme) ve dünya ile âhiretin güzel âkıbetini istiyoruz. Ayrıca Senin dînin hakkında şüphe etmekten, (haktan) ayrılıktan, riyâ ve süm'adan (gösterişten ve işittirmekten) Sana sığınıyoruz.

Ey kalpleri dilediği tarafa çeviren (Allâh)! Bizi hidâyet buyurduktan sonra kalplerimizi kaydırma ve bize tarafından bir rahmet bahşet! Şüphesiz ki (karşılık beklemeden bolca bağış yapan) Vehhâb Sensin, ancak Sen! *(Taberânî, el-Mu'cemu'l-Evsat, no:7572, 7/306)*

b) Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: **"Her kim iki bayramın her birinde bayram namazından önce dört yüz kere:**

«لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'na âittir. Hamd O'na mahsustur. Diriltir ve öldürür. Kendisi ise hiç ölmeyecek diridir. Tüm hayırlar O'nun (kudret) **elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir.' derse Allâh-u Te'âlâ onu dört yüz hûri ile evlendirir, dört yüz köle âzâd etmiş gibi olur, Allâh-u Te'âlâ bu kişi için kıyâmet günü şehirler binâ etmek ve ağaçlar dikmek üzere melekler görevlendirir."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/162; Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'ihvân, sh:161-162; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:270)*

c) Hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: **"Her kim bayram günü 300 kere:**

«سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ.»

'Allâh'ı hamdiyle tesbîh ederim.' der de sevâbını Müslümanların ölmüşlerine hediye ederse (bunun sevâbından) **her kabre bin nur girer, bu kişi öldüğü zaman da Allâh-u Te'âlâ onun kabrine bin nur girdirir."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/155; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:269-270)*

d) Bu konu hakkındaki farklı bir rivâyet de şöyledir: “Her kim bayram günü:

«سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ.»

‘**Allâh**’ı hamdiyle tesbîh ederim.’ der ve ardından da:

«يَا رَبِّ! إِنِّي أَعْطَيْتُ ثَوَابَهَا أَهْلَ الْقُبُورِ.»

‘Ey **Rabbim**! Bunun sevâbını kabirdekilere bağışlıyorum.’ derse kıyâmet gününde o kabir ehli: ‘Ey **Rahîm**! Şu kuluna rahmet eyle ve onun sevâbını cennet eyle.’ diye **Allâh-u Te‘âlâ**’ya duâ ederler.” *(‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:269)*

e) Venâî *(Rahimehullâh)*ın beyânına göre; bayram günü sabah namazından sonra 100 kere istiğfâr edenin amel defterindeki kötü amelleri silinir ve o kişi kıyâmet gününde **Allâh-u Te‘âlâ**’nın azâbından emîn olur. *(‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:269)*

2) Bayram sabahı kul haklarının da nasuh tevbesi ile tevbe etmek şartıyla bağışlandığı göz önünde bulundurularak çok tevbe ve istiğfarda bulunmak müstehaptır. Nitekim **Abbâs ibni Mirdâs** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır: “**Rasûlüllâh** ﷺ Arefe günü ikindi vakti ümmeti için mağfiret ve rahmet duâsı yaptı, bu duâyı çok yapınca da **Allâh Azze ve Celle** kendisine: **‘Gerçekten Ben bunu yaptım, birbirine zulmedenler dışında ümmetini bağışladım.’** diye icâbette bulundu.

O zaman **Rasûlüllâh** ﷺ (birbirine zulmetmeyen kimse pek az bulunacağını dolayısıyla birçoğunun bağışlanmayacağını anlayarak): **‘Yâ Rabbi! Sen haksızlık yapan kişiyi bağışlayıp mazluma zâliminden alacağı haktan daha hayırlı bir mükâfat vermeye Kādir’sin** (öyleyse kul haklarını da bağışlayıp hak sâhiplerine Kendi katından çok hayırlı sevaplar ver)**.’** dedi. O gün sâdece bunlar oldu. Ertesi gün Müzdelife (bayram) sabahı yine ümmeti için duâ etmeye başlamıştı ki çok geçmeden tebessüm buyurunca eshâbından biri: ‘Yâ **Rasûlellâh**! Anam babam sana fedâ olsun! Hiç gülmez olduğun bir saatte gülmeye başladın, seni güldüren ne oldu? **Allâh** sürekli yüzünü güldürsün.’ dedi.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** ﷺ: **‘Allâh’ın düşmanı İblis’in durumuna tebessüm ettim. O** (melûn)**, Allâh Azze ve Celle’nin benim ümmetim hakkında yaptığım duâmı kabûl ederek zâlimi** (üzerinde kul hakkı olanı) **bağışladığını anlayınca çok hayıflanarak helâk olması için kendisine bedduâ etmeye ve başına topraklar saçmaya başladı. İşte bu nedenle ben onun bu sıkıntısından dolayı yaptığı şeyleri görünce dayanamayıp tebessüm ettim.’** buyurdu.” *(Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, no:16207, 26/137)*

Tabî ki üzerinde kul hakkı olanların, hak sâhibinden mutlakā helâllik istemeleri, üzerlerinde bulunan hak, bir mal, emânet veyâ alacak verecek gibi şeyler ise mutlakā onları sâhiplerine iâde etmeleri, kendilerini bulamıyorlarsa veyâ ölmüşlerse o zaman vârislerine vermeleri, onları da bulamıyorlarsa o zaman sevâbı hak sâhiplerinin olmak üzere onlar adına o hak nispetinde sadaka vermeleri ve tabî ki bütün hakların sâhibi olan **Allâh-u Te‘âlâ**’ya tevbe etmeleri gereklidir.

Bu hadîs-i şerîfteki müjde ise hak sâhiplerinden helâllik istedikleri hâlde kuru inatçılık yüzünden haklarını helâl etmeyen kimselere denk gelen yâhut hak sâhiplerini bulamayan ve onlar adına sadaka verecek imkânı da olmayan kimseler hakkında olsa gerektir. Ama yine de sahih bir kaynakta geçen bu ve buna benzer hadîs-i şerîfler bize büyük müjde olmakta ve aynı zamanda bu on günlerin özellikle de Arefe ve Bayram günlerinin ne büyük müjdelere mahal olduğu, dolayısıyla bu günleri mutlaka tevbe-istiğfâr, zikir ve duâ ile geçirmemiz gerektiği hususunda bizleri uyarmaktadır.

3) Kurban Bayramı gecesinde, güneşin batışından îtibâren imam bayram namazını kıldırmaya kalkıp iftitah tekbirini alıncaya kadar geçen zaman içinde tekbîr getirmek müstehaptır. Bunun yanısıra namazların arkasında ve diğer hâllerde tekbîr getirmek de müstehaptır. Nitekim **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte: **"Bayramlarınızı tekbirle süsleyin."** buyrulmuştur. **Enes** *(Radıyallâhu Anh)*dan gelen rivâyete göre ise: **"İki bayramı tehlîl** (tevhîd kelimesi)**, takdîs, hamd ve tekbîr** (getirmek sûreti) **ile ziynetlendirin."** buyrulmuştur. *(et-Taberânî, el-Mu'cemü's-sağîr, no:599, 1/357; ed-Deylemî, el-Firdevs, no:3332, 2/291; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/154; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:269-270)*

4) Her iki bayramda da sabahleyin gusül abdesti almalı, en güzel elbiselerini giymeli, güzel koku sürünmeli, bıyıkları kısaltmalı, tırnakları kesmeli, koltuk ve kasık tıraşı yapmalıdır.

5) Kurban Bayramı sabahı bayram namazından önce bir şey yeme husûsunda **Rasûlüllâh** ﷺ acele etmezdi, hattâ kendi kurbanının etinin pişmesini beklerdi, çünkü Kurban Bayramı'nda, Fıtır Bayramı gibi, önceki güne muhâlefet etme durumu yoktur.

Kurban Bayramı'nda câmiden dönünceye kadar bir şey yememeli, mümkünse kestiği kurban etinden yemelidir. Zîrâ fakirlerin yiyecek şeyleri yoktur. Zenginler kestikleri kurban etinden onlara verdikleri zaman yiyebileceklerdir. Bu nedenle fakirlere uymak için yemek ertelenir ki burada Fıtır Bayramı ile Kurban Bayramı arasında bir farklı ayrılık vardır.

Ashâb-ı kirâm *(Aleyhimü'r-Rıdvân)* Kurban Bayramı namazı kılıncaya kadar çocuklarını yemekten, memede olan çocuklarını da süt emmekten alıkoyarlardı. Râviler **Rasûlüllâh** ﷺin Kurban Bayramı'nda namazdan dönünceye kadar bir şey yemediğini, ancak kestiği kurban etinden yediğini haber vermişlerdir. Kurban Bayramı namazından önce yemek bâzılarına göre mekruh, bâzılarına göre mekruh değildir. Muhtâr (seçkin) olan fetvâ da budur yâni mekruh olmamasıdır.

6) Gücü yetiyorsa iki bayramda da câmiye yürüyerek gitmek daha efdaldir. Bayram günlerinde namaza yürüyerek gitmek müstehaptır. Cumâ ve bayram namazlarına binek üstünde olarak gitmekte de bir mahzur (sakınca) yoktur.

7) Kurban Bayramı'nda evlerde, mescidlerde, sokaklarda ve câmilerde yüksek sesle, Ramazan Bayramı'nda ise kısık sesle tekbîr getirilir.Namazdan önce hutbeyi dinlemek için minbere yaklaşılır. Bayram namazından sonra halk kurban kesme ile meşgul olacaklarından hatib minbere çıkmakta acele eder. Fıtır Bayramı'nda ise fitreler fakirlere dağıtılacağı için namaz biraz geciktirilir. İmam hutbede vaaz-u nasihat eder, sadaka vermeye, fakirleri doyurmaya, o gün fakirleri dilenmekten kurtarmaya teşvik eder.

8) Şehrin iki ucundan herkes bayram namazı kılınan yere gelirler. Çocuklar, köle ve kadınlar da gelerek İslam cemâati çoğalır. Hayızlı kadınlar namaz kılanlardan biraz uzakta durup hutbeyi dinler, duâda bulunurlar. Böylece bereket ve feyze kavuşurlar. Ancak zamânımızda câmiler erkek cemâati bile almadığından dolayı, ayrıca fesat zâhir olacağı (kadın, erkek karışmasıyla fitne çıkması ve günaha düşme ihtimali kuvvetle muhtemel olduğu) için kadınların bayram namazına gitmesi müstehaplıktan çıkmış aksine mekruh sayılmıştır.

9) Eve dönerken gittiği yoldan başka bir yol tâkip eder. Böyle yapmak müstehaptır. **Rasûlüllâh** ﷺ böyle yaparlardı. ***"er-Ravda"*** kitabında zikredildiğine göre adımları çok olup, fazla sevap alması için bayram namazına en uzun yoldan gitmeli ama evine çabuk ulaşması için en kısa yoldan geri dönmelidir.

10) İmâm-ı Hubeyşî *(Rahimehullâh)*ın naklettiğine göre **Süfyân-ı Sevrî** *(Radıyallâhu Anh)*: "Ramazan Bayramı namazından sonra 12 rekât namaz kılmak, Kurban Bayramı namazından sonra ise

6 rekât namaz kılmak müstehab sayılmıştır ki bu sünnettendir." demiştir. *(Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, no:2822, sh:705-706)*

11) Hiç şüphesiz ki bayram sabahının bayram namazını edâdan sonraki en büyük vazîfesi, imkânı olanlar için kurban kesmektir ki kurban kesme **İmâm-ı Âzam, İmâm-ı Muhammed** ve **İmâm-ı Ebû Yûsuf** *(Rahimehumüllâh)*tan gelen bir rivâyete göre vâciptir. Nitekim **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ: **"Her kim için** (kurban kesebilecek) **imkân olur da kurban kesmezse, bizim mescitlerimize yaklaşmasın."** *(İbnü Mâce, el-Ezâhî:2, no:3123, 2/1044)* buyurarak kurban kesmeyenleri tehdit etmiştir.

12) İmâm-ı Hubeyşî *(Rahimehullâh)*ın naklettiğine göre kurban kesen kişinin kesim işleminin akabinde iki rekât namaz kılması sünnettendir ve bu iki rekâtta (ve sonrasında) yapılan duânın kesinlikle kabûl olunacağına dâir eser vârid olmuştur. *(Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, Kuveyt baskısı, no:2826, sh:707)*

SENE SONU VE SENE BAŞI DUÂLARI

Bu yazımız vesîlesiyle tüm okurlarımızın çıkan 1438 senesini rahmet ve mağfiretle kapatmalarını **Mevlâ-i Müte'âlimiz**'den niyâz eder ve her birerlerinin yeni 1439 hicrî yıllarını tebrik ederiz. Sohbetlerimizde beyân ettiğimiz üzere; **Allâh-u Te'âlâ**'nın, kulları hakkındaki yıllık hesap defteri hicrî yılın başında açılıp sonunda kapatılır. Arada ne kadar günahlar işlense de **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen: **"İki yazıcı melek** (kulun amellerinden) **gece ve gündüz neleri zaptedip Allâh-u Te'âlâ'ya** (O'nun teftiş makamına) yükseltirler de **Allâh-u Te'âlâ** (amel) **defterin**(in) **başında ve aynı sayfanın sonunda bir hayır**(lı amel) **bulursa mutlakā Allâh-u Te'âlâ** (meleklere hitâben)**: 'Ben sizi şâhit tutuyorum ki, bu kulum için defterin iki tarafı** (başı ile sonu) **arasında bulunanların tümünü gerçekten bağışladım.' buyurur."** *(et-Tirmizî, el-Cenâiz:9, no:981, 3/310)* hadîs-i şerîfi mûcebince bağışlanır.

Bundan dolayı hepinizin aşağıda belirtilen târihlerde sene sonu ve sene başı duâlarını ihmâl etmemeniz âhiretiniz için çok büyük önem arzetmektedir. **Allâh rızâsı için sizden istirhâmımız sevdiklerinizi de bu duâları okumaya teşvik ederek, onların da senelik hesâbı mağfiretle kapatmalarına ve bir yıl boyunca şeytandan korunmalarına yardımcı olmanızdır.**

Şu hadîs-i şerîfi de unutmamalısınız ki **Ebû Mes'ûd el-Ensârî** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edildiğine göre **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Kim bir hayra delâlet ederse, onun için o hayrı yapanın ecrinin bir misli vardır."** *(Müslim, el-'İmâre:18, no:5007, 6/41)*

Bu duâların Arapça lafızlarının okunması efdal olandır. Ama okuyamayanlar bir bilene okuturup onu tâkip edebilirler. Buna da imkân bulamayanlar Arapça'sının altında yazılı olan mânâyı okuyabilirler. Çünkü namaz dışında Türkçe duâ ve zikir câiz görülmüştür.

SENE SONU DUÂSI - 29 Zülhicce 1438 / 20 Eylül Çarşamba 2017

Rivâyet olunduğuna göre: "Her kim Zülhicce'nin sonunda (20 Eylül Çarşamba günü güneş batmadan önce) 3 kere:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ «وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اَللّٰهُمَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي هٰذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلُمْتَ عَلَيَّ بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلٰى عُقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَائَتِي عَلٰى مَعْصِيَتِكَ، اَللّٰهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاغْفِرْ لِي وَمَا عَمِلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ الثَّوَابَ، فَأَسْأَلُكَ

اَللّٰهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعَ رَجَائِي مِنْكَ يَاكَرِيمُ! وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.» اٰمِينْ!

'Ey **Allâh**! Senin râzı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptıysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadım. Üstelik bana cezâ vermeye kādirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye dâvet ettin.

Ey **Allâh**! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Senin râzı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysem, Senden dilerim ki onları kabûl edesin ve Senden ümîdimi kesmeyesin. Ey kerem sâhibi! Kabûl eyle. **Efendimiz Muhammed**'e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle' derse, şeytan: 'Biz, bir sene yorulup bu günahları işletmek için bunca zahmet çektik, o ise bir anda hepsini sildirdi.' deyip yüzüne toprak saçarak kaçar." **Âmîn!** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165-166; ed-Deyrabî, el-Mücerrebât, sh:71; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:69; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:298-299)*

SENE SONUNDA OKUNACAK SAÂDET DUÂSI

29 Zülhicce 1438 / 20 Eylül Çarşamba 2017

Her kim aşağıda yazılan saâdet duâsını senenin sonunda (20 Eylül Çarşamba günü güneş batmadan önce) 21 kere okursa uykuyla uyanıklık arasında bütün gizli hâlleri kendisine gösterilir. Vird sâhibi olan kimseler mânevî mertebelerinin ne kadar yükseldiği kendilerine gösterilsin istiyorlarsa bu duâyı her gün okumalıdırlar. Bu duâ şöyledir:

«بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ يَا رَبِّ أَكْرِمْنِي بِشُهُودِ أَنْوَارِ قُدْسِكَ وَأَيِّدْنِي بِظُهُورِ سَطَوَاتِ سُلْطَانِ أُنْسِكَ حَتّٰى أَتَقَلَّبَ فِي سُبُحَاتِ مَعَارِفِ أَسْمَائِكَ فَأَطْلِعْنِي عَلٰى ذَوَاتِ أَسْرَارِ وُجُودِكَ فِي مَعَالِمِ شُهُودِكَ لِأَشْهَدَ بِهَا مَا أَوْدَعْتَهُ فِي عَوَالِمِ الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ وَأُعَايِنَ سَرَيَانَ قُدْرَتِكَ فِي مَعَالِمِ شَوَاهِدِ اللَّاهُوتِ وَالنَّاسُوتِ وَعَرِّفْنِي مَعْرِفَةً تَامَّةً فِي حِكْمَةٍ عَامَّةٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى مَعْلُومٌ إِلَّا وَأَطَّلِعَ عَلٰى دَقَائِقِ الدَّقَائِقِ الْمَبْطُونَةِ الْمَوْجُودَاتِ وَاذْهَبْ بِالظُّلْمَةِ الْمَانِعَةِ عَنْ إِدْرَاكِ حَقَائِقِ الْإِيمَانِ وَتَقَرَّبْ مَا فِي الْقُلُوبِ وَالْأَرْوَاحِ بِمُبْهَجَاتِ الْمَحَبَّةِ وَالْوِدَادِ وَالرُّشْدِ وَالْإِرْشَادِ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُحِبُّ وَالْمَحْبُوبُ وَالطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَيَا كَاشِفَ الْكُرُوبِ وَيَا دَلِيلَ الْمُتَحَيِّرِينَ وَيَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ! إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ أَنْتَ رَبِّي وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ، اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْنَا بَيْنَ النَّاسِ مَغْرُورِينَ وَلَا مِنْ خِدْمَتِكَ مَحْرُومِينَ مَهْجُورِينَ وَلَا بِنِعْمَتِكَ مُسْتَدْرَجِينَ وَلَا فِي الدُّنْيَا مَأْكُولِينَ اٰكِلِينَ أَمْوَالَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.» اٰمِينْ!

(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:64-65)

SENE BAŞI DUÂSI - 1 Muharrem 1439 / 21 Eylül Perşembe 2017

1) Rivâyete göre: "Her kim Muharrem ayının evvelinde (20 Eylül Çarşamba'yı 21 Eylül Perşembe'ye bağlayan gece veyâ en geç 21 Eylül Perşembe günü) 3 kere:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ «اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، اَلْحَيُّ الْكَرِيمُ، اَلْحَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلٰى هٰذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْاِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمَ عَلٰى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ.» اٰمِينْ!

'Bütün hamdler, âlemlerin **Rabbi** olan **Allâh**'a âittir. Salât-ü selâm, **Efendimiz Muhammed**'in ve âl-i ashâbının tamâmının üzerine olsun. Ey **Allâh**! Sen **Ebedî**'sin, **Kadîm**'sin (başlangıcın ve sonun yoktur). **Hayy**'sın, **Kerîm**'sin (hakîkî hayat sâhibi de, kerem sâhibi de ancak Sensin). **Hannân**'sın, **Mennân**'sın (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimiz'sin).

İşte bu yeni senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı) kabûl eyle! **Allâh-u Te'âlâ**, **Efendimiz** ve **Peygamberimiz Muhammed** ﷺe, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyti'nin tamâmına salât ve selâm eylesin.' derse, şeytan: 'Ömrünün kalan kısmında kendisini güvenceye aldı, artık biz bu kişiden ümidi kestik.' der ve **Allâh** *(Celle Celâlühû)* ona, kendisini şeytan ve etbâından sene boyunca korumak üzere iki melek görevlendirir." **Âmîn!** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165)*

Hızır *(Aleyhisselâm)*'ın İmâm-ı Ğazâlî'ye Öğrettiği Sene Başı Duâsı

2) Abdülhamîd Kuds *(Rahimehullâh)***ın beyânı vechile; Ahmed Zeynî Dehlân** *(Rahimehullâh)***ın *"Sefîne"*** adlı risâlesinde İmâm-ı Ğazâlî *(Rahimehullâh)***ın şöyle anlattığını nakletmiştir: "Ben hicrî yıllardan yeni bir senenin ilk gününde Mekke-i Mükereme'de Ka'be'yi tavaf ederken Hadır** (Hızır) *(Aleyhisselâm)*ı görsem diye hatırıma geldi ve bunun için duâ etmeyi **Allâh-u Te'âlâ** bana ilhâm etti. Ben de **Hadır** *(Aleyhisselâm)*la buluşmak için **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvardım. Daha duâ etmeyi bitirmemiştim ki birden **Hadır** *(Aleyhisselâm)***ı metafta (tavaf alanında) gördüm. Hemen onunla berâber tavaf etmeye, onun yaptığını yapmaya ve söylediklerini söylemeye başladım.**

Tavaftan sonra Ka'be'yi görecek şekilde bir yere oturdum. O anda **Hadır** *(Aleyhisselâm)* bana yönelerek: **'Ey Muhammed Ğazâlî! Seninle benim böyle bir günde, bu Harem-i Şerîf'te bir araya gelmemizi Allâh-u Te'âlâ'dan istemene sebep olan şey nedir?'** dedi. Ben de: 'Efendim! Bu yeni bir senedir. Ben de bu seneyi sizin duâ ve ibâdetlerinizi yaparak karşılamak istedim.' deyince 'Peki öyleyse (Allâh rızâsı için) namaz kıl, ardından şu duâyı yap.' buyurdu."

Târif ettiği duâ şu şekildedir:

«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكَ أَنْ تُصَلِّيَ وَتُسَلِّمَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَعَلٰى اٰلِهِمْ وَصَحْبِهِمْ أَجْمَعِينَ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي مَا مَضٰى وَتَحْفَظَنِي فِيمَا بَقِيَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! اَللّٰهُمَّ هٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ مُقْبِلَةٌ لَمْ أَعْمَلْ فِي ابْتِدَائِهَا عَمَلًا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ زُلْفٰى غَيْرَ تَضَرُّعِي إِلَيْكَ، فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُوَفِّقَنِي لِمَا يُرْضِيكَ عَنِّي مِنَ الْقِيَامِ لِمَا لَكَ عَلَيَّ مِنْ طَاعَتِكَ، وَأَلْزِمْنِي الْإِخْلَاصَ فِيهِ لِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ فِي عِبَادَتِكَ وَأَسْأَلُكَ إِتْمَامَ ذٰلِكَ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ

وَرَحْمَتِكَ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هٰذِهِ السَّنَةِ الْمُقْبِلَةِ، يُمْنَهَا وَيُسْرَهَا وَأَمْنَهَا وَسَلَامَتَهَا،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهَا وَصُدُودِهَا وَعُسْرِهَا وَخَوْفِهَا وهَلَكَتِهَا، وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ أَنْ تَحْفَظَ
عَلَيَّ فِيهَا دِينِيَ الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي وَدُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَتُوَفِّقَنِي فِيهَا إِلٰى مَا
يُرْضِيكَ عَنِّي فِي مَعَادِي، يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا
وَحَبِيبِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، ﴿ دَعْوٰيهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا
سَلَامٌ وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾.» اٰمِينْ!

"Ey **Allâh**! Ben Senin Zâtın hürmetine yine Senden isterim ki **Efendimiz Muhammed**'e, diğer nebîlere ve rasullere, her birerlerinin Ehl- Beyti'nin ve sahâbesinin cümlesine salât-ü selâm edesin, benim için geçmişte olanları bağışlayasın, gelecekte de beni koruyasın. Ey acıyanların en merhametlisi (bu duâmı kabûl edesin)!

Ey **Allâh**! Bu bana yönelen yeni bir senedir ki; ben bunun bidâyetinde Sana yalvarmamdan başka beni Sana mânen tam mânâsıyla yaklaştıracak hiçbir amel işlemedim. O hâlde Senden dilerim ki üzerimde bulunan Sana ibâdet ve tâatte bulunma hakkını ödeyebilmem için Seni benden râzı kılacak amellere beni muvaffak edesin. Sen bana keremli Zâtın'a karşı ibâdet ederken ihlâslı olma sıfatını dâimâ nasîb eyle. Yine Senden lütfunla ve rahmetinle bu ihlâs nîmetini bana tamamlamanı niyâz ederim. Ey **Allâh**! Şüphesiz ben Senden bu gelen senenin hayırlarını, uğurlarını, kolaylıklarını, emniyetlerini ve selâmetlerini dilerim. Bu gelecek yılın şerlerinden, engellemelerinden, zorluklarından, korkularından ve tehlikelerinden Sana sığınırım. Ben Senden rağbetle niyâz ederim ki işlerimin temeli olan dînimi (Ehl-i Sünnet îtikādımı) bu sene de benim üzerimde dâim kılasın. Geçimim kendisinde olan dünyâmı da bu sene bana muhâfaza buyurasın. Bu senede beni, âhiretimde Seni benden râzı edecek amellere muvaffak kılasın.

Ey keremlilerin en kerîmi! Ey acıyanların en rahîmi (bu duâlarımı kabûl eyle)! **Allâh-u Te'âlâ Efendimiz** ve sevgilimiz **Muhammed**'e, Ehl-i Beyti'ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin. **'Onların** (cennet ehlinin) **oradaki duâları: 'Ey Allâh!** (Bütün kusurlardan) **tenzih Sana.'** (diyerek, Allâh-u Te'âlâ'ya takdis ve övgü ifâde eden tesbîh kelimeleri olacak)**dır. Oradaki** (karşılaşmalar esnâsında birbirlerine 'Güzel yaşam dileme' anlamında söyleyecekleri) **tahiyyeleri ise** ('İstenmedik tüm şeylerden kurtuluş sizin üzerinize olsun.' mânâsını ifâde eden) **'Selâm'** (lafzı) **dır. Duâlarının sonu ise şudur: 'Bütün hamdler âlemlerin Rabbi olan Allâh'a mahsustur.'** duâsıdır." Âmîn! *('Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:70-73)*

3) Ebu'l-Leys es-Semerkandî *(Rahimehullâh)***ın beyânı vechile;** Muharrem ayının evvelinde (20 Eylül Çarşamba'yı 21 Eylül Perşembe'ye bağlayan gece veyâ en geç 21 Eylül Perşembe günü) şu duânın 1000 kere okunması çok fazîletlidir:

«اَللّٰهُمَّ هٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، وَأَنْتَ الْمَلِكُ الْقَدِيمُ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَأَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَأَسْتَكْفِيكَ مَؤُونَتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!» اٰمِينْ!

"Ey **Allâh**! İşte bu yeni bir senedir. Sen **Kadîm** (evveli olmayan) bir pâdişahsın. Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ben Senden, bu senenin hayrını ve bu sene içinde olacakların hayırlı olmasını dilerim. Bu senenin şerrinden ve içinde olacakların şerlerinden Sana sığınırım. Bu senenin sıkıntılarından ve (ibâdetlerden alıkoyacak) meşgûliyetlerinden (kurtulmam için) Senin bana kâfî gelmeni talep ederim." Âmîn! *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:334)*

1000 kere okuma fırsatı bulamayanlar 100 kere okuyabilirler. Ona da imkân bulamazlarsa 3 kere okumayı ihmâl etmesinler.

SENE SONU VE SENE BAŞI ORUÇLARI

29 Zülhicce 1438 / 20 Eylül Çarşamba 2017
1 Muharrem 1439 / 21 Eylül Perşembe 2017

Hasen el-Adevî *(Rahimehullâh)***ın** ***"en-Nefahâtü'n-Nebeviyye"*** isimli eserindeki nakline göre **İbni Hacer** *(Rahimehullâh)***ın, senediyle Hafsa** *(Radıyallâhu Anhâ)* **vâlidemizden ve** İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte: **"Zülhicce'nin son günü (20** Eylül Çarşamba) **ile Muharrem'in ilk gününü** (21 Eylül Perşembe'yi) **oruçlu geçiren kişi geçen seneyi oruçla bitirip, gelecek seneye oruçla başlamış olur, bu nedenle Allâh-u Te'âlâ o kimse için elli senelik** (günahları da olsa) **kefâret yazar."** buyrulmuştur. *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/90; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/106; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:68)*

MUHARREM AYININ VAZÎFELERİ
MUHARREM HİLÂLİ GÖRÜLDÜĞÜNDE
(20 Eylül Çarşamba Akşamı) **OKUNACAK DUÂ**

Hilâl gören kişi tekbir getirerek 30 kere Fâtiha-i Şerîfe okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu, o ay boyunca hıfzında ve emânında saklar. Hilâl görme duâları ***"Ramazan-ı Şerîf Risâlesi"***nin baş taraflarında (sh:18-24) zikredilmiştir ki bunların tatbîkinde çok büyük faydalar vardır.

Rasûlüllâh ﷺ: "Muharrem'in hilâlini gördüğünüz zaman şöyle deyin." buyurmuştur:

«مَرْحَبًا بِالسَّنَةِ الْجَدِيدَةِ وَالشَّهْرِ الْجَدِيدِ وَالْيَوْمِ الْجَدِيدِ وَالسَّاعَةِ الْجَدِيدَةِ، وَمَرْحَبًا بِالْكَاتِبِ وَالشَّاهِدِ وَالشَّهِيدِ، اُكْتُبَا فِي صَحِيفَتِي بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ.»

"Yeni seneye, yeni aya, yeni güne ve yeni saate merhabâ. Yanımda hazır bulunanlara, özellikle iki yazıcı meleğe merhabâ. (Ey melekler!) **Benim amel defterime: 'Rahman ve Rahîm olan Allâh'ın ismiyle! Ben şuna dâir şâhitlikte bulunuyorum ki; gerçekten Allâh'tan başka hiçbir ilah yoktur, O tektir, hiçbir ortağı yoktur. Şuna da şâhitlik ederim ki hiç şüphesiz Muhammed O'nun kulu ve Rasûlü'dür. Muhakkak ki cennet de haktır, cehennem de gerçektir. Kıyâmet gelecektir, onda hiç şüphe yoktur ve gerçekten Allâh kabirlerde bulunanları diriltecektir.' diye yazın."** *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:48)*

MUHARREM'İN İLK GÜNÜ YAPILACAKLAR

1 Muharrem 1439 / 21 Eylül Perşembe 2017

Muharrem'in ilk günü çok mübârek bir gündür. Hatta İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyete göre **Allâh-u Te'âlâ**'nın Fecr Sûresi'nin ilk **âyet-i kerîme**sinde yemin ettiği sabah, senenin ilk sabahı olan Muharrem'in ilk gününün sabahıdır.

1) Rivâyete göre: "Muharrem'in ilk günü 360 kere Âyete'l-Kürsî okuyan ve her birinin başında Besmele çeken ve bu sayıyı tamamladıktan sonra:

«اَللّٰهُمَّ يَا مُحَوِّلَ الْأَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْأَحْوَالِ، بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ يَا عَزِيزُ يَا مُتَعَالُ! وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

‘Ey hâlleri değiştiren **Allâh**! Kendi kuvvetin ve kudretinle bizim hâlimizi hallerin en güzeline çevir. Ey Ulu ve ey Yüce! (Duâmızı kabûl eyle.) **Allâh-u Te‘âlâ**, **Efendimiz Muhammed** ﷺ'e ve âl-i ashâbına salât ve selâm eylesin.’ diye duâ eden kişi istemediği her şeyden korunur.” Bu böylece denenmiş ve doğru çıkmıştır.

2) Rivâyete göre: “Her kim Muharrem’in ilk günü bir kâğıda 113 defa Besmele yazar da onu üzerinde taşırsa ömrü boyunca ona istemediği bir şey ulaşmaz.”

3) Her kim evinden ocağından eziyet veren böcekleri ve haşerâtı uzaklaştırmak istiyorsa, Muharrem’in ilk gününde A‘râf Sûresi’nin 97-99.:

﴿اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَآئِمُونَۜ ۞ اَوَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۞ اَفَاَمِنُوا مَكْرَ اللّٰهِۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ﴾

âyet-i kerîmelerini bir kâğıda yazıp, sonra onu suyla bozarak evinin ocağının dört bir tarafına o suyu serperse, **Allâh-u Te‘âlâ**’nın izniyle bütün zararlı mahlûkattan emin olur. *(Mâü’l-‘Ayneyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:166; Muhammed eş-Şenevânî, Hâşiye ‘alâ Muhtasarı İbni Ebî Cemre li’l-Buhârî, sh:7; Hasen el-‘Adevî, en-Nefehâtü’n-Nebeviyye fi’l-vezâifi’l-‘âşûriyye, sh:69; ‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:76)*

BİR YIL BOYUNCA ŞEYTANDAN KORUNMAK İÇİN MUHARREM’İN İLK ON GÜNÜ OKUNACAK DUÂ

Abdülhamîd Kuds *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; **Ahmed Zeynî Dehlân** *(Rahimehullâh)* şöyle demiştir: “Bir sene boyunca şeytandan korunmak için Muharrem ayının ilk on günü boyunca her gün şu duâ 3 kere okunur.” Bu duâ şu şekildedir:

«اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ قَدِيمٌ وَهٰذَا الْعَامُ جَدِيدٌ قَدْ أَقْبَلَ وَسَنَةٌ جَدِيدَةٌ قَدْ أَقْبَلَتْ، نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَنَسْتَكْفِيكَ فَوَاتَهَا وَشُغْلَهَا، فَارْزُقْنَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ سَلَّطْتَ عَلَيْنَا عَدُوًّا بَصِيرًا بِعُيُوبِنَا وَمُطَّلِعًا عَلٰى عَوْرَاتِنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا وَمِنْ خَلْفِنَا وَعَنْ أَيْمَانِنَا وَعَنْ شَمَائِلِنَا يَرَانَا هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا نَرَاهُمْ، اَللّٰهُمَّ اٰيِسْهُ مِنَّا كَمَا اٰيَسْتَهُ مِنْ رَحْمَتِكَ وَقَنِّطْهُ مِنَّا كَمَا قَنَّطْتَهُ مِنْ عَفْوِكَ وَبَاعِدْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ كَمَا حُلْتَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ مَغْفِرَتِكَ، إِنَّكَ قَادِرٌ عَلٰى ذٰلِكَ، وَأَنْتَ الْفَعَّالُ لِمَا تُرِيدُ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.» اٰمِينْ!

“Ey **Allâh**! Şüphesiz ki Sen **Ezelî**’sin. Bu sene ise yönelmiş olan yeni bir yıldır. Biz Senden bu yılın bütün hayırlarını istiyoruz ve bütün şerlerinden Sana sığınıyoruz ve Senden bu sene bizi meşgul edecek ve ibâdetlerimizi kaçırtacak işlere karşı bize kâfî gelmeni niyâz ediyoruz. O hâlde Sen bize kovulmuş şeytandan korunma nasîb eyle. Ey **Allâh**! Gerçekten Sen bize büyük bir düşman musallat ettin ki önümüzden, arkamızdan, sağımızdan ve solumuzdan ayıplarımızı görmektedir ve avretlerimizi bilmektedir. O ve zürriyeti bizim kendilerini görmediğimiz taraftan; bizi görmektedir. Ey **Allâh**! Onu rahmetinden ümitsiz bıraktığın gibi bizden de ümitsiz bırak, ona affından ümit kestirdiğin gibi bizden de ümit kestir, onunla mağfiretinin arasına uzaklık soktuğun gibi onunla bizim aramızı da uzak et. Zîrâ hiç şüphesiz ki Sen buna gücü yetensin. Sen dilediğini mübâlağa ile (kimse Sana mâni olamayacak şekilde) yapansın. **Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed**’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât-ü selâme eylesin.” Âmîn! *(‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:74-75)*

MUHARREM AYI NAMAZLARI

İlk Gece (20 Eylül Çarşamba'yı 21 Eylül Perşembe'ye bağlayan gece) Namazları:

1) Muharrem'in ilk gecesinde her rekâtta bir Fâtiha, on Âyete'l-Kürsî ve on İhlâs okuyarak on rekât kılınır. Sonra eller kaldırılarak kendisi, anne babası ve tüm inanan erkeklerle kadınlar için istiğfarda bulunulduktan sonra:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ «وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اَللّٰهُمَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي هٰذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلُمْتَ عَلَيَّ بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلٰى عُقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَاءَتِي عَلٰى مَعْصِيَتِكَ، اَللّٰهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاغْفِرْ لِي وَمَا عَمِلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ الثَّوَابَ، فَأَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! أَنْ تَقَبَّلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي مِنْكَ يَاكَرِيمُ! وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.» اٰمِينْ!

"Ey **Allâh**! Senin râzı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptıysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadım. Üstelik bana cezâ vermeye kādirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye dâvet ettin. Ey **Allâh**! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sahibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Senin râzı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysem, Senden dilerim ki onları kabûl edesin ve Senden ümîdimi kesmeyesin. Ey kerem sâhibi! Kabûl eyle. **Efendimiz Muhammed**'e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle. **Âmîn!**" duâsı okunur. Her kim bu duâyı namazın akabinde bir kere dahî okursa, **Allâh-u Te'âlâ** o kuluyla Kendi arasında bulunan bütün günahları bağışlar, o kişinin amellerini kabûl eder ve şeytan: "Vay başımıza gelenlere! Br senelik yorgunluğumuzun tümü şu anda boşa gitti." der. *(Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:36)*

2) Üç selâmla altı rekât kılınır. Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra bir kere Âyete'l-Kürsî, on bir kere İhlas Sûresi ve yirmi üç kere şu tesbih okunur:

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.»

3) Muharrem'in ilk gecesi gece yarısından sonra kalkıp **Allâh rızâsı için dört rekât namaz kıldıktan sonra kıbleye yönelerek oturup tam bir îtikād ve hulûs-u vicdan ile kalbi Allâh-u Te'âlâ**'ya yönelici olduğu hâlde bin bir defâ Duhâ Sûresi'ni okuyan ve sonrasında: "Yâ **Rabbi**! Bu sûre-i şerîfe hürmetine ve bu âyet-i kerîme ile hitâb edilen **Rasûl-ü Ekrem**'in hürmetine bu seneyi benim evlad-u iyâlim hakkında mübârek ve mesud kıl." diye duâ eden kimse o senenin sonuna kadar rızık ve geçim husûsunda sıkıntıya düşmez. *(Seyyid Süleymân el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 2/52)*

İlk Gün (21 Eylül Perşembe Günü) Namazları

1) Muharrem'in ilk gününde dilediği sûrelerle iki rekât kılan, daha sonra ellerini kaldırarak:

«اَللّٰهُمَّ أَنْتَ رَبِّي قَدِيمٌ وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَأَسْتَكْفِيكَ مَؤُونَتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، وَهٰذِهِ

سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالْعَوْنَ عَلٰى هٰذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْاِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!» اٰمِينْ!

"Ey **Allâh**! Sen Kadîm (evveli olmayan) bir **Rabsin**. İşte bu yeni bir senedir. Ben Senden, bu senenin hayrından istiyorum, şerrinden de Sana sığınıyorum. Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey **Allâh**! Sen **Ebedî**'sin, **Kadîm**'sin (başlangıcın ve sonun yoktur). İşte bu yeni bir senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni şeytandan koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey celâl ve ikrâm sahibi! **Âmîn!**" duâsını okuyan kişi için **Allâh-u Te'âlâ** bir melek görevlendirir ki, o melek şeytanı o kişiden uzaklaştırır, **Allâh-u Te'âlâ** nefsine karşı hareket etme hususunda ona yardım eder, râzı olduğu işlere onu muvaffak kılar ve bütün işlerinde o kişiye kolaylıklar ihsân eder." *(Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:36; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:68)*

2) Güneş doğduktan (işrak vakti girdikten) sonra iki rekât namaz kılınır. Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra Kur'ân-ı Kerîm'den kolaya gelen kısım okunur. Selâm verildikten sonra da yedi kere «لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ» "Lâ ilâhe illâllâh" kelime-i tayyibesi zikredilir.

ÂŞÛRÂ GECESİ YAPILACAKLAR

9 Muharrem 1439 / 29 Eylül Cumâ 2017

Rivâyete göre: "Her kim Âşûrâ gecesi abdest tazeleyip iki rekât namaz kıldıktan sonra, diz üstü çökmüş halde kıbleye yönelik vaziyette her birinin başında besmele çekerek üç yüz altmış kere Âyete'l-Kürsî okuduktan sonra kırk sekiz kere:

﴿قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهٖ فَبِذٰلِكَ فَلْيَفْرَحُواۜ هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ﴾

"(Habîbim!) **De ki: 'Ancak Allâh'ın fazlı**(nın tecellîsi olan Kur'ân-ı Kerîm) **ile ve sadece O'nun rahmeti**(nin eseri olan İslâm ve sünnet) **ile** (mutlu olsunlar)**. İşte sana! Sâdece bununla** (sevinip) **ferahlansınlar. O** (bahsi geçen İlâhî lütuf ve rahmet)**, onların toplamakta oldukları** (mallar, mahsuller, davarlar vesâir fânî) **şeylerden hayırlıdır."** *(Yûnus Sûresi:58)* **âyet-i kerîmesini okur da, sonra on iki kere:**

«اَللّٰهُمَّ إِنَّ هٰذِهِ لَيْلَةٌ جَدِيدَةٌ وَشَهْرٌ جَدِيدٌ وَسَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَأَعْطِنِي اللّٰهُمَّ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّهَا وَشَرَّ مَا فِيهَا وَشَرَّ فِتْنَتِهَا وَمُحْدَثَاتِهَا وَشَرَّ النَّفْسِ وَالْهَوٰى وَالشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.»

'Ey **Allâh**! İşte bu, yeni gecedir, yeni aydır ve yeni yıldır. Öyleyse ey **Allâh**! Bana onun hayrını da, onda bulunanların hayrını da nasîb et. Onun şerrini de, onda bulunanların şerrini de, onun fitnesinin şerrini de, onda meydana gelecek olan şeylerin şerrini de, nefsin ve kötü arzusunun şerrini de, kovulmuş şeytanın şerrini de benden çevir.' derse, peşine de:

﴿رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

'Ey Rabbimiz! Bize dünyâda da, âhirette de güzel olan şeyler ver ve bizi ateşin azâbından muhâfaza et.' *(Bakara Sûresi:201'den)* gibi, Kur'ân-ı Kerim'den iktibas edilen duâlardan dilediğiyle bitirir, sonra defâat ile tesbîh, tehlîl ve salevattan yâni:

«سُبْحَانَ اللّٰهِ، وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلَّمَ.»

"**Allâh-u Te'âlâ**'yı tesbîh ederim, **Allâh**'tan başka hiçbir ilâh yoktur. **Allâh-u Te'âlâ**, **Efendimiz Muhammed**'e ve onun âl-i ashâbına salât-ü selâm eylesin." dedikten sonra:

«اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.»

'Ey **Allâh**! Beni de, inanan erkekleri de, kadınları da bağışla.' diyerek Müslüman erkek ve kadınların tümü için duâ yaparsa, o sene bütün kötülüklerden korunmuş olur." *(Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:166)*

ÂŞÛRÂ GECESİNİ İHYÂ ETMENİN FAZÎLETİ

9 Muharrem 1439 / 29 Eylül Cumâ 2017

Âşûrâ gecesi ihyâsı müstehap olan gecelerdendir. Nitekim **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur: "Her kim o günde oruç tutarsa, kırk seneye kefâret olur** (o kadar günahı da olsa silinir). **Âşûrâ gecesini ihyâ edip de o günde oruçlu sabahlayan kimse,** (çok kolay öleceği için) **öldüğünde nasıl öldüğünü bilmez."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)*

Ali *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ gecesini** (ibâdetle, zikirle, namaz ve duâlarla geçirerek) **ihyâ ederse, Allâh-u Te'âlâ da onu dilediğince ihyâ eder."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)*

Allâh-u Te'âlâ'nın meşîeti (dilemesi) sonsuz olduğuna göre, bu geceyi ihyâ edenin iki cihanda nihâyetsiz sûrette ihyâ olacağı, âbâd olacağı, her türlü murâdına nâil olup, her korkusundan emin olacağı âşikârdır. Bu müjde sınırlı kılınmayıp **Allâh-u Te'âlâ**'nın sonsuz dilemesine havâle edilirse artık onun sınırını kim çizebilir?!

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ gecesini** (ibâdetle, zikirle, namaz ve duâlarla geçirerek) **ihyâ ederse, sanki o kişi Allâh-u Te'âlâ'ya semâvât ehlinin ibâdeti kadar ibâdet etmiş gibi olur."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89; es-Süyûtî, el-Le'âli'l-masnû'a, 2/109-110; İbnü 'Arrâk, Tenzîhü'ş-şerî'a, 2/150-151)*

ÂŞÛRÂ GECESİ NAMAZLARI

29 Eylül Cumâ'yı 30 Eylül Cumartesi'ye bağlayan gece

1) Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edildiğine göre: **"Her kim Âşûrâ gecesinde dört rekât kılar, her rekâtta bir kere Fâtiha, elli kere İhlâs Sûresi'ni okursa, elli sene geçmiş, elli sene de gelecek günahları bağışlanır ve Allâh-u Te'âlâ onun için Mele-i E'lâ'da** (yüksek melek cemaatleri içerisinde) **nurdan bir milyon minber binâ eder."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:74; es-Süyûtî, el-Le'âli'l-masnû'a, 2/109-110; İbnü 'Arrâk, Tenzîhü'ş-şerî'a, 2/150-151)*

2) Âişe *(Radıyallâhu Anhâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde ve**(ya) **gecesinde her rekâtta Fâtiha Sûresi ve üç kere İhlas Sûresi okuyarak yüz rekât kılar, namazı bitirdikten sonra yetmiş kere:**

«سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

'Bütün tenzihler Allâh'a âittir. Bütün hamdler Allâh'a mahsustur. Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh her şeyden büyüktür. O en büyük ve en yüce olan Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir ibâdete kuvvet ve hiçbir günahtan dönüş imkânı yoktur.' der, ardından yetmiş kere istiğfâr eder, daha sonra da yetmiş kere bana salât ederse, öldüğü zaman Allâh-u Te'âlâ onun kabrini misk ve anberle doldurur." *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)*

"Ravzatu'l-ulemâ" isimli eserde zikrolunduğu vechile; ***Âişe*** *(Radıyallâhu Anhâ)*dan rivâyet olun-

duğu üzere: "Bu namazı kılan kişi öldüğü zaman kabri misk ve anberle doldurulur, kabre konan herkesin tüyleri dağılır ama bu namazı kılanın kabrinde tüyleri dahî bozulmaz. Kabrinden çıkartıldığı zaman yüzü dolunay gecesi gibi nurlu olur ve kocasının evine hazırlanıp götürülen gelin gibi cennete götürülür." *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)*

ÂŞÛRÂ GÜNÜ NAMAZLARI - 10 Muharrem 1439 / 30 Eylül Cumartesi 2017

1) Güneş doğduğu zaman kişi gusül abdesti alır, yeni elbiseler giyinir, sonra bir avuç su alıp onunla başını mesheder ve:

«حَسْبِيَ اللّٰهُ وَكَفٰى، سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ دَعَا، لَيْسَ وَرَاءَ اللّٰهِ مُنْتَهٰى، مَنِ اعْتَصَمَ بِحَبْلِ اللّٰهِ نَجَا.»

"**Allâh** yeter ve kâfidir. **Allâh** duâ edeni işitir. **Allâh**'dan öte varılacak hiçbir şey yoktur. **Allâh**'ın ipine tutunan kurtulur." zikrini söyler.

Daha sonra iki rekât kılar. İlk rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra Âyete'l-Kürsî, ikinci rekâtta ise Fâtiha Sûresi'nden sonra Haşr Sûresi'nin son âyet-i kerîmelerini (Hüvellâhüllezî'den aşağısını) okur. Namazdan sonra **Rasûlüllâh** ﷺe salât-ü selâm getirir ve şu duâyı okur:

«يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ وَيَا اٰخِرَ الْاٰخِرِينَ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَ أَوَّلَ مَا خَلَقْتَ فِي هٰذَا الْيَوْمِ وَتَخْلُقُ اٰخِرَ مَا تَخْلُقُ فِي هٰذَا الْيَوْمِ، أَعْطِنِي فِيهِ خَيْرَ مَا أَوْلَيْتَهُ مِنْهُ أَوْلِيَائَكَ وَأَنْبِيَائَكَ وَأَصْفِيَائَكَ مِنْ ثَوَابِ الْبَرَايَا وَأَسْهَمَ مَا أَعْطَيْتَهُمْ فِيهِ مِنَ الْكَرَامَاتِ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَأَصْحَابِهِ.»

"Ey öncekilerden evvel olan! Ey sonrakilerin âhiri olan! Senden başka hiçbir ilâh yoktur, ilk yaratmış olduğun şeyi bugün yarattın, son yaratacağın şeyi de bugün yaratacaksın. **Muhammed** ﷺ ve âl-i ashâbı hakkı için bugün dostlarına, peygamberlerine ve seçkin kullarına verdiğin şeylerin en hayırlısını ve bugün onlara ikrâm ettiğin şeylerin en nasiplisini bana da ver." *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:49)*

2) İmâm-ı Üchûrî *(Rahimehullâh)*ın naklettiği bir hadîs-i şerîfe göre: **"Âşûrâ günü her rekâtta bir Fâtiha ve on beş ya da on bir İhlâs okuyarak dört rekât kılan kişinin elli sene geçmiş, elli sene de gelecek günahlarını Allâh-u Te'âlâ mağfiret eder ve Allâh-u Te'âlâ onun için Mele-i E'lâ'da** (yüksek melek cemâatleri içerisinde) **nurdan** (yapılmış) **bin tâne minber inşâ eder. O gün iki rekât dahî kılan bütün sıddıkların amelleriyle Allâh-u Te'âlâ'ya takarrupta bulunmuş** (mânen yakınlaşmış) **gibi olur."** *(Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167; İbnü'l-Cevzî, Bostânü'l-vâ'izîn, 1/251; 'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)*

Ancak **Abdülkādir el-Geylânî** *(Rahimehullâh)*ın rivâyetine göre her rekâtta elli İhlâs okunması zikredilmiştir.

3) Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ **şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ günü öğle ile ikindi** (namazları) **arasında kırk rekât kılar, her rekâtta bir kere Fâtiha, on kere Âyete'l-Kürsî, on bir kere İhlâs Sûresi, beş kere de Felak-Nas sûrelerini okur, selâm verdiğinde de yetmiş kere istiğfar ederse, Allâh-u Te'âlâ ona Firdevs** (cennetin)**de öyle beyaz bir kubbe verir ki, onun içerisinde genişliği üç bu dünyâ kadar olan, yeşil zümrütten bir ev vardır. O evde nurdan öyle bir döşek vardır ki, o sedirin ayakları hoş kokulu anberdendir, o döşeğin üzerinde de zâferan** (safran)**dan bin yaygı vardır."** *(el-Cûzekānî, es-Süyûtî, el-Le'âli'l-masnû'a, 2/54-55; İbnü 'Arrâk, Tenzîhü'ş-şerî'a, 2/89)*

Mâü'l-Ayneyn *(Rahimehullâh)***ın** beyânı vechile; İmâm-ı Echûrî *(Rahimehullâh)* **bâzı ulemâdan:** "Âşûrâ günü hakkında çoluk çocuğa bolluk yapma ve oruç tutmak dışında sahih bir hadîs-i şerîf bulunmamaktadır. Diğer hadisler ise zayıf durumdadır." şeklinde bir görüş nakletmişse de fazîletli ameller konusunda amel etmek hadisin sahih olmasına bağlı değildir.

Bilakis bir kimseye güvenilir bir âlimden bir rivâyet yâhut **Allâh-u Te'âlâ**'nın her hangi bir amele hayır ve sevap vereceğine dâir zayıf bir hadis ulaşmışsa o kişinin o rivâyetle gereği gibi amel etmesi uygun düşer. Zîrâ **Allâh-u Te'âlâ**'nın kullarına karşı ihsân ve lütufları, niyetlerindeki samîmiyetler nispetinde olacaktır. Nitekim **Rasûlüllâh** ﷺ: **"Müminin niyeti amelinden hayırlıdır."** *(el-Beyhakî, es-Sünenü's-sağîr, no:2, 1/5; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, no:5942, 6/185)* hadîs-i şerîfinde bu hakîkate dikkat çekmiştir. O hâlde kul, **Rabbi**'nden kendisine ulaşan nakillerin muktezâsıyla amel ederken **Allâh-u Te'âlâ**'nın fazl-u keremine ve ihsânına îtimât etmelidir. *(Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167)*

Mâü'l-Ayneyn *(Rahimehullâh)***ın** bu görüşü çok yerinde olup mûteber kaynaklarda geçen hadîs-i şerîflere uygun düşmektedir. Nitekim **Ebû Hureyre** ve **Vâsile ibni Eska'** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i kudsîde **Allâh-u Te'âlâ: "Ben, kulumun bana karşı olan zannının yanındayım. Benim hakkımda dilediği** (meşrû) **zanda** (ve düşüncede) **bulunsun."** *(el-Buhârî, et-Tevhîd:15, no:6970, 6/2694; Müslim, ez-Zikr:1, no:2675 4/2061; et-Tirmizî, ed-De'âvât:132, no:3603, 5/581)* buyurarak, bu sahada kullarına genişlik vermiştir.

Câbir ibni Abdillâh *(Radıyallâhu Anh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kime, kendisinde Allâh-u Te'âlâ tarafından, fazîlet olan bir şey**(le alakalı bir rivâyet) **ulaşır da Allâh-u Te'âlâ'ya inanarak ve sevâbını umarak onunla amel ederse, o öyle olma**(yıp onunla ilgili rivâyet gerçek dışı ol)**sa da, -o haberi ulaştıran kimse yalancı olsa da- Allâh-u Te'âlâ o kuluna** (bu inancından dolayı) **o sevâbı verir."** *(Ebû Muhammed el-Hallâl, no:19, sh:78; Hasen ibnü 'Arefe, sh:63; el-Hatîb, Târîhu Bağdâd, 8/293; Ebu'ş-Şeyh, Mekârimü'l-ahlâk; ed-Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:5757, 3/559-560; İbnü 'Abdilberr, Câmi'u beyâni'l-'ilmi ve fazlih, el-'İlm, no:93, 1/103; es-Süyûtî, ed-Dürerü'l-müntesira, no:379, sh:224; es-Sehâvî, el-Makāsıdü'l-hasene, no:1091, sh:473-474; el-'Aclûnî, Keşfu'l-hafâ, no:2420, 2/236-237; 'Alî el-Kārî, el-Esrâru'l-merfû'a, no:472, sh:322; İbnü 'Arrâk, Tenzîhü'ş-şerî'a, el-'İlm:2, no:42, 1/265; 'Alî el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:43132, 15/791)*

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet olunan bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Sakın sizden birini, kendisine benden bir hadis ulaştığında, koltuğuna yaslanmış vaziyette** (lâubâlî bir şekilde): **'Bu hususta bana Kur'ân**(dan bir âyet) **okuyun.' derken rastlamayayım. Size benden gelen** (rivâyet) **iyi bir amelse -ben onu söylemiş olayım ya da olmayayım- işte ben onu söylüyorum. Şerle alâkalı bir şey size benden ulaşırsa** (iyi bilin ki) **ben şer söylemem. Güzel sözden ne söylenmişse, ben onu demişimdir."** *(Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, no:8809, 3/297; İbnü Mâce, el-Mukaddime:2, no:21, 1/9-10)*

İbni Ömer *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet olunan bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kime, kendisinde hayır ümit edilen hadislerden bir şey ulaşır da, kendisine ulaşan fazîlete erişmek niyetiyle onu söyler** (ve tatbik eder)**se, böyle bir şey olmasa da, o** (umduğu hayır) **kendisine verilir."** *(el-Mürhibî, Fazlu'l-'ilm; es-Süyûtî, el-Leâli'l-masnû'a, Kitâbu'l-'ilm, 1/215)*

Artık bu hadîs-i şerîfleri iyi anlayarak düşünenler, güzel bir îtikāt ile kendilerine ulaşan rivâyetlere hüsn-ü zanda bulunarak, Âşûrâ günü gibi fazîletli zaman dilimlerinde kılınması teşvik edilen ve kılanlara sevap vaadedilen namazları kılanlara ve bunda büyük fazîletler arayanlara îtirâz edemezler. Nitekim ulemâ bu hadislerden yola çıkarak: "**Rasûlüllah** ﷺden nakledilen hayırlı amellerin doğru olup olmadığını araştırmadan, onlarla amel etmek câizdir." hükmüne varmışlardır.

3) Bir rivâyete göre Âşûrâ günü kişi bir selâmla altı rekât kılar. Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra Şems Sûresi, Duhâ Sûresi, Zelzele Sûresi, İhlâs Sûresi ve Felak-Nâs sûrelerini okur.

Namazdan sonra secde eder ve secdede yedi kere Kâfirun Sûresi okur. Sonra hangi duâyı ederse etsin duâsı kabûl olunur. Sonra da şu duâyı okur:

«اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ دَعَاكَ فَأَجَبْتَهُ وَاٰمَنَ بِكَ فَهَدَيْتَهُ وَرَغِبَ إِلَيْكَ فَأَعْطَيْتَهُ وَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فَكَفَيْتَهُ وَاقْتَرَبَ مِنْكَ فَأَدْنَيْتَهُ، اَللّٰهُمَّ امْدُدْ لِي عَيْشِي مَدًّا وَاجْعَلْ لِي فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ وُدًّا، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْإِيمَانَ بِكَ وَأَسْأَلُكَ الْفَضْلَ مِنَ الرِّزْقِ وَأَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ مِنَ الْبَلَاءِ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَأَسْأَلُكَ حُسْنَ الْعَاقِبَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ.»

"Ey **Allâh**! Sen beni Sana duâ edip kabûl ettiğin, Sana îmân edip hidâyet ettiğin, Senden isteyip lütfettiğin, Sana tevekkül edip her işine kifâyet ettiğin ve Sana yakınlaşmaya çalışıp Kendine yakın ettiğin kullarından eyle. Ey **Allâh**! Geçimimi benim için bollaştır, müminlerin kalplerinde benim sevgimi halkeyle. Ey **Allâh**! Ben senden Sana hakîkî mânâda îmân isterim, bolca rızık isterim, dünyâ ve âhiret belâlarından âfiyet dilerim ve dünyâ-âhiret güzel son ve âkıbet niyâz ederim." *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:48-50)*

4) *"Şerhu Şir'ati'l-İslâm"* isimli kıymetli eserin müellifi **Seyyid Ali Zâde** *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; "Kişi kıyâmet gününde hasım (düşman)larını râzı etmek niyetiyle Âşûrâ günü dört rekât namaz kılıp, birinci rekâtta Fâtiha'dan sonra on bir kere İhlâs Sûresi, ikinci rekâtta Fâtiha'dan sonra üç kere Kâfirûn ve on bir İhlâs Sûresi, üçüncü rekâtta Fâtiha'dan sonra bir kere Tekâsür, on bir kere de İhlâs Sûresi, dördüncü rekâtta Fâtiha'dan sonra üç kere Âyete'l-Kürsî ve yirmi beş kere İhlâs Sûresi okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu kabrin şiddetlerinden kurtarır ve dâvâlılarını kıyâmet günü ondan râzı kılar."

"er-Risâletü'z-zevkiyye" isimli eserde zikrolunduğuna göre bu namaz **Rasûlüllâh** ﷺden nakolunmuştur ve çok fazîletleri vardır. Bu namaz senenin altı günü; Âşûrâ günü, Terviye günü, Arefe günü, Kurban Bayramı günü, Şa'bân'ın on beşinci (Berâat) günü ve Ramazan'ın son cumâ günü kılınır. *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)*

5) Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan gelen bir hadîs-i şerîfe göre: **"Âşûrâ günü iki selâmla dört rekât kılar; her rekâtta bir Fâtiha, bir İzâ Zülzile, bir Kâfirûn, bir de İhlâs sûrelerini okur. Namazı bitirince de Nebî Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem'e yetmiş defâ salevât okur."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)*

ÂŞÛRÂ GÜNÜ DUÂLARI - 10 Muharrem 1439 / 30 Eylül Cumartesi 2017

1) Şeyh **Muhammed ibni Abdilhayy ed-Dâvûdî el-Kattān** *(Rahimehullâh)*ın ***"Mecmû'a"***sında zikredildiği üzere; Şeyh **Ebu'l-Bekā el-Ömerî** *(Rahimehullâh)*ın, **İbni Ferhûn** *(Rahimehullâh)*ın ***"el-Mesâilü'l-melfûza"*** isimli eserinden nakline göre, ayrıca **Mâu'l-Ayneyn** *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; Âşûrâ günü yetmiş kere:

«حَسْبِيَ اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

"**Allâh** bana yeter! Ne güzel Vekîl'dir! Ne güzel **Mevlâ** ve ne güzel yardımcıdır!" duâsını zikrettikten sonra, aşağıda yazılan zikirleri 7 kere okuyan kişi o sene ölmez, eceli gelen ise okumaya muvaffak edilmez:

«سُبْحَانَ اللهِ مِلْءَ الْمِيزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَا مِنَ اللهِ إِلَّا إِلَيْهِ، سُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا، أَسْأَلُكَ السَّلَامَةَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ، وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّمَ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.»

"**Allâh-u Te'âlâ**'yı mîzân dolusunca, ilminin sonsuzluğunca, rızâsına ulaşıncaya kadar ve Arş'ının tartısınca tesbîh ederim. **Allâh-u Te'âlâ**'dan başkasına sığınılıp kaçılmaz, O'ndan yine ancak O'na sığınılır. **Allâh-u Te'âlâ**'yı çiftlerin ve teklerin sayısınca ve tastamam olan kelimelerinin tamâmının adedince tesbîh ederim.

Ey acıyanların en merhametlisi! Senden rahmetinle (bütün belâlardan) selâmet isterim. O yüce ve büyük olan **Allâh**'ın yardımı olmadan hiçbir günahtan dönüş ve hiçbir ibâdete kuvvet olamaz. O bana yeter. Ne güzel Vekîl'dir. O ne güzel **Mevlâ** ve ne güzel yardımcıdır. **Allâh-u Te'âlâ**, mahlûkâtının en hayırlısı olan **Muhammed** Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem'e ve âl-i ashâbının tamâmına salât ve selâm eylesin." *('Alî el-Üchûrî, Risâle fî fazli 'âşûrâ, Süleymâniye Kütüphânesi, Yazma Bağışlar kısmı, no:3981, sh:49-50; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:166; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:101-105; Ahmed el-'Iyâşî Sükeyric, es-Sirru'l-bâhir, sh:84; Muhammed Ebu'l-Yüsr 'Âbidîn, el-Evrâdü'd-dâime, sh:92; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:84-85)*

2) Âşûrâ günü bu duâyı 70 kere okuyanı **Allâh-u Te'âlâ** mağfiret buyurur:

«حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

"**Allâh** bana yeter! Ne güzel Vekîl'dir! Ne güzel **Mevlâ** ve ne güzel yardımcıdır!" *(Muhammed ibnü Hatîruddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:50)*

3) Şihâbüddîn es-Sühreverdî *(Kuddise Sirruhû)*dan nakledildiğine göre: "Âşûrâ günü:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ «اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، اَلْحَيُّ الْكَرِيمُ، اَلْحَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلَى هٰذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْاِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ يَا كَرِيمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى وَسَلَّمَ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ.»

'Bütün hamdler, âlemlerin **Rabb**i olan **Allâh**'a âittir! Salât-ü selâm, **Efendimiz Muhammed**'in ve âl-i ashâbının tamâmının üzerine olsun. Ey **Allâh**! Sen Ebedî'sin, Kadîm'sin (başlangıcın ve sonun yoktur). Hayy'sın, Kerîm'sin (hakîkî hayat sahibi de, iyilik sahibi de ancak Sensin). Hannân'sın, Mennân'sın (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimizsin).

İşte bu yeni senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sahibi!

Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle kabûl eyle! Allâh-u Te'âlâ, Efendimiz ve **Peygamberimiz Muhammed** ﷺe, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyti'nin tamâmına salât ve selâm eylesin.' duâsını üç kere okuyan kişi o sene ölmekten emin olur. Zîrâ eceli takdir edilen kişiye o gün bu duâyı bu şekilde okumak nasîb olmaz." *(Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:166)*

4) Âşûrâ günü şu duânın okunması müstehap görülmüştür:

«اَللّٰهُمَّ يَا قَابِلَ تَوْبَةِ اٰدَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا رَافِعَ إِدْرِيسَ إِلَى السَّمَاءِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا مُسْكِنَ سَفِينَةِ نُوحٍ عَلَى الْجُودِيِّ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا غِيَاثَ إِبْرَاهِيمَ مِنَ النَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا جَامِعَ شَمْلِ يَعْقُوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا كَاشِفَ ضُرِّ أَيُّوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا فَارِجَ كُرْبَةِ ذِي النُّونِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا سَامِعَ دَعْوَةِ مُوسٰى وَهَارُونَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا نَاصِرَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَعَزْرَائِيلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْعَرْشِ وَالْكُرْسِيِّ وَاللَّوْحِ وَالْقَلَمِ وَالسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، اِقْضِ حَاجَتِي وَادْفَعْ عَنِّي السَّيِّئَاتِ وَالْبَلِيَّاتِ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا مَالِكَ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ وَصَلَّى اللهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.»

"Ey **Âdem** *(Aleyhisselâm)*ın tevbesini Âşûrâ gününde kabûl eden **Allâh**! Ey **İdrîs** *(Aleyhisselâm)*ı Âşûrâ gününde semâya yükselten! Ey **Nûh** *(Aleyhisselâm)*ın gemisini Âşûrâ gününde Cûdî Dağı'na yerleştiren! Ey **İbrâhîm** *(Aleyhisselâm)*ı Âşûrâ gününde ateşten kurtaran! Ey **Ya'kûb** *(Aleyhisselâm)*ın dağınık âilesini Âşûrâ gününde bir araya getiren! Ey **Eyyûb** *(Aleyhisselâm)*ın hastalığını Âşûrâ gününde gideren! Ey **Yûnus** *(Aleyhisselâm)*ın sıkıntısını Âşûrâ gününde açan! Ey **Mûsâ** ve **Hârûn** *(Aleyhimesselâm)*ın duâlarını Âşûrâ gününde kabûl eden! Ey **Muhammed** ﷺe Âşûrâ günü yardım eden! Ey cenneti ve cehennemi Âşûrâ gününde halkeden! Ey **Cibrîl**, **Mîkâîl**, **İsrâfîl** ve **Azrâîl** *(Aleyhimüsselâm)*ı Âşûrâ gününde vâreden!

Ey Arş'ı, Kürsî'yi, Levh'i, Kalem'i, gökleri ve yerleri Âşûrâ gününde yaratan **Allâh**! Dileğimi yerine getir, benden kötülükleri ve belâları savuştur. Yâ Hayy! Yâ Kayyûm! (Ey gerçek hayat sâhibi ve her şeyi ayakta tutan!) Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey cezâ gününün yegâne mâliki! Ancak Sana ibâdet ederiz ve ancak Senden yardım dileriz. **Allâh-u Te'âlâ** mahlûkâtının en hayırlısı olan **Muhammed** ﷺe ve âl-i ashâbının cümlesine salât eylesin!"

Daha sonra da 70 kere şu duâyı okur:

«اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي كَمَالَ الْحُسْنٰى وَسَعَادَةَ الْعُقْبٰى وَخَيْرَ الْاٰخِرَةِ وَالْأُولٰى.»

"Ey **Allâh**! Bana mükemmel bir güzellik, âhiret saâdeti ve dünya-âhiretin tüm hayırlarını nasîb et." *('Abdülazîz Ahmed Balûğun, Du'âu'l-ğâyeti'l-maksûdeti'l-kübrâ, sh:104)*

ÂŞÛRÂ GÜNÜ, İMKÂN DÂHİLİNDE ŞU YİRMİ BEŞ HASLET İŞLENİR - 30 Eylül Cumartesi 2017

1) Tevbe istiğfarda bulunmak.

Nitekim **Ali** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"O** (Muharrem ayı)**nda öyle bir gün vardır ki Allâh-u Te'âlâ o** (Âşûrâ) gün(ün)**de** (Âdem *(Aleyhisselâm)*ı**n tevbesini kabûl ettiği gibi Yûnus ve Mûsâ** *(Aleyhimesselâm)*ı**n ümmeti gibi)**

bir kavmin tevbesini (de) **kabûl etmiştir ve yine o** (Âşûrâ) gün(ün)**de** (Ümmet-i Muhammed'den o günün kıymetini bilip amellerini ifâ eden) **başka toplulukların da tevbesini kabûl ede**(cekti)**r.**" *(et-Tirmizî, es-Savm:40, no:741, 3/117; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, no:1335, 2/448)*

Bununla âmil olmak için en azından 25 veyâ 27 kere şu istiğfârı okumakta çok fayda vardır. Nitekim Şeyh **Ali ibni Ebî Bekr es-Sekkāf** *(Rahimehullâh)* ***"Me'âricü'l-hidâye"*** isimli eserinde şöyle demiştir: "Meşhur olan istiğfâr çeşitlerinden biri de, **Rasûlüllâh** ﷺden rivâyet edilen: **"Her kim sabahtan ve ikindiden sonra yirmi beş kere,** diğer bir rivâyette **yirmi yedi kere:**

«أَسْتَغْفِرُ اللهَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنَ الرَّحِيمَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ رَبِّ اغْفِرْ لِي.»

'Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan, O Rahmân ve Rahîm, O Hayy-u Kayyûm olan, O hiç ölmeyecek Allâh'tan mağfiret talep ediyorum ve O'na tevbe ediyorum. Ey Rabbim! Beni affet.' derse, ne canında, ne ailesinde, ne evinde, ne de bulunduğu şehirde istemediği bir şey görmez." *(Habîb Zeyn, en-Nücûmü'z-zâhira, sh:144; Seyyid Muhammed 'Alevî el-Mâlikî, Ebvâbü'l-ferac, sh:221; Muhhu'l-'ibâde sh:724; eş-Şercî, el-Fevâid, 'Alî ibnü Hasen el-'Attâs, el-Kırtâs, 2/248)* hadîs-i şerîfinde geçen istiğfardır. O hâlde sabah-akşam bu istiğfâra devâm etmek lâzımdır. Meşâyıhtan bir cemâat, aralarında bu istiğfârı vasiyetleşirler ve bunda gördükleri büyük fayda, üstün bereket ve kıymetli muhâfazadan dolayı bunu talebelerine, çocuklarına ve arkadaşlarına tavsiye ederlerdi.

İmâm-ı Rabbâni Hazretleri'nin yüce mahdûmu **İmâm-ı Ma'sûm** *(Kuddise Sirruhümâ)* da kendisine âit ***"Mektûbât"***ta bu istiğfârın teheccüdden sonra 25 kere yapılmasını tavsiye etmiştir. Bu fakir kardeşiniz üstâdımız **Hacı Mahmud Efendi Hazretleri**'nin teheccüdden sonra bu istiğfarlara devâm ettiğini müşâhede etmişimdir. **Allâh-u Te'âlâ** bizlere de bu amellere devâm edebilmemiz için yardım eylesin. Âmîn!

2) (Farz namazlar dışında nâfile) namaz (kılmak). *(O gün kılınacak bazı namazların târifleri geride zikredildi.)*

3) Oruç tutmak. *(Bu husustaki fazîletler baş yazıda zikredildi.)*

4) Sıla-i rahim (akrabâyı arayıp sormak).

Bu hususta **Rasûlüllâh** ﷺin şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **"Her kim akrabâsıyla ilişkini kesmiş** (bir durumda) **olur da, Âşûrâ günü o akrâbalık ilişkisini yeniden kur**(mak için o kişiyi arayıp sor)**arsa, Allâh-u Te'âlâ onun için Zekeriyyâ oğlu Yahyâ ve Îsâ** *(Aleyhimesselâm)*ın sevâbından nasîb ayırır ve bu kişi o peygamberle cennette şu ikisi gibi (birbirlerine yakın) **olurlar."**

Rasûlüllâh ﷺ bu hadîs-i şerîfin sonunda baş parmağı ile orta parmağını birbirine birleştirmiş (ve Âşûrâ gününde ilişkisini kestiği akrabasıyla barışan kişinin cennette zikri geçen peygamberlerle o kadar yakın olacağını ifade etmiş)tir. *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)*

5) Sadaka vermek.

Kütüb-ü semâviyyede şöyle yazıldığı rivâyet olunmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde sadaka verirse, sanki (sadaka) isteyen hiç kimseyi (geride) bırakmamış da hepsine sadaka vermiş gibidir. Her kim o günde bir fakire ikrâm ederse, **Allâh-u Te'âlâ** da kabre koyulduğu günde ona yardım eder." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)*

Rasûlüllâh ﷺin bu konuda şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **"Her kim Âşûrâ gününde zerre miktârınca sadaka verirse, Allâh-u Te'âlâ ona Uhud Dağı miktârınca sevap verir ve bu sevap kıyâmet gününde o kişinin mîzânında bulunur."** *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)*

Selef-i sâlihinden bâzıları şöyle demiştir: "Her kim Âşûrâ gününde sadaka verirse, bütün sene boyunca (vermeyip de sevâbını) kaçırmış olduğu sadakaları vermiş gibi olur." *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)*

Âşûrâ günü sadaka vermeyen bir âlimin mahrûmiyeti hakkında şöyle bir kıssa zikredilmektedir; bir Âşûrâ günü fakirin biri Reyy (şimdiki Tahran) kadısına gelerek: "Bugünün hakkına **Allâh** için bana bir şey ver." demiş fakat kadı efendi onun tarafına bakmamış, bu durumu gören bu Nasrânî (Hıristiyan) o fakire istediğini vererek onu memnun etmiş. O gece kadı efendi rüyâsında bir altından, bir de kırmızı yâkuttan olmak üzere iki saray görmüş ve onların kime âit olduklarını sormuş, kendisine: "Âşûrâ günü o fakirin ihtiyâcını görseydin, bunlar senin olacaktı fakat sen hayra mâni olunca bu köşkler falan Hıristiyana nasîb oldu." denilmiş. Bu rüyâ üzerine dehşet içerisinde uyanan kadı efendi tanıdığı o Hıristiyana giderek ona: "Dün fakire yaptığın iyiliğin sevâbını yüz bin akçe karşılığında bana sat." demiş ama o Nasrânî: "Sen o iki köşkün eskilerine karşılık yüz bin akçe verecek olsan da, bunu sana vermem." dedikten sonra kelime-i şehâdet getirerek kendisine Âşûrâ günü sadaka vermesi vesilesiyle îmân nasîb olduğunu ve Müslüman olduktan sonra bu köşklere nâil kılındığını beyân etmiş.

Yine nakledildiği üzere Mısır'da bir elbiseden başka hiçbir şeyi olmayan bir adam varmış. Âşûrâ günü sabah namazında Amr ibni'l-Âs Câmisi'ndeymiş. Kadınların duâ için o câmiye girmesine ancak Âşûrâ günü müsâade edilirmiş. Bir kadın bu zâta: "**Allâh** için bana bir şey ver de çocuklarıma bakabilmek için ondan faydalanayım." demiş. O zat da üzerindeki elbiseden başka bir şey bulunmadığı için o fakir kadını evinin kapısına kadar peşi sıra getirmiş, eve girdiğinde bir peştemale sarılarak üzerindeki elbiseyi kapının aralığından o fakir kadına vermis, kadın da ona: "**Allâh** sana cennet hullelerinden giydirsin." diye duâ etmiş. O zat o gece rüyâsında yanında çok hoş kokulu elma bulunan pek güzel bir hûri kızı gormüş, elindeki elmayı böldüğünde içinde bir cennet elbisesi bulmus, o hûriye kim olduğunu sorunca o: "Ben senin cennetteki Âşûrâ adındaki zevcenim." demiş. Bu zat rüyânın etkisiyle uyandığında hânesinin cok hoş bir kokuyla kaplandığını farketmiş ve hemen abdest alarak iki rekât namaz kıldıktan sonra: "Ey **Allâh**! Eğer bu rüyâ hak olup benim cennette böyle bir eşim varsa, beni hemen huzûruna al." diye duâ etmiş. **Allâh-u Te'âlâ** da duâsını kabûl etmiş ve bu zat o anda rûhunu teslim etmiş. *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/158)*

6) Gusül (boy abdesti) almak.

Bununla alâkalı olarak İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde gusül abdesti alırsa, ölüm hastalığından başka bir hastalık görmez."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)*

Eserlerde **Rasûlüllâh** ﷺin şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **"Her kim Âşûrâ gününde gusül abdesti alırsa, Allâh-u Te'âlâ'nın katında annesinin onu doğurduğu günkü gibi günahlardan arınmış olur."** *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:218)*

Ayrıca bir haberde şöyle vârid olmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde iki kere gusül abdesti alırsa, ebediyyen gözleri hastalanmaz." *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:218)*

7) Sürme çekmek.

Bugünde sürme çekmenin faydası hakkında **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kim Âşûrâ gününde ismid** (sürme taşı) **ile** (gözlerine) sürme çekerse, asla göz hastalığı çekmez." *(el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:3797, 3/367; Ebû 'Abdillâh Muhammed el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, no:1670, sh:415)*

İmâm-ı Safûrî *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; **Nûh** *(Aleyhisselâm)* gemisine binenler aylarca gemide kalıp Âşûrâ günü Cûdî Dağı'na indiklerinde suyun rutûbetinden dolayı gözleri kamaşmış, bu nedenle **Allâh-u Te'âlâ Nûh** *(Aleyhisselâm)*a o gün gözüne sürme çekmesini vahyetmiştir. *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)*

*"Kuhistânî Şerhi"*nde beyân edildiği üzere Âşûrâ günü göze sürme çekmenin sahih bir aslı vardır. *(İsmâ'îl Hakkî el-Bursevî, Rûhu'l-beyân, 4/88)*

8) Bir âlimi ziyâret etmek.

Bu konuda **Rasûlüllâh** ﷺin şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **"Her kim Âşûrâ gününde bir âlimin meclisine ya da Allâh-u Te'âlâ'yı zikredenlerin bulunduğu bir yere gider de onlarla bir an berâber oturursa, o kişiyi cennete koymak Allâh-u Te'âlâ üzerine bir hak olur."** *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217)*

9) Bir hastayı ziyâret etmek.

Bu hususta **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ **şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde bir hastayı ziyâret ederse, sanki bütün Âdemoğlunu ziyâret etmiş gibidir."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)*

10) Yetim başı sıvazlamak.

Tevrat-ı Şerif'te buyrulmuştur ki: "Her kim Âşûrâ günü bir yetimin başını sıvazlarsa **Allâh-u Te'âlâ** ona (yetimin başındaki) her tüyün karşılığında cennette bir ağaç verir. O ağacın üzerindeki takılar ve zînetler ancak **Allâh-u Te'âlâ** bilebilir." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kim Âşûrâ gününde eliyle bir yetimin başını okşarsa, Allâh-u Te'âlâ bu yaptığı iş vesîlesiyle** (o yetimin başındaki) **her bir saç tânesine karşılık, o kişiye cennette bir derece verir."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87; Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:218)*

11) Çoluk çocuğa bolluk yapmak.

İbni Mes'ûd *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kim Âşûrâ gününde âilesine genişlik yapar** (da ikramlarda bulunur)**sa, senenin geri kalanında da hep** (rızık bakımından) **genişlik içerisinde olur."** *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, no:10007, 10/77; el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:3792, 3/365; Ebû 'Abdillâh Muhammed el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, no:1677, sh:415)*

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Benîisrâîl'e senede bir gün oruç tutmak farz kılındı, o da Muharrem'in onuncu günü olan Âşûrâ günüdür. Öyleyse siz de o günde oruç tutun ve o günde âilenize genişlik** (bolluk) **yapın. Her kim malından** (vererek) **âilesine o günde genişlik yaparsa, Allâh-u Te'âlâ da senenin diğer günlerinde ona genişlik yapar."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)*

Süfyân ibni Uyeyne *(Radıyallâhu Anh)* demiştir ki: "Biz bunu elli senedir denedik, bolluktan başka bir şey görmedik." *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89; Ebû 'Abdillâh Muhammed el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, no:1678, sh:415)*

12) Bir kişiye su içirmek.

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ **şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde** (bir Müslüman'a) **bir yudum su içirirse, sanki o kişi göz açıp kapayıncaya kadar bile Allâh-u Te'âlâ'ya isyân etmemiş sayılır."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)*

13) Tırnak kesmek. **14)** Bir mümini iftar ettirmek.

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ **şöyle buyurmuştur: "Her kim Âşûrâ gecesinde bir mümini iftar ettirirse, sanki onun yanında bütün Ümmet-i Muhammed iftar etmiş ve onların hepsinin karnını doyurmuş gibi** (sevâba nâil) **olur."** *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:331; Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87)*

15) Bin kere İhlâs Sûresi okumak.

Bu konuda **Rasûlüllâh** ﷺ'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **"Âşûrâ günü İhlâs Sûresi'ni bin kere okuyana Allâh-u Te'âlâ rahmet nazarı ile bakar ve o kişi sıddıklardan yazılır."** *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217-218)*

16) En az on Müslüman'a selâm vermek.

Bu hususta **Rasûlüllâh** ﷺ'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **"Her kim Âşûrâ gününde on Müslüman'a selâm verirse, sanki o kişi mahlûkāt içerisindeki bütün müminlere selâm vermiş gibidir."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156)*

Umûmî olarak on Müslüman'a selâm vermenin müjdesi hakkında da **İbni Ömer** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kim Müslümanlardan on kişiye selâm verirse, sanki bir köle âzâd etmiş gibidir ve bu kişi o günde ölürse cenneti** (kendisine) **vâcib kılar."** *(ed-Deylemî, el-Firdevs bi me'sûri'l-hitâb, no:5635, 3/524)*

17) Yolunu kaybetmişe yol göstermek.

Kütüb-ü semâviyyede şöyle yazıldığı rivâyet olunmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde yolunu kaybetmiş birine yol gösterirse, **Allâh-u Te'âlâ o kişinin kalbini nurla doldurur."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)*

18) Sinirine hâkim olmak.

Semâvî kitapların birinde şöyle yazıldığı rivâyet olunmuştur: "Her kim Âşûrâ gününde sinirini bastırırsa, **Allâh-u Te'âlâ** onu (Kendi kazâsına ve kaderine) râzı olan (bahtiyar)lardan yazar." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)*

19-22) Müslümanların yolundan eziyet veren şeyleri kaldırmak, ehl-i İslâm arasını sulh etmek (dargınları barıştırmak), bir Müslüman'ın cenâzesine katılmak ve Müslümanlarla güler yüzle musâfaha etmek.Bu son zikrettiğimiz dört hasleti **İmâm-ı Zendûsî** *(Rahimehullâh)* ***"er-Ravza"*** isimli eserinde nakletmiştir. *(Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:218)*

23) Bir Sene Boyunca Hasta Olmamak İçin Yapılacak Bir Amel

Âşûrâ günü bir miktar gül suyuna her birinin başında besmele çekilerek ve suya bakılarak yedi Fâtiha okunup sonra o gül suyu başa ve yüze sürülürse o kişi bir dahaki seneye kadar illet ve dert görmez. Bu husus tecrübeyle sâbit olmuştur. *('Alî el-Üchûrî, Risâle fî fazli 'âşûrâ, Süleymâniye Kütüphânesi, Yazma Bağışlar kısmı, no:3981, sh:53; Muhammed Ebu'l-Yüsr 'Âbidîn, el-Evrâdü'd-dâime, sh:93)*

24) Muhammed Hakkî Hazretleri'nin nakline göre: "Her kim Âşûrâ günü yüz kere Âyete'l-Kürsî, yüz kere de İhlâs-ı Şerîf okuduktan sonra (ölmüş) anne babası için duâcı olursa, onlar müşrik dahî olsalar **Allâh-u Te'âlâ** azaplarını hafifletir." *(Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:43)* Ya bir de günahkâr mümin iseler demek ki onlardan azâbı tamâmen kaldırır, sâlih mümin iseler derecelerini artırır.

25) Âşûrâ çorbası pişirmek.

Âşûrâ günü, Âşûrâ çorbası pişirmek ve konu komşuya ikram etmek de **Nûh** *(Aleyhisselâm)*dan kalma güzel bir sünnettir. ***"el-Mevridü'l-'Azb"*** isimli eserde nakledildiği üzere **Nûh** *(Aleyhisselâm)* ın gemisi Âşûrâ günü Cûdî Dağı'na yerleştiği zaman o yüce peygamber *(Aleyhisselâm)*: **"Yanınızda olan rızıkları bir araya getirin."** buyurdu. Bunun üzerine biri bir avuç arpa, bir başkası buğday, bir diğeri bakla, bir başkası da mercimek getirmiş. O zaman **Nûh** *(Aleyhisselâm)*:

"Bunlarn hepsini birlikte pişirin, muhakkak ki siz (kâfirleri boğan tûfandan) **kurtulma şerefine erdiniz. Gününüz mübârek olsun."** demiştir ki, o gün bugün Müslümanlar Âşûrâ gününde hubûbat pişirmeyi âdet edinmişlerdir. *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)*